

DUCHOVNÁ ÚSTAVA SOPHIE * ELEUZÍNSKE MYSTÉRIÁ * ŽIVOT ORIGENA

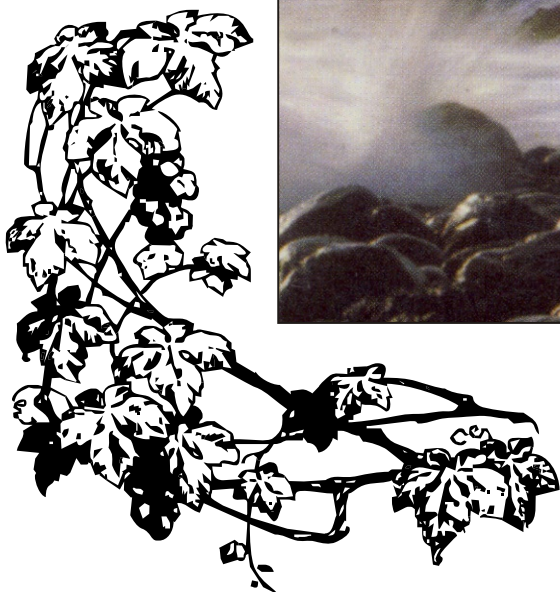
Sophia

Štvrťročník pre uvedenie

duchovných hodnôt do života

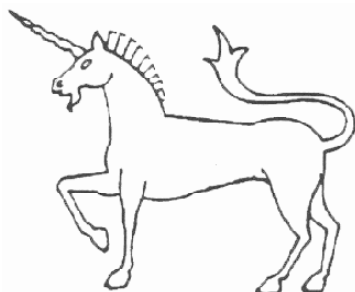

Číslo 1
jar 1994

Človek je bytosť,
z ktorej jedna polovica
bdie vo tme a druhá
spí vo svetle

Prebudenie

Moja duša sa prebudila. Už nespí. Uprela zrak do slnečnej žiary. Už sa nedíva do zeme. Vstala a tancuje od radosti. Už sa nemusí krčiť v kútku. Rozpriahla zlomené krídla s mohutným rozмахom a obklopila sa prstencom sily. Už nebude uhýbať pred temnom. Ale všetko temné sa jej bude báť.

Dostala nové rúcho. Už nie je otrhaná. A na hlavu zlatú korunku poznania. Už nebude hlúpa. Dýcha zhlboka a voľne. Nič ju viac nesužuje. Oči jej žiaria. Už nebude smutná. A z očí jej vytryskli slzy, prúdy, vodopády; vďaka, lásky a dojatia:

Lúbim Vás, môj Pane, ako veľmi Vás lúbim!

Z OBSAHU:

- ∞ PANNASOPHIA, ČIŽE PANI MÚDROSTĚ - str. 3
- ∞ RAFAELAAUREA - rozprávka - str. 6
- ∞ HRA O DUŠU: boj nerestí a cností - str. 9
- ∞ ELEUSINSKÁ MYSTÉRIA - str. 10
- ∞ O DUŠI SLOVENSKEHO NÁRODA,
AKO JE ZOBRAZENÁ V SLOVENSÝCH
ROZPRÁVKACH A POVESTIACH
- zo spisov Ľudovíta Štúra - str. 14
- ∞ GÁNDHIOVSKÁ CESTA K PRAVDE
- spomienka na nežnú Revolúciu - str. 15
- ∞ ŽIVOT ORIGENA - o zavrnutí reinkarnácie
na 5. ekumenickom koncile v r. 543 - str. 16
- ∞ AKO RYTIER GAWAIN POSTRETOL ORGELUZU,
NAJKRAJŠIU ŽENU SVETA - str. 19
- ∞ CELOZEMSKÝ STÁT
- UTOPIE - NEBO JEDINÉ ŘEŠENÍ ? - str. 26
- ∞ PRIRODZENÁ MÁGIA
ČIŽE PRELÍNANIE SVETOV - str. 27
- ∞ DO ASTRÁLNIHO SVĚTA
- autor popisuje svoje zážitky - str. 28
- ∞ AKO MAJSTER ECKERHARD HĽADAL BOHA - str. 29
- ∞ BUĎ VŮLE TVÁ... - reverend Vokoun
o nepozemských inteligenciách - str. 30
- ∞ VIANOČNÝ STROMČEK A BETLEHEM - str. 32
- ∞ SLOVÁ AKO RANNÉ ZORE - verše Chalíla Džibrána - str. 34
- ∞ DAR LÁSKY - o láske a ružiach - str. 36
- ∞ DUCHOVNÝ VÝZNAM KVETOV - RUŽA - str. 43

*P*anna
Sophia
čiže pani
Múdrost'

Vážení čitatelia !

*Vaša SOPHIA teraz dostala
nového ochranného anjela a
uvedomila si, že si musí klásť
oveľa, oveľa vyššie ciele, ak
chce byť
hodná svojho mena:*

Duchovná ústava Sophie

*Chceme, aby sa SOPHIA
stala výrazom Najvznešenejšej
duchovnosti aplikovanej do tej
najobyčajnejšej každodennosti.
Nech sa stane oporou pre tých,
čo kráčajú po duchovnej ceste
oboma nohami na zemi. Lebo žiaľ
predstavy, aké si dnes tak mnoho
ľudí utvára pri počutí slova „du-
chovno“, sú iba výrazom
zmäteného a poblúzneného
duševna, hľadajúceho oporu v
určitých emóciách alebo intelek-
tuálnych systémoch a s
krištáľovými sférami ducha nema-
jú nič spoločné.*

*Ja, Sophia, nebudem slúžiť
ako hlásateľka záhrobných
vtipáľkov, ani ako tlapač demo-
nických nálad z astrálnej džungle,
ani ako tribúna brilantným intelek-*

Panna Sophia čiže pani Múdrost'

tuálom,
čo dávajú
ľuďom jesť
kamene miesto
chleba.

Chcem obrátiť
pozornosť mojich
čitateľov od záujmu o
primitívne čarodej-
nícke techniky ku
kladeniu podstatných
otázok ľudského bytia:
**Kto je človek a prečo je
tu? Odkiaľ prišiel a aký
zmysel má jeho život na
zemi; aké je poslanie
ľudstva ako celku v
civilizačnej hierarchii
kozmu?**

Chcem **provokovať k
samostatnému mysleniu**
zmysluplným kladením otázok;
poukázať na neudržateľnosť
myšlienok naivného materia-
lizmu a naivného idealizmu vo
svetle nových faktov a
prebúdať túžbu po hlbšom
poznání a čerpaní z univerzá-
lnej klenotnice múdrosti.

Chcem zbierať perly
ľudského snaženia po vzne-
šených výšinách.

Chcem nastoliť **otázku
hodnôt** a vyzvať ľudstvo, aby
skôr, ako sa rozhodne
vynakladať miliardové obete na
dosiahnutie nejakých nových
politických a hospodárskych
utópií, aby sa najprv zastavilo a
pýtalo, vzhľadom na aký hod-
notový systém by tieto utópie
mali byť žiadúce.

Chcem pripomenúť
ľuďom **Modrej plánety ich
duchovný pôvod**; aby
znova našli svoju dôstojnosť
a dokázali sa vymaniť z
hypnózy biologicko-hmotnej
existencie.

Chcem dať priestor proti-
chodným názorom, ale nie
ľuďom, ktorých úmysly prame-
nia z iných citov ako z rýdzych
a ušľachtilých. Som tu pre tých,
čo doteraz mlčali, lebo cítili, že
to, čo prežili, je príliš posvätné,
než aby to mohli zverejniť v
súčasných masovokomu-
nikačných prostriedkoch, lebo
by to bolo miešanie vína s
vodou a zaťahovanie Vzne-
šeného do špiny.

Nechcem rozdávať iba
informáciu Vaším mozgom ale
liať živú vodu Vaším srdciam.

Budem vďačná každému,
**kto dokáže nakresliť alebo
napísať niečo, čo je jeho
vlastné a čo má ducha.**
Privítam všetko, čo súvisí so
životom. Obdarujem Vás za to
v každom čísle dvoma jagavými
džbánikmi: jeden bude plný citu
a druhý plný poznania.

Budem láskavá ale spra-
vodlivá. S neúprosnou
prísnosťou budem znova a
znova **pripomínať ľuďom ich
zodpovednosť** voči Tomu, kto
ich stvoril a voči tým, čo čakajú,
kedy pozemské ľudstvo
konečne nájde vnútornú silu
zvítaziť samo nad sebou a nad
svojimi slabosťami. Neodpustím
Vám **povinnosť žiť podľa
Zákona, ktorý sme dostali
vrytý ohnivými zlatými
písmenami do našich duší** a
ktorý každý, kto ešte má srdce
a je ochotný mu načúvať, cíti
ako ušľachtilý; ale budem od
Vás požadovať, aby ste sa
naučili **poznať Cnosti,
milovať ich a slúžiť im.**

Nech sú moje stránky

prevoňané Čistotou a moje
riadky nech vyžarujú Svetlo,
Mier a Múdrost'; Nádej, Lásku a
Vieru v konečné víťazstvo
Dobra.

Nech moje zvonivé slová
zasvištia ako meč Spravodlivosti
nad priepasťou zla a donútia
ľudí súdiť sa v zrkadle Pravdy.
Budú jasné ako slnko všetkým
tým, čo si vo svojom srdci
nenechali zabiť zmysel pre
Krásno ale zostanú navždy
zapečatené všetkým ostatným.
Mŕtvi sa od mojich slov odvrátia,
ale tých, čo si v sebe uchránili
živú spomienku na čisté výšiny,
zasiahnu ako blesk, ktorý dá
blikotavému plamienku
rozhoriť sa na vatru.

Kiež by som Vám dokázala
sprostredkovať aspoň tušenie o
veľkosti a smútku tých ľudí a
bytosť, ktorým zatiaľ nezostáva
než trpezlivo mlčať, milovať,
plakať a bojovať.

**Panna Sophia čiže pani
Múdrost'**

Nepamätám si už, koľko
mám rokov, ale som veľmi, veľmi
stará. Pred tisícročiami som stála
po boku bájných kráľov a
každému, kto ma prijal za
priateľku a radkyňu, som pomohla
premeniť jeho ríšu na kvitnúce
záhrady.

Poznám tajomstvo večného
života a táto Zem by bola mohla
zostať navždy pôvabná a svieža
ako môj dych, voňavá ako moje
vlasy, jasná ako môj zrak, sladká
ako moje perly. Všetko by sa
zachvievalo v ľúbezných tónoch a
farbách, keby ...

Ale dnes som smutná. Ľudia
ma opustili a uctievať moje
pokrivené obrazy - chytrosť a
rozumnosť - namiesto mňa. Ba čo
viac, pod mojím menom !

A pretože Pán všetkých
svetov nechce, aby slobodná vôľa

ľudí bola ovplyvňovaná, nemôžem ani ja, Múdrost', pomôcť skôr, ako ma zavolajú, skôr ako o mňa poprosia.

Chytrnosť je chytrá, ale nie rozumná, lebo nemá rozum.

Rozumnosť je rozumná, ale nie múdra, lebo nemá srdce.

Len **Múdrost'** je múdra, a hoci je chytřejšia ako sama chytrnosť, a rozumnejšia od rozumnosti, je predsa tichá, trpezlivá, nezištná, láskavá.

Chytrnosť je rozpustilá ľahká dievka. Spoznáte ju podľa jej povrchného smiechu a láskovania. Ak dodrží slovo, tak iba náhodou. Neraz preukáže obdivuhodnú vrtkosť a šikovnosť, ale vždy iba na pochabosti. Je silne krátkozraká a nevidí, keď vo svojej snahe uľahčiť a spríjemniť si prítomnú chvíľu, si kladie pred seba oveľa väčšie balvany, ktoré bude musieť odvaliť zajtra z cesty.

Rozumnosť je veľmi vzdelaná, cieľavedomá a vypočítavá žena; a ak skrížite jej plány, dokáže byť zlá. Môžete sa spoľahnúť, že dodrží slovo - kým je to pre ňu výhodné. Ale pomôžte jej nahor, a keď sa bude držať pevne, odkopne s vami rebriky.

Akademická veda je dcérou rozumnosti. Je ako pyšná princezná. Namyslená, chladná a bezcitná. Bude ju treba bolestivo pokoriť, aby priznala svoju obmedzenosť.

V početných náboženských a filozoficko-mystických krúžkoch si myslia, že ma majú. Kriedou obkresľujú obrisy mojich tieňov na zemi, keď kráčam po nebesách. Ale nech by zhromaždili koľkokoľvek mojich minulých tieňov, nemajú mňa samú.

Život je niečo, čo existuje vždy na hranici tekutej a pevnej štruktúry. Čo dostane pevnú štruktúru, nie je viac živé. Ich učenia sú mŕtve. Ale ja som živá bytosť. Preto ich náuky v konečnom dôsledku iba zväzujú ľudskému duchu ruky. Len ja mu vlievam Život.

Kto chce za mnou ísť, nech

sa neobzerá. Kto chce so mnou vzlietnuť, nesmie na sebe vliecť žiadnu záťaž z minulosti. Kto mi chce slúžiť, musí zavrieť zadné vrátka.

Kto chce nájsť cestu ku mne - nech sa zbaví strachu! **Kde sa nájde statočný rytier, ktorý bude o mňa bojovať?** Kto je pripravený dokázať mi svoju lásku a oddanosť? Kto ma bude mať rád viac ako seba?

Kto má toľko odvahy, aby v pevnej dôvere urobil za mnou krok do prázdna nad priepasťou? Ja mu sľubujem, že ak to dokáže, v tej chvíli sa pod jeho nohami utvorí most, a on nespadne. Zástupy anjelov až po poslednú lesnú vílu budú pomáhať tomu, kto sa vydá na cestu v mojom mene. Nebesá sledujú toho, kto uchopí meč s pevným rozhodnutím bojovať alebo zahynúť s mojím menom na perách.

Kto by ma chcel nájsť, musí mať v sebe nesmierny oheň, lásku a čistotu. Nie som pre tých, čo si ma želajú získať, ale nechcú pre to nič urobiť, obetovať.

Ľudia by si ma chceli kúpiť v knižke alebo si zaplatiť niekoľkodenný kurz, kde ma rozdávať. Ja nie som predajná dievka! Máme hľadať návod, nejakú zvláštnu techniku, ktorej mechanickým opakovaním by ma získali bez toho, aby sa museli samostatne duchovne hýbať. Čo dostanú, sú vždy iba moje nepravé náhražky.

Chcú ma získať bez toho, aby museli zmeniť svoj život. A s podmienkou, že si ponechajú svoje slabosti a zlé vlastnosti. **Vybojujte si ma statočne, ľudia!** Čo ste si nevydobili vlastnou námahou, na čo ste neprišli sami, to sa nepočíta!

Moje poslanstvo je o duchovnosti. Ale nie pre tých, čo usilujú o extatické stavy, aby v nich utekali od života a zodpovednosti zaň. Je pre tých, čo kráčajú po duchovnej ceste oboma nohami na

zemi. Pre tých, čo vytušili, akým výsostným druhom duchovnosti je každodenný život.

Nie som pre tých, čo ľúbia len vzrušenie a zimomriavky zo senzácií a tajomných javov. Kto je bez vážneho rozhodnutia aplikovať poznanie vo svojom živote, nech sa vzdiali.

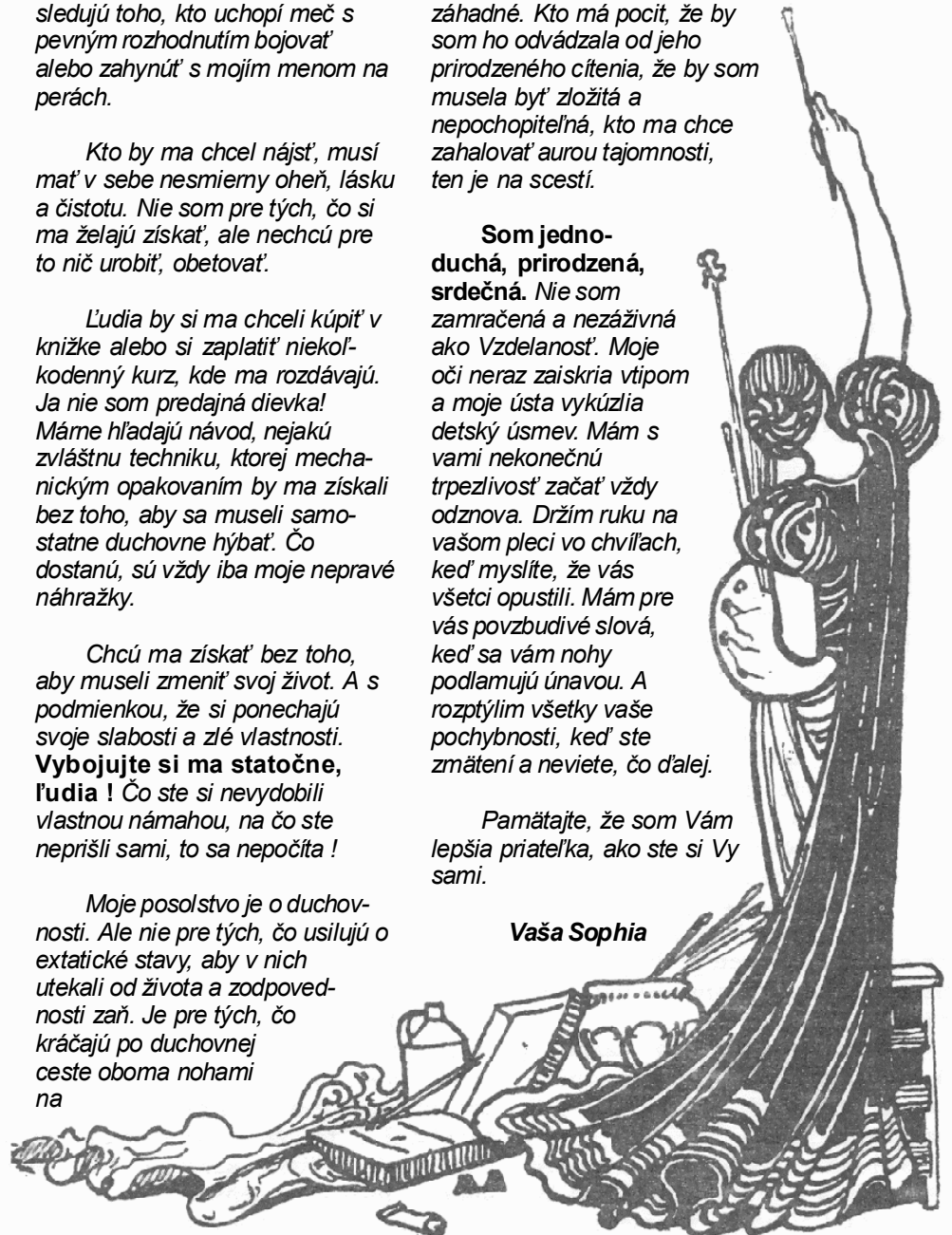
V diskusii podaj návrh, alebo sa drž stranou - hovorí čínske príslovie. Preto ak niečo poviem, bude to konštruktívna inšpirácia ku konkrétnemu činu. Nehodlám strácať čas riešením otázok, ktoré - či už zodpovedané kladne alebo záporne - nemajú dopad na život človeka.

Vedzte, že na mne nie je nič neprirodzené, zložené a záhadné. Kto má pocit, že by som ho odvádzala od jeho prirodzeného cítenia, že by som musela byť zložitá a nepochopiteľná, kto ma chce zahalovať aurou tajomnosti, ten je na scestí.

Som jedno-duchá, prirodzená, srdečná. Nie som zamračená a nezázivná ako Vzdelanosť. Moje oči neraz zaiskria vtipom a moje ústa vykúzia detský úsmev. Mám s vami nekonečnú trpezlivosť začať vždy odznova. Držím ruku na vašom pleci vo chvíľach, keď myslíte, že vás všetci opustili. Mám pre vás povzbudivé slová, keď sa vám nohy podlamujú únavou. A rozptýlim všetky vaše pochybnosti, keď ste zmätení a neviete, čo ďalej.

Pamätajte, že som Vám lepšia priateľka, ako ste si Vy sami.

Vaša Sophia

Rafael a Aurea

Odpočuté od anjelov v čase pôstu

Vysoko v Snežných horách, prstencom vrcholkov obomknuté, ležalo utešené údolie a v ňom zámok a záhrady plné kvetín. V tých záhradách žil Rafael, mladík, ktorý už dlho túžil slúžiť Svetlu. Jedného rána, slnečné lúče sa trblietali v sviežom vzduchu a Rafael sa s láskou prihovárал záhonom ruží a ľalií. Vtom sa nebesá rozostúpili a zjavil sa obraz tak vznešený, že takého jakživ ľudské oko nevidelo: Kráľ s mečom, jeho oči planuli, že druhý taký pohľad by Rafael už nebol zniesol a jeho hlas burácal ako hrom: „Rafael! Tvoja prosba buď vyslyšaná! Povoľávam ťa k službe!“

Na to prehovorila Kráľovná - a z jej rtov sa rinula nádhera: „Ak chceš slúžiť Grálu, choď do zámku! Nájdeš tam Aureu - princeznú, ktorá spí. Ak sa nezobudí do tridsiatichdvoch slnovratov, nezobudí sa nikdy. Choď, a prines zázračnú zlatú perlu z ďalekej krajiny; z nej namiešaš čarovný nápoj, čo Aureu prebudí. Nájdi perlu a zobuď moju spiacu dcéru!“

Rafael vošiel do zámku. A v ňom zazrel devu tak spanilú, že sa na prvý pohľad do nej zamiloval.

Anjelské ruky mu zavesili náhrdelník s prívěskom okolo šije. „Vezmi si ho na znamenie Našej priazne, ale prívěsok smieš otvoriť a pozrieť sa doň iba v čase krajnej núdze!“

I vybral sa Rafael do sveta,

aby získal zázračnú perlu, a namiešal nápoj, čo prebudí spiacu krásavicu. Dlho, dlho sa túlal pustatinou, až kým neprišiel do nížiny, kde žilo veľa ľudí. Vzduch tu bol ťažký a podnebie dusné. Ľudia sa tu oddávali rozličným radovánkam, jedli ťažké jedlá a pili opojné nápoje. Pre Rafaela to bolo všetko také nové a vzrušujúce. Všetko chcel okúsiť a tunajší ľudia mu aj všetko ochotne ukazovali. V samých zábavkách čas plynul nezbadane ako voda. Prešlo dvanásť rokov, a Rafael zabudol, prečo prišiel.

Súmrak sa dotkol obzoru a príroda sa zastavila v posvätnej tichosti. Rafael sedel v hostinci, keď si uvedomil, že sa mu minuli všetky peniaze, ktoré si bol vzal na cestu. Premkol ho strach: „Či budem musieť teraz chodiť po žobraní, bez strechy nad hlavou, uzímený a hladný?“

V ten istý večer sa v hostinci ubytoval tesár lodí, ktorý mal tri zlaté toliare. Rafael počkal až zaspí, zlaté mince mu vzal, vysadol na koňa a uhaňal preč. Málo sa staral o to, že pracovitý ale chudobný lodiar, ktorého tak obral o posledné peniaze, nemohol splatiť dlžobu a musel opustiť dom, pôdu aj remeslo a túlať sa svetom od domu k domu.

Veľké a ošklivé rany sa objavili Aurei na rukách a na nohách.

Vetrik zašumel korunami majestátnych dubov, čo lemova-

li cestu z oboch strán podobné klenbe. Podkovy Rafaelovho koníka pomaly štrngali. V tom im cestu skrížil akýsi pocestný. „Istoiste to bude lupič, ktorý čaká až zaspím, aby mi vzal moje tri zlaté mince“, rozhneval sa Rafael. „No ja nebudem čakať, ale ho predídem“ a hneď sa aj na pocestného vyrútil. V zápase rozťal protivníkovi mečom pravú ruku.

Rany pokryli Aureine prsia.

Voda zurčala, žblnkala a perlila sa ako dúhová zvonkohra. Rafael kráčal popri rieke, keď tu uvidel starca s džbánom, čo klesol smädnom vysilený iba zo pár metrov od prameňa. „Či by si mi nenabral vody do džbánu, dobrý človeče? Nože maj zľutovanie s úbohým starcom! Čo i len jeden dúšok by ma posilnil...“ Ale Rafael si ho nevšimol a išiel ďalej svojou cestou.

V tej chvíli rany pokryli Aureinu tvár.

Ďalších dvanásť rokov prešlo, a Rafael sa usadil. V utešenom údolí obklopenom vysokými stromami si postavil dreveničku. Za tri zlatky kúpil kúsok pôdy a staral sa oň. Úrody bývali požehnané a z toho, čo utŕžil za prebytky, Rafael každoročne prikupoval pôdu a zveľaďoval svoj príbytok. Chalúpka to bola malá, ale útulná. Všade bolo vidieť stopy tvrdej ale radostnej práce, všetko bolo ozdobené s citom. Jedného rána, slnko sa trblietalo v čistom vzdu-

chu. Rafael sedel na lavičke pod starým stromom a oči mu spočívali na záhonoch ruží a ľalií. Bolo mu, akoby mal niečo na jazyku, ale nedokázal si spomenúť, čo to bolo.

Aurea sa v spánku prevrátila a schúlila na druhý bok.

„Tu už isto dožijem starobu v pokoji“, hútal Rafael, keď vtom blesk z jasného neba udrel do stromu nad jeho hlavou a spálil dom aj s celou úrodou na popol.

Rafael pozbieral z trosiek a popola drobné cennosti a odvtedy sa potíkal od domu k domu, prijímajúc všelijaké práce, len aby hladom nazašiel. Veru, nikomu by som nepriat prísť o dom a pôdu pod nohami, hovorieval si v duchu často.

Až prišiel na samý koniec sveta, k veľkému moru. Sadol si na breh a díval sa do vln. Vtom ho znenazdania prepadli lupiči, zbili ho, zmrzčili a vzali mu všetky peniaze aj šaty. Bezmocne ležal Rafael na brehu mora a hlboká rana na pravej ruke mu silno krvácala. Vzťahoval ruky k okoloidúcim, ale tí si ho nevšimli...

Rafael sa zmieril so smrťou. Prišiel o všetko a teraz aj o život. Lútosť ho stisla pri spomienke na nešťastie, akým prišiel o svoj domček v údolí. Trpkosť ho napĺňala pri pomyslení na podlosť lupičov a nevšímavosť pocestných.

Aký osud ma to postihol? Prečo som vlastne tu? spytoval sa Rafael a život mu zhorkol na jazyku. Vtom mu pohľad padol na náhrdelník s prívěskom na jeho nahej hrudi. Otvoril schránku a v nej bola - zlatá perla!

Odrazu sa rozpomenul na Kráľa, Kráľovnú a spiacu Aureu. Hrud' sa mu išla rozskočiť a nevyšlovné sa dralo jeho hrdlom. Jeho duša sa prebudila a plakala.

Aurea stála pred zrkadlom a slzy jej stekali po lícach. Dívala sa na svoju ohybnú podobu. Srdiečko jej išlo puknúť žiaľom a bezmocnosťou a horké vzlyky sa jej predierali z prs. Zosunula sa na kolená, zopála ruky a zaprosila...

„Keby som teraz mohol napraviť všetko, čo som zameškal!“ šepkal Rafael. Morské vlny omývali Rafaelovi údy a anjelské ruky nežne objali jeho rany.

Tri dni a tri noci ležal Rafael na brehu mora. Tretí deň na sviatani sa zobudil a jeho vedomie

naplňovala jediná myšlienka: slúžiť Kráľovi a Kráľovnej, a vyslobodiť tú, ktorá mu je najdrahšia, z objatia spánku.

V to ráno slnce vyšlo v nadpozemskom majestáte, odené storakými pestrými farbami a s rubínovozlatou stužkou ranných zôr vo vlasoch. Rafael vyrazil na cestu domov, k Snežným horám.

Len tu si však Rafael uvedomil, v akej veľkej núdzi sa ocitol. Už je to dvadsaťštyri rokov, čo blúdi cestou-cestou. Dávno už zabudol cestu domov. No odvaha ho neopúšťala a mocnelo rozhodnutie, že tá jasná kráska stojí za to, ak by aj všetky kúty sveta mal prehľadať. A keby že mal ešte raz sklamať svojho Pána a svoju Paniu, nič na svete by mu viac nedokázalo urobiť radosť.

Jará džungľa lemovala morské pobrežie bez konca a kypela kvetom. Vydal sa teda Rafael po rieke brodiac sa proti prúdu. Voda bola čoraz hlbšia, tok prudší a chôdza namáhavejšia. Zástupy ľuďi sa plavili na pltiach a loďkách dolu riekou. Mávali a volali na Rafaela, aby sa k nim pripojil. Ale on si ich nevšimol, iba čo pridol do kroku.

Vtom uvidel toho starca s džbánkom, presne tak, ako onen raz. „Musím sa ponáhľať“, preblesklo Rafaelovi hlavou. „Mám dôležitú úlohu a nemôžem sa rozptyľovať vedľajšími vecami. Veď slúžim Kráľovi, Pánovi všetkých svetov a

Kráľovnej nebies, Najvznešnejšej, nadovšetko Múdrej!“

Aurea bdela pri sviečkach a bojovala so spánkom. Jej modlitby boli čoraz monotónnejšie a viečka oťažievali. Cítila, že už dlho nevydrží. „Keď zaspím druhý raz, už sa viac neprebudím...“, šepkala v polospánku

a oči jej zvlhli. „Vznešený Otče a Matka, vaša dcéra je strate-ná!“

Podivná ľútosť zovrela Ra-faelovi srdce. Predsa sa mu len uľútilo starého človeka a pove-dal si, že zameškaný čas do-behne tým, že bude cestovať aj v noci.

V tej chvíli sa zahojila tretina Aureiných rán.

Rafael dal starcovi napit' a podopierajúc ho, odprevadil ho až k jeho domčeku. „Vezmi si môjho koníka Origena, dobrý človek. Celý život mi verne slúžil a je všetkým, čo mám. Ja ho už aj tak nebudem potrebovať. Som starý človek, nedožijem do jari...“ Rafael sa s úctou poďakoval, a potešil sa koníkovi, s ktorým mu cesta isto rýchlejšie bude ubiehať. Popchol koníka a vyrazil naj-pruďším svahom rovno hore. Tu sa ukázalo, že sprevádzajúc starca urazil tretinu cesty k Snežným horám.

Letné slnko páliło a koruny stromov poskytovali osvie-žujúci polotieň. Rafael sa niesol bukovou alejou. Orige-nove podkovičky rytmicky štrngali. Vtom spoza bučka vyskočil neznámy ozbrojený rytier. A už stoja obaja sokovia s vytasenými mečmi a dívajú sa uprene jeden druhému do očí. Už-už sa chystal Rafael ťať nepriateľa, keď...

Aurea sa šikovne zvrátila v zámockých komnatách a vese-lo si spievala. Povymetala z kútov všetky pavučinky a te-raz všetko voňalo čistotou.

Poznášala kytice k oltáru a ako ich ukladala do krištáľovej oltárnej nádoby, vyšmykla sa jej z ruky a všetko bolo plné črepín. „Čo som to urobila!“ - vyhrklo z nej. Veď to bol dar od mojich rodičov a ja som ich tak-to urazila. A sľúbila si, že už nikdy nebude taká nepozorná.

...keď tu sa Rafaelovi vide-lo, že ten lesk v rytierových očiach nie je nič iné, ako strach. A hneď si aj všimol, že jeho protivník drží meč v ľavej ruke, lebo pravá mu bezvládne visela obviazaná krvavým fáčom. Rafael pomaly zasunul meč do pošvy. Aj cudziemu ry-tierovi klesla ruka.

V tej chvíli sa Aurei zaceli-li dve tretiny rán.

Bol to rytier Norbert z kra-jiny Núr a bol práve na ceste domov, keď ho bez príčiny pre-padol a zranil nejaký zlý človek. Rafael nazbieral lie-čivé byliny a ošetril rytierovi rany. Ponúkol sa, že by ho vzal na svojom koni až do jeho kra-jiny. Pán Norbert rád prijal ponuku a spolu šťastne dora-zili až do Núrijského hradu. Kňazná a všetci obyvatelia sa nesmierne zaradovali nad návratom dlho očakávaného pána. Všetci ďakovali Ra-faelovi z celého srdca a ob-darovali ho tromi zlatými dukátmi.

Origenes už netrpezlivo hra-bal kopytami a len čo zacítil Rafaela v sedle, vystrelil ako okrídlený šíp. Tu sa ukázalo, že cestou k Norbertovmu hradu Rafael urazil druhú tretinu cesty domov.

Zožltnuté listy sa ticho spúšťali zo stromov a ukladali sa do mäkkého koberca v tráve. Posledné lúče jesenného slnka hriali Rafaela do tváre. Ďalších sedem rokov uplynulo a on bol stále na cestách.

Akýsi človek, menom Por-cius, úpenlivo prosil hostin-ského, aby mal s ním ešte chvíľku zľutovanie, keď nemôže hneď zaplatiť tri duká-ty, ktoré mu dlží. Ale ten nie a nie, len že do temnice ho dá zatvoriť. Dlžník sa ešte nieisto obrátil na hostí v hostinci, ale všetci sa od neho odvracali, alebo sa nenápadne vytrácali spoza stolov. Nakoniec smutný Porcius odišiel.

„Mohol by som mu požičať“, pomyslel si Rafael. „Ale na ceste k Snežným horám musím prekročiť ešte Veľkú riekku. Ak mu dám svoje tri dukáty, nebudem mať čím vyplatiť prevozníka, a nikdy sa do cieľa nedostanem. Nie. Nemôžem mu dať peniaze. Potrebujem ich!“

Aurea sedela vo svojej kom-nate a pozorovala všetko vo svojej krištáľovej guli. V tej chvíli prosila ako nikdy predtým. Celá jej bytosť blčala zlatým plameňom, ktorý sa s mohutným dunením dvíhal do výšky. Ako vonné kadidlo stúpala jej čistá túžba ku scho-dom nebeského chrámu.

Rafaela pochytilo posvätné nadšenie. Utekal za Porciom a - hoci to odporovalo zdravému rozumu - daroval mu svoje dukáty.

V tej chvíli sa Aurei zahoji-li posledné rany a ona stanula pred zrkadlom tak pôvabná a krásna ako na začiatku.

Porcius Rafaela objal od ra-dosti a údivu a potom sa už len tešili a skákali ako deti celú cestu k Porciovmu domčeku. Porcius bol prevozníkom pri Veľkej rieke a keď sa dozvedel, kam má Rafael namierené, vďačne ho vzal na druhý breh, aby mu tak odplatil aspoň časť z toho, čo preňho Rafael uro-bil. Tak sa Rafael ocitol na úpäti Snežných hôr, ani nevedel ako.

Aurea kľáčala pred oltárom a jej vďaka nepoznala hraníc; tryskala a trieštila sa všade naokolo, stekala v perlivých kvapkách a rinula sa mohutný-mi prúdmi ako veľtok. Dostala nové rúcho - tisíckrát nádhernejšie a skvostnejšie ako predtým.

V tej chvíli vošiel Rafael. Aurea sa mu hodila okolo krku: „Tak dlho som na teba čaka-la!“

Služobník Lalie

HRA O DUŠU

Šachová hra, akiste najstaršia, vtipná a milá hra je prenesená na boj satanov o ľudskú dušu.

Miestom hry je hrobka; a stôl na ktorom sa hrajú, je vrchnák kamennej truhly. Tak už samé miesto ukazuje, že ide o boj na život a na smrť. Na oblúku sklepenia visia dve potvory, podobné drakom, ktoré sa zdajú nedočkavé na korisť.

Hlavné postavy obrazu sú satan a človek. Človek, krásny, silný mladík, sedí pri stole; podoprel si rukou hlavu, znak, že vážne rozmyšľa nad ťažkou úlohou, od ktorej závisí azda jeho šťastie a život. Vidieť mu na očiach, že si nevie rady ...

Naproti jemu sedí satan, knieža temnoty, pokušiteľ. Na operadle jeho stolicy vidieť leva s otvorenou papuľou a dychtivým jazykom, pazúry na umrlčej

hlave - znak smrtonosnej moci diablovej, ktorý podľa slov apoštola Petra „ako lev ručiaci obchádza a hľadá, koho by zožral“. Záhyby širokého pláštá dobre zakrývajú potvornú postavu diablovu, trčia z neho len dlhé, kostnaté prsty. Málčko vidieť i divé, kostrbaté vlasy, a naježené fúzy; na hlave má čudné kohútové pero. Ruku si oprel o briadku, ako starý prehnaný šibal. Očami div že neprebodne soka. Diabolskou škodoradost'ou pasie sa na rozpakoch mladíkových. Je to skúsený hráč - podvodník. Sila a divosť, opovrhnutie a bezočivosť žiari z jeho pohľadu.

Medzi hráčmi v pozadí stojí jasná, milá postava anjela strážcu. Hráči sa na neho neďávajú; diabol nemá moci odohnať ho, len človek môže na neho zabudnúť a nepočuť ho. Anjel môže

upomínať na dobré, ale nie príliš, človek sa musí slobodne rozhodnúť. Smutne hľadí na zúfalú hru, ktorá sa zle skončí ...

Prizrite sa teraz hre samotnej. Každá figúrka má svoj význam. Na strane mladíkovej znamenajú figúrky cnosti. V poslednom rade v prostriedku stojí duša mladíkova (kráľ), o ktorú hrajú. Pred ňou stojí Viera (kráľovná) s krížom v ruke - mocná brániteľka ľudskej duše. Teda mladík má ešte vieru. Zľava od duše stojí Nádej s kotvou, sprava Pravda s fakľou a so štítom, (ktorým odbíja útoky). Má ešte troch anjelov, čo znamenajú modlitbu. Teda modlitbu ešte celkom nezavrhol, ale je už u neho zriedkavá, a to je zle, veď práve tú najviac potrebuje.

Ale o koľko figúr (cností) olúpil ho už diabol, koľké figúrky sú už mimo šachovnice. Vzal mu Lásku vy-

obrazenú dvojčatami, čo sa k sebe túlia; vzal mu Poníženosť, (v chudobnom obleku s kapsičkou pri boku, s prekříženými rukami a sklonenou hlavou na prsiach). Vzal mu Nevinnosť, (chlapec každému dôverne podávajúci ruku); Pokoj s palmou práve mu odobral diabol a drží ho v kostnatých prstoch. Diabol každého pripraví o pokoj duše, kto sa mu oddá.

Na strane diablovej predstavuje plášťom zahalená figúrka čierneho kráľa, samého satana. Sám stojí v úzadí - jeho zástupy hrajú sa zdame napred. Čierna ženská postava na predku s pohárom slasti v ruke je Nečistota: dobíja na Vieru a Nádej. Na ľavo s rozčapenými nohami s truhličkou peňazí pod pazúčkou je Lakomosť (spolu i Závist' predstavuje: hryzie si päst'). V postave

páva si vykračuje Pýcha s rozpätými krídlami, ruku s opovrhnutím otrča; za ňou tigrom podobná faloš s mačacou hlavou, jednu ruku má za chrbtom, v nej drží nôž, druhou sa ponížene bje v prsia. Vypasená sviňa sediaca na kláte (celkom vpravo) predstavuje Lenivosť a Opilosť. Dráčatá (sedliaci) znamenajú Pochybnosti vo viere, ktorými diabol dušu trápi.

Mladík prehráva. Veď už toľko stratil! A on ešte len Hnev a jednu Pochybnosť si nadobudol. Duša mladíka je v smutnom stave postava si zdesene skrýva tvár od strachu, čo bude ... To je duša, ktorú trápia výčitky zlého svedomia, strach pred smrťou a súdom. Dve umrlčie hlavy ťahajú dušu za krídla a naháňajú jej strach.

Všeobecný dojem zosilňuje pavúk, čo sa z truhly ťahá; naznačuje moc pekelného pavúka, ktorý na sto spôsobov omotáva svoju obeť a baví sa nad jej daromným namáhaním vytrhnúť sa z jeho pavučiny. Umelec teda majstrovsky vyjadril svoju myšlienku. Ale každé podobstvo pokrivkáva. Hra o dušu (čiže boj človeka proti satanovi) predsa nie je na vlas rovnaká šachovej hre. Kým slabý hráč proti skúsenému po toľkých stratách najlepšie urobí, keď sa poddá; dotiaľ v boji oproti hriechu (ku ktorému diabol zväzda), netreba nikdy zúfať, hoc by bol stav duše čo ako zúfalý. Lebo, ak len nestratíme dôveru v milosrdenstvo Božie a hľadáme pomoc u Toho, ktorý je útočiskom hriešnikov, niet príčiny zúfať, nie sme ešte premožení od satana. Duša milosťou Božou posilnená roztrhá všetky diabolské plány a putá. Ľahko si nahradí všetky straty a tak na vlastnej škode poučená, v novom, opatrnom boji môže zvíťaziť nad satanom.

-re-

ELEUSINSKÁ MYSTÉRIA

(Staviteľé na chrámu ducha)

Od nepamätných časů se na této Zemi v různých pozemských společenských formách sdružovali pod různými jmény a podle různých stanov muži, kteří za pomoci a vedení Vůdců posílaných lidstvu v každé generaci z duchovního světa, byli ochotni pracovat duchovně na sobě samých a pomáhat tak na stavbě věčného velebného chrámu Ducha. Chrámu Věčnosti, jehož plány jsou dány

V.:ST.:V.:V.

a jehož stavba byla řízena muži, kteří věděli o věčných zákonech duchovního dění a připravili pro muže, pomáhající na stavbě, mnohé kultovní nářadí, symboly a různé obrazové znázornění starého kultu, jehož pomocí by se mohl každý - kdo o to celou silou své vůle usiluje - přitěsat, ohladit na správný stavební kámen a mohl pak být do chrámové stavby na jemu vyhrazeném místě umístěn.

K tomu sloužilo různé nářadí a také různé symboly převzaté ze stavebního umění, jejichž **procítění** vedlo k onomu přitěsání a ohlazení; k umění utvářet vlastní duchovní organismus k poznání sebe sama.

Každý, kdo při této stavbě velebného chrámu Věčnosti pomáhá, je současně dělníkem, stavebním nářadím i kamenem.

Dělníkem se stává z vlastní svobodné vůle.

Nářadím poté, když si osvojí umění vycítovat a vykládat symboly a konečně

Stavebním kamenem - používá-li správně stavební nářadí, jak ho tomu naučil vedoucí stavby, prací **na sobě samém**.

Jen z umně přitěsaných kamenů může být tento chrám Věčnosti zbudován.

Ve starověku se s takovými ochotnými spolupracovníky na stavbě zmíněného chrámu setkáváme v **mystériích**.

Co dnes o těchto mystériích víme, pochází ze závěrů více nebo méně povoláních badatelů, kteří mnohé základy starých svatyní, v nichž byla mystéria slavena vykopali, a kteří ony symboly kultického nářadí, obrazy a nápisy popsali.

Svaté mystérium kultu se zasulo během dob spolu s lidmi, kteří je jako dar bohů přísně tajili před profánní zvědavostí.

Nejvyšším příkazem mystérií totiž bylo „KRYPTÉIN TA BATHEA“ - „ZAKRÝT HLUBINY ZASVĚCENÍ“.

Toto zakrytí bylo tak pečlivé, že je přinejmenším problematické sebepečlivější badatelské snažení, chce-li kdo z nalezených fragmentů vydedukovat nejnítornější podstatu kultu, v oněch svatyních prováděného. Právě zasvěcenci vždy mlčeli a chrámová tajemství chránili tak přísně, že nejen jejich prozrazení, ale již pouhé vkročení nepovolovaných do peribola, posvátného okruhu chrámového, trestali smrtí.

Tak byl málem odsouzen k smrti Aischylos - za to, že svému Prometheovi vložil do úst slova, která poněkud jedno z eleusinských tajemství připomínala: totiž - zánik olympských bohů. Alkibiades unikl před rozsudkem smrti jen útekem z domoviny, protože příteli, jenž se ho tázal, zda jeho sen o ceremonii zasvěcení do mystérií má něco společného se skutečností, odpověděl kývnutím hlavou.

Livius vypravuje, že dva mladíci, kteří vkročili do chrámového obvodu v Eleusis, byli odsouzeni k smrti, ačkoliv bylo nesporné, že se tak stalo nedopatřením, nikoliv úmyslně.

Sám soudce Sopatros, účastný při soudu, vytýká Athéňanům, že ve všem, co se týká mystérií, jsou příliš krutí.

A tak přísaha mystů a nakonec spálení eleusinské svatyně a její srovnání se zemí jsou příčinou, že znalosti o mystériích a zejména o posledním zasvěcení v nich máme poměrně málo.

Co dnes historie o nich zná, pochází až z nejoslednější doby jejich existence. Měla-li by bádání přinést vědecky přesnou zprávu o **jedíném** společném východisku **všech** starých mystérií, musela by mít možnost, bádát několik tisíciletí nazpět proti toku času. Vždyť počátky eleusinských mystérií sahají až do nejzazší předhistorické doby, kdy byla Eleusis vedle Athén zcela samostatným státem - jak se o tom dozvídáme z homérského hymnu na bohyni Demeter. A jinak jsme v mnohém odkázáni jenom na hypotézy.

Pouze v soudobém písemnictví antické doby lidských dějin nacházíme o mystériích

zprávy, které velmi jasně ukazují, čím byla řeckému člověku, hledajícímu smysl života a tážajícímu se sama sebe „KDO JSEM“. Tyto zprávy ve směrsměs mluví o posledním cíli zasvěcení do mystérií:

O VÍTĚZSTVÍ NAD SMRTÍ A VĚDOMÍ VĚČNÉHO ŽIVOTA.

Cicero říká ve své knize „De legibus“ („O zákonech“) k Atticovi: „Tvé Athény, Attico, stvořily mnoho významného, nic však nádhernějšího, než jsou eleusinská mystéria, která nás pozdvihla ze zvířecího stavu nevědomosti k pravému lidství, k životu duchovnímu - a naučila nás nejen s radostí žít, ale i s plnou nadějí umírat.“

Hloubku poznání, získaného v nejvyšším stupni zasvěcení do mystérií tušíme dále ve verších Sofoklových... „třikrát blažen, kdo vešel do Hádu, když předtím poznal tajemství mystérií; jedině jemu kyne život věčný, všichni ostatní klesnou v temnotu“.

Stejně o nich píše Pindaros: ...„blažen, kdo poznal tajemství mystérií dříve, než klesl v hrob; ten poznal v konci života i božský dar svého nového početí“...

Ve stejném smyslu vzpomíná svého zasvěcení do eleusinských mystérií i Plutarchos, když utěšuje svoji choť při úmrtí milované dcery.

Na pomníku eleusinského hierofanta Glauka je napsáno: „Hleď, velké tajemství zjevili bohové člověku, že smrt není zlem, nýbrž požehnáním“.

V tom je blaženost zasvěcenců vyjádřena snad nejprostěji a nejkrásněji.

Proklos píše ve svém komentáři k Platonovu Státu: „Mystové byli zcela proniknuti božským symbolem, nořili se zcela v božství a byli plni Boha. Jim byla otevřena nejsvětější svatyně chrámu a božství se jim zjevilo v nejjasnější záři“.

Stejně se o mystériích zmiňuje Diodoros a v Aristofanovi zpívá sbor zasvěcenců hymnus na mystéria: „Jenom nám zasvěcencům září den v slunečním jasu“.

Římský konzul Praxetates pochopil význam eleusinských mystérií, když napsal císaři Valentinianovi I., jenž zakázal všechna mystéria, že „tím vezme Řekům jejich nejsvětější, protože si nedovedou představit život bez „KOINON TI TES GES TEMENOS“, tedy „onu oblast, která jest všem na Zemi společná“ ... - jak nazývali mystéria.

Ve vyschlé poušti Řecké mytologie, která vlastně není náboženstvím, nýbrž lehkým závojem pohádek sotva zahaleným atheismem, tryská jediné

z eleusinských mystérií pramen živé vody.

Pravým účelem mystérií ve staré době bylo - a v pozdějších společnostech tíhnoucích k Světlu stále je: ztělesnění Ducha v pozemském člověku, aby se mu rozluštila nejen záhada sfingy, symbolu zvířecího a duchovního člověka, ale aby také poznal kámen mudrců a dosáhl sám sebe - jako obraz boží věčného života... Aby nabyl jistoty svého věčného trvání a sebe cítil ve své duchovní formě uprostřed Věčnosti.

Plutarchos, Jamblichos a také Eusebios se shodují v tom, že v mystériích byl uctíván nejvyšší tvůrčí princip; že vedly k nejvyššímu rozvoji duševních a tvůrčích sil.

Toho bylo docilováno - za pomoci vůle - v sedmi stupních zasvěcení: z nich první tři byly laické, další kněžské; pozvolnou úplnou přeměnou mystovy fyzické, intelektuální a morální bytosti, až dospěl k harmonii s Nekoněčným a konečně se stal theurgeom, vůdcem a pomocníkem jiných.

K těmto mystériím nebyl přirozeně připuštěn ten, kdo žil jakýmkoliv způsobem v zajetí smyslů. V přísných zkouškách, jimiž musel adept projít, obstáli jen lidé nadprůměrní, s přemírou duchovní síly a nezlomné vůle. Jednotlivé stupně ukazovaly mystovi názorně, jak povlovně, evolucí a emanací vzniká z nevyčerpatelných hlubin božství viditelný svět i neviditelný Vesmír. To vedlo k mystovnu postupnému duchovnímu spojení s živým Bohem v sobě samém; k poznání, že svého živého Boha nosí ve svém pozemském těle.

Tak se stal myst schopen vejít ve stavu bdělosti do světa duchovního, v němž byl domovem už dříve, než se z lůna matčina zrodil na tuto Zemi.

Tak poznal, že je věčný předchozí život před vstupem lidského Ducha do pomíjejícího těla v tomto viditelném světě - a že je věčný život i po smrti. Život, v němž jde jen o proměnu stavu vědomí; o změnu způsobu prožívání téhož bytostného světa.

1. stupeň trval dva roky všeobecnou přípravou, (PARASKENESÍ). Po úspěšných zkouškách postoupil novic do 2. stupně. 2. stupeň - v němž bylo docilováno očištění (KATARSE), a vykládána kosmogonie a theogonie. Ve stupni třetím pak bylo dosahováno zdokonalení (TELEIOTES), a hlubší vniknutí do kosmogonie a theogonie. 4. až 7. stupeň byly stupně kněžské, v nichž myst nabýval obdivuhodných znalostí v matematice, astronomii a přírodních zákonech. K této výši

m o h l o
vést jen
nejhlubší
pozorování a
nejbystřejší
myšlení. V
otázkách nej-
vyšších pak jen hluboko sahající in-
tuice, umožňující poznání vztahů mezi
člověkem jako mikrokosmem - a mezi
makrokosmem.

V každém stupni byl myst podrobován těžkým zkouškám, jež symbolizovaly pozvolné vnitřní prožívání, až konečně poznal skryté Síly v člověku i ve vesmíru; až poznal **sebe sama** a spojil se se svým **živým Bohem**.

Těchto sedm stupňů znamenalo v nejhlubším smyslu nejniternější proces duchovního vývoje jednotlivce, jenž jako ve zvířecím těle spoutaný duchovní člověk musel plně vyhovět požadavkům těchto sedmi stupňů, měl-li znovu nabyt svobody duchovního člověka v říši Ducha.

Nebylo tedy zasvěcení do mystérií jednoduchým vědeckým poučováním, jak mylně usuzují někteří badatelé.

Bylo vývojem Duše v nadsmyslových oblastech, bylo jejím projevením se ve světě božství.

Nebylo také pouhým dramatickým předvedením mýtu Demetřina, jak soudí jiní.

Tak tomu bylo v mystériích nižších, jež byla panhelénskou slavností. K těm měl přístup každý atický občan, těšící se bezúhonné pověsti. Byly slaveny jednou v roce v měsíci září za úplňku.

Dva měsíce před jejich začátkem vyhlašovali zvláštní heraldové (spondophoroi) ve všech městech svatý klid zbraní. Na 55 dní pak utichl jejich třeskot a byly zastaveny všechny spory, neboť se lidé rozpomněli, že jsou dítkami jedné matky Země, Demeter, již byla mystéria zasvěcena. Ze všech krajů spěchali občané v posvátné účtě do Eleusis, aby byli účastni mystéria Demeter a Persephony.

Z vykopávek chrámu se dozvídáme, že největší jeho částí bylo divadlo - (telesterion) s polokruhovitě do výše stavěnými řadami sedadel (amfiteatr),

na kterém se před vlastní svatyní odehrávala zmíněná nižší mystéria.

Jeviště představovalo zemský ráj, první vesnu Země, jitra světa. Na kvetoucích nyseských lukách si s Okeanidami hraje a tančí šťastná Persephona, trhá květy radosti a života; když utrhne narcis, - květinu smrti, otevře se pod ní lůno země a vládce podsvětí ji za jejího úpěnlivého volání odnáší.

Ve druhé části tragédie, nazvané „pasion“, je líčena bolest Demeter, jež zaslechla bolestné volání Persephonino a spěchá jí ke pomoci: přichází však pozdě, protože se zem již nad ní a jejím únoscem uzavřela. Hledá proto cestu do podsvětí, ale marně, dokud ji Hesperos neukáže cestu do říše smrti a dá jí vodu života, kterou probudí Persephonu a přivede ji zpět na svět.

V první části tragédie jde o sestoupení do Hadu - o KATARSI, v druhé pak o vzkříšení, o ELEUSI.

Člověk, který spadl z duchovního světa a přichází na tuto Zemi se zrodí ve zvířecím těle, jakmile však pozemskou smrtí z tohoto těla vyjde, vstane z mrtvých - jako obilné semeno z půdy, do které bylo vsazeno.

Proto po skončení tragédie vystoupil hierofant před svatyní a ukázal mlčícím divákům veliké tajemství - obilní klas.

Co tento klas znamenal, pochopil dobře PAVEL, když řekl: „Zaseto bylo tělo hmotné a vzrostlo tělo duchovní“.

Těžko lze pochopit, jak mohli někteří badatelé usoudit, že tu šlo pouze o divadlo, když šlo tak **zřejmě** o dramatické předvedení návratu lidské Duše zpět do duchovního světa, z něhož vyšla.

Obdobu těchto nižších eleusinských mystérií nacházíme i v Egyptě - v legendě o Usírewovi a jeho manželce Éset (Osiris a Isis); v nich je Osiris zabít démonem temna, Isis shledává částí jeho mrtvolky a konečně vyjde Osiris jako znovuzrozený.

I tu přichází lidská Duše z temnoty nevědomého života k vědomí ve světě duchovním.

Jak ukazují vykopávky v Eleusině, možno zjistit vedle nejstarší doby, kdy již stál vedle podzemních svatyní také chrám bohyně DEMETER, tři periody: PEISISTRATOVSKOU - po spojení státu Eleusis s Athénami, což vyvolalo mnohé změny: rozšíření o nové budovy a vybudování stadionu pro gymnastické hry, které následovaly po skončení nižších mystérií. Druhá peri-

oda je

PERIKLEOVA - V perských válkách byla svatyně zničena ohněm, ale po vítězství u Salamy (SALAMIS) bylo ihned přikročeno k jejímu obnovení - a navíc i rozšíření o veliké Propyleje; to vše s nebyvalou nádherou. Třetí je perioda

LYKURGOVA - která přinesla mimo další rozšíření navíc i postavení sloupů kolem svatyně.

Pak počíná doba římská, kdy APPIUS CLAUDIUS pulcher staví malé Propyleje a římský chrám, - jak o tom podává zprávu Cicero.

Význam mystérií však počíná ponenáhlu upadat, zejména za HADRIÁNA, kdy se starobylý kult musel přizpůsobovat „modernějším“ názorům ... Mezi bohy musila být uctívána dokonce i Sabina, Hadriánova manželka...

V **době** následujících **tří helensko-římských císařů** doznala svatyně ještě mnohého zlepšení, ale přes všechnu vnější nádheru již mizí stopy starého kultu. Konečně vpád ALARICHŮV připravil bývalým slavným mystériím eleusinským definitivní konec.

Vedle mystérií eleusinských existovala v Řecku ještě **mystéria v Delphách**, založená na kultu Apollonově a **mystéria v Thrákii**, (uctívající DIONYSA). Ten představoval v orphické theologii jak ne-zjevnou příčinu stvoření hmotného světa, tak i aktivního stvoření světa.

Ani tato mystéria nebyla pouhými hrami pro lid; byla nositelkou bohatého tajného učení, jehož symbolika byla v lidových slavnostech jen naznačena. Nejlépe to dosvědčuje pojednání o

orphických mystériích v Korybantech.

Nejvýznamnějším zasvětcem do orphických mystérií byl Pythagoras, zakladatel po dlouhou dobu velmi vlivné školy mystérií.

Ačkoliv v ní byl pěstován kult Apollonův, neznamená to ještě, že to snad bylo jiné náboženství a jiná moudrost, než v mystériích eleusinských.

Apollon byl uctíván jako universální duchovní Otec, jehož symbolem bylo Slunce a v podstatě byl zcela totožný s Dionysem nebo samotným Diem.

Podstatný obsah mystérií Pythagorových lze shrnout ve tři věty:

- 1/ Evoluce je zákon života
- 2/ Číslo je zákon Vesmíru
- 3/ Jednota je zákon božský

Božství je tu chápáno v tvůrčí triádě jako věčné mužství a věčné ženství i jejich spojení. Oproti tomu je stavěn trojí svět:

- 1/ Hmotný
- 2/ Vnitřní
- 3/ Božský

projevující se v člověku, jenž má tělo, duši a ducha.

Platon, zasvěcenec mystérií eleusinských, jenž také založil vlastní školu se sakrálními úkony, (jak o tom píše Pseusippos a Henokrates), učil o věčném životě duše. Učil, že člověk musí usilovat o nabytí vyšších sil duchovních, poprvé je nazývá slovem TRANSCENDENTNÍ a absolutní bytost nazývá VELIKÝM ARCHITEKTEM SVĚTA.

Učil, že člověk je synem božského světa, do něhož se jeho duše očistěna ohněm pozemských zkoušek zas v dokonalé čistotě vrací zpět.

Nad vchodem do svatyně v Delphách byl vytesán nápis: POZNEJ SEBE SAMA a poznáš vesmír i božství.

Právě k tomuto poznání vedla adepty všechna stará mystéria; vždy byla všechna napájena z téhož pramene živé vody, z pramene všeho duchovního poznání.

Ačkoliv se zdá, jako by v jejich svatyních se projevoval vždy jiný kultický obraz Boha, byl to vždy zahalený symbol téhož božství, zasvětcům zcela srozumitelný. Tak mohlo být z trosk chrámu zachráněno vždy to nejsvětější.

Mystéria byla slavena i v Samothrake. I když tam byli původně uctíváni samothráctí bohové, během času byl stále zřejmější vliv Athén a tak dochází k uctívání Demeter, matky bohů - me-

ter theon. Potvrzuje to její obraz na stříbrných a měděných mincích z té doby.

Také zde bylo při velikých slavnostech předváděno uloupení bohyně a její osvobození.

Tato mystéria byla stejně významná jako mystéria eleusinská, ba měla dokonce v třetím století před Kristem, kdy se Samos stal náboženským střediskem nového helénského světa, nad nimi převa- hu.

Zasvěcenci v nich byli sám Alexander Magnus, - a z Argonautů, plujících do Kolchidy, Orpheus. Také Římané měli o tato mystéria veliký zájem, a zasvěcena byla do nich řada významných mužů římských.

I v Samothraké byl kult v nejstarší době slaven v podzemních chrámech. Teprve později byly stavěny nádherné svatyně - za pomoci makedonských vládců i Říma.

Srovnáváme-li mystéria eleusinská s jinými starými mystériemi,

všech bylo konečným cílem ztělesnění Ducha v hmotném těle, všude byl uctíván nejvyšší tvůrčí princip a všude se setkáváme s Duchem prozářeným světlem božství.

Bohové dobra i zla, kteří se v mystériích projevují pod nejrůznějšími jmény, jsou jen dramatickou symbolizací dvou pólů základních životních principů a zobrazením vzájemného působení mezi mužstvím a ženstvím, vedoucího ke zplození z něho vznikající nové vyšší věčné duchovní hodnoty.

Všem mystériím je společné nejvyšší zasvěcení, které vedlo k jistotě o věčném životě po smrti.

Jak bylo této jistoty dosahováno, je záhadou, protože to nemůže být vylíčeno slovy, nýbrž jen v úžasu prožito. Mystové, kteří dosáhli tohoto posledního, nejvyššího poznání, žili zpravidla v naprostém odloučení, pohřbení zcela v mystériu života a smrti.

Postupem času se škol mystérií

pokračovat ve své duchovní práci a dále pro ni vychovávat muže k tomu způsobil.

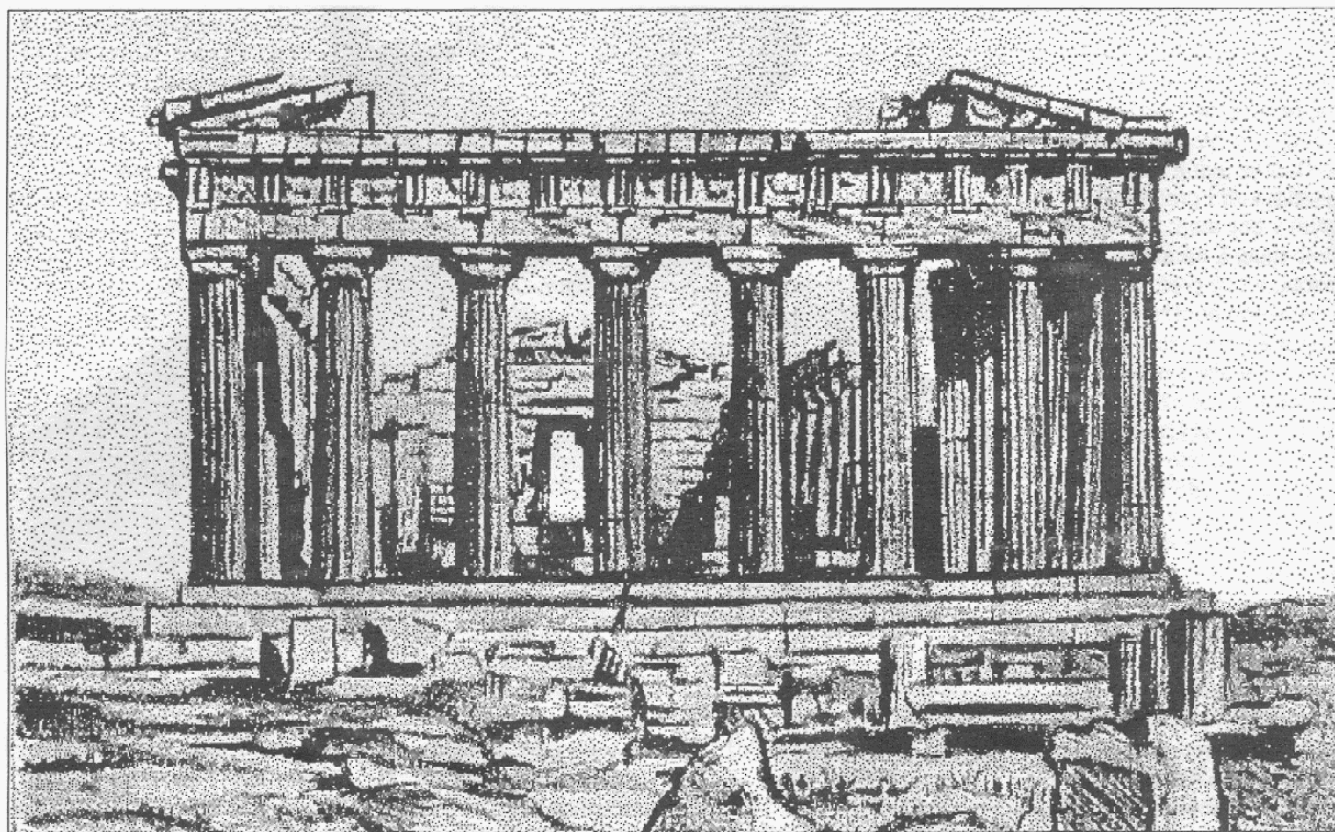
Je přirozené, že zasvěcenci starých mystérií byli nejenom znalci nejvyšší moudrosti, ale ovládali i zákony všeho umění v duchovnu založeného.

Nádherné stavby chrámů babylonských a egyptských, stejně jako Parthenon a jiné řecké chrámy byly provedeny těmito znalci duchovna v člověku, znalci míry a krásy.

Všechny tyto chrámy ukazují ve viditelných formách duchovní symboly a věčně neviditelnou stavbu chrámu věčnosti, která učí lidstvo stavět aby podpořilo vývoj svého Ducha.

Taková tedy byla mystéria.

Lidstvo nového věku však v každém božím obraze starých dob vidí jen modlu, v jejím kultu jen bláhovou pověru... Nepoznává, že vedle každého kultu Boha kráčí hluboká tajemná moudrost, zjevná

ať brahmánskými, babylonskými, iránsko-perskými nebo egyptskými, vidíme, že přes uctívání různých bohů byla všechna náboženství **monotheistická**; ve všech nalézáme tytéž posvátné symboly, ve všech prožívá myst po těžkém procesu umírání ve svém nitru, ve svém **nejniternějším** nitru den, kdy poznal sebe sama, ve

zmocňovala kněžská hierarchie, již velmi vzdálená skutečné duchovnosti a tak bylo potom předáváno zasvěcení jen od úst k uchu mezi jednotlivci. Nacházíme je i mezi křesťany, gnostiky a novopythagorejci, všichni se však museli chránit před pronásledováním nové církve; skrývali se proto většinou v klášteřích, kde mohli v skrytu bezpečně

jen těm, kdo jsou nezlomné víry a čistého srdce.

Nadcházejícímu NOVÉMU LIDSTVU, které vyvstane z dnešních chaotických dnů, opět vzejde doba nejhlubšího duchovního rozvoje (rozžití) - a zase se vrátí k nevyčerpateľnému zdroji poznání
STARÝCH MYSTÉRIÍ.

-vt-

L'udovít Štúr

O duši slovenského národa

*ako je
zobrazená
v rozprávkach
a povestiach
slovenských*

„... Krem tejto náboženskej ceny povestí našich, prezrieť môžeme cez ne jako cez sklo do hlbiny duše našich predkov - poznať teda môžeme z nich mravnú ich povahu. V povestiach našich vystupuje jedna hlavná osoba, ktorá proti mociam zlým v boji stojí; hrozné sú tieto moci a náramne na osobu v boji proti nim postavenú dorážajú, ale najväčšia odvážlivosť, teda najväčšia sila s najväčšou pokorou a nábožnosťou spojená premáha i borí ich. Vždy osoba táto víťazstvo nadobúda, tejto teda osobe navidomoči sa v povestiach strana chytá, z čoho vidno, že osoby takéto sú národného zmýšľania obľúbenci a že tým, čo je myslí národnej najdrahšie, ich ona ozdobuje a najvrúcnejšie svoje túžby do nich prelieva. Najväčšia teda sila v premáhaní moci odporných s najväčšou pokorou, nábožnosťou, obetavosťou bez nárokov na odmenu spojená, je jadro neskalenej a neza-hubenej duše nášho národa. Týmito cnosťami ozdobený musí byť hrdina slovenský a len takémuto sa darí premáhať a boríť moci nepriateľské a dosiahnuť nad nimi víťazstvo. Pred takýmito

hrdinami tratia sa moci tieto a trebárs aj dlho sa im na odpor stavajú, nakoniec padajú predsa. Oni to tiež odklínajú zakliatych a dopomáhajú im k predošlému šťastnému stavu. Zakliati sú pod vládou moci zlych a od týchto nič ich inšie nevybaví, len hrdinovia, mocou ducha svojho i nad týmito zlými mocmi panujúci. Moci zlé, proti ktorým duch dobrý bojuje, sú v človekovi samom, a tak aj moci zlé, proti ktorým hrdinovia v povestiach

našich boj vedú, v samom národe, z ktorého títo vystupujú, prevádzajú vládu svoju. Je v hrdinoch povestí našich sila, pokora, nábožnosť, obetavosť bez nárokov a vidieť, jako sme spomenuli, že hrdinov týchto v myslí národa láska, vďačnosť, požehnanie sprevádza; vidieť, že na nich vrúcna myseľ národa lipne; ale moci odporné, zlé, proti ktorým hrdinovia v boji stoja: slabosť, nadutosť, bezbožnosť, vypínavosť a chvasty majú tiež miesto a vládu svoju v

národe samom, jednotlivých a celé hromady z neho opanúvajúc a stfhajúc do záhuby. Mnoho je takýchto osôb v povestiach našich, ony za svoje priestupky padajú do nešťastia, podtrhujú ta aj druhých, a zahynuli by tam, keby im na pomoc neprišli dobročinní hrdinovia, ozbrojení cnosťami. Výtvy tejto obrazotvornosti a mysle slovenskej jak sú ale pravdivé v celom živote našom !“

Z

ánik starého a ozdravenie je možné iba existenciou reálnej sily, ktorej program bude svojim zameraním síce v protiklade so starými ideami a praktikami, avšak nemá vyjadrovať iba tento opozičný postoj. Vychádza s pozitívnymi a mocnými myšlienkami. To, že tieto svojim spôsobom rozložia staré, bude iba zákonným sprievodným znakom. Cieľom nesmie byť NEGÁCIA, cieľom musí byť POZITÍVNA TVORBA, inak sa všetky sily hnutia premenia na svoj opak, obrátia sa k ničeniu a toto je už orientácia na násilie (hoci ideové). Podmienka prebu-

ani podstatu jednoty sveta. A tak všetky snahy musia smerovať k odstraňovaniu nevedomosti, pretože doba orwellovského hesla „Nevedomosť je sila“ ustupuje do úzadia. Žijeme v prelomovom období, v ktorom sa môže rozhodnúť buď pre cestu tvorby, alebo pre cestu ničenia, ktoré v tomto prípade vyvrcholilo samozničením.

GÁNDHIOVSKÁ CESTA K OSLOBODZUJÚCEJ PRAVDE

denia sa zo spánku má znieť pozitívne: PREBUDÍM SA, a nie NEBUDEM SPAŤ, pretože druhá možnosť je uplatnenie negácie ako prvotnej. Ak totiž existuje prvá možnosť, druhá z nej priamo vyplynie, no tentoraz cestou nenásilia.

Dôležitá je práca k zjednoteniu, nie k roztriešteniu. To, že existujú rôzne opozičné sily, napomáha síce rýchlejšiemu rozkladu hnijúceho poriadku, ale pozor na spory vnútri opozičného „tábora“! Na tomto stroskotalo už nejedno hnutie za nápravu spoločnosti.

Treba si ujasniť nielen to, že je nevyhnutné pochovať starý poriadok, ale najmä to, aký má byť ten NOVÝ. Naším národom je súdené priviesť tento svet k obnove a obrodeniu v súlade s najvyššími ideami humanity, t.j. zjednotenie sa udeje na báze človečenskosti a jeho podstaty. Pokiaľ sa každý človek vo svojom vnútri nepokúsi o poznanie samého seba, nemôže mať poznanie podstaty ľudského a nepochopí

Je nutné spojiť všetky pozitívne sily a odhodiť všetky ideologické priehrady (nehovoriac už o rasových a národnostných). Staré politické praktiky stratili svoj význam, nemožno pracovať pre budúcnosť s heslom „cieľ svätých prostriedkov“, s ktorým operuje dnešná diplomacia, zahraničná i vnútorná politika.

Akékoľvek trieštivé tendencie sú prekážkou realizácii jednoty v pravde. Všetky inštitúcie, politické strany a spolky zakladané v starom duchu nenávisti a násilia vedú k oddeľovaniu a k obmedzovaniu. Informácie sa majú šíriť na základe dôvery, samozrejme uvážene, ale s tým, že VŠETCI ĽUDIA majú právo na poznanie pravdy a zároveň všetci majú povinnosť dávať a pracovať pre tých druhých, k čomu však nemožno nikoho prinútiť. Akýkoľvek pocit povinnosti vyplýva z pocitu nevyhnutnej potreby, a k tomuto každý dozrieva podľa svojich schopností a možností. Ani v tomto ohľade nemožno nikomu ubližovať, pretože rešpektovanie slobodnej vôle je zásadným zákonom.

Nie anarchia, ale slobodná spoločnosť. Viest túto spoločnosť slobodných jednotlivcov môžu iba tí, ktorí požívajú najvyššiu dôveru všetkých, a táto dôvera vyplýva z poznania DUCHOVNÝCH KVALÍT dotýčajúcich ľudí. Vláda, ktorá stratila dôveru (pretože stratila duchovné kvality, resp. ich nikdy nemala), zanikne prirodzeným spôsobom. K tomu zániku prispeje jednak NESPOLUPRÁCA, čiže ignorovanie všetkého, čo táto vláda vyhlasuje za hodnoty (a hodnotou nie je), na druhej strane táto tendencia musí byť vyvážená orientáciou na SKUTOČNÉ HODNOTY. Nové vedenie vznikne opäť prirodzene práve prepojením pozitívnych síl v spoločnosti podľa základného pravidla:

VODCA SA OBJAVÍ,
AKONÁHLE HO SPOLOČNOSŤ
BUDE SCHOPNÁ
PRIJAŤ A DAŤ SA
NÍM VIESŤ.

Úloha dnešnej doby? Aktívna práca v prospech pozitívnych síl v duchu porozumenia a vzájomnej lásky. Len tak možno uskutočniť veľké zmierenie medzi ľuďmi a mier vo svete.

Mária Schwingerová, Bratislava
22.8.1989

O Origenovi a jeho učení (tzv. origenizme) sa už viackrát hovorilo. Na koncile v Konštantinopoli (553) boli Origenova osoba a jeho učenie odsúdené. To sa týkalo okrem iného aj myšlienky predexistencie, putovania duší a reinkarnácie, ako podstatnej súčasti Origenovho obrazu o svete.

Život Origena (185-254)

Origenes pochádzal z bohatej egyptskej rodiny. Jeho rodičia - ako aj ich predkovia - boli kresťania. Jeho rodné mesto Alexandria bolo v tom čase baštou gréckej vedy a vzdelanosti; a kresťania v ňom tvorili menšinu.

Prvé vedomosti získal Origenes od svojho otca, ktorý ho skoro zoznámil s bibliou. Neskôr navštevoval školu novoplatonika Ammonia Sakka (zomr. asi 242) v Alexandrii, z ktorej vyšiel aj Plotinus (205-270).

V roku 202 zomrel Leonidas, Origenov otec, mučedníckou smrťou. Otcovský majetok zhabali a Origenes sa musel postarať o svoju matku a šesť súrodencov. Už v mladých rokoch dával hodiny z jazykov a z dejepisu. Čoskoro sa ale začal venovať teológii.

Podľa niektorých prameňov viedol Origenes už v rokoch 202/203 školu katechéto v Alexandrii - ako nasledovník Klemensa z Atén (pozri kapitolu VIII,1). Podľa iných prameňov tomu treba rozumieť tak, že táto škola sa stala oficiálnou inštitúciou až od r. 217, dovtedy sa v nej vykonávala iba súkromná učiteľská činnosť. Origenes stál na čele alexandrijskej školy katechéto (učiteľov náboženstva) až do roku 231.

Origenes žil prísne asketicky. Obraňoval cirkevnú vieru proti heretickým skupinám, ktorých bolo v Alexandrii viacero (napr. gnosticizmus).

Vyučovanie v alexandrijskej škole katechéto sa nedalo porovnať so zvyčajným vyučovaním pri cirkevnom krste. V časoch prenasledovania kresťanov pravidelné vyučovanie ani nebolo možné. Mohlo to byť tak, že spočiatku k Orige-

novi prichádzali pohania, aby sa dozvedeli niečo o svojich vlastných božstvách; z nich potom niektorí zomreli ako kresťanskí mučedníci.

Aj neskôr mali vzdelaní pohania, ktorí navštevovali vyučovanie v škole, plne na výber, či sa chcú nechať pokrstiť alebo nie. Tiež už pokrstení kresťania si u Origena prehľbovali svoju vieru. Jeho žiaci mali u neho možnosť spoznať aj iné formy vie-

vrátil do Palestíny, zvolili ho tam za presbytera. Biskup Demetrius alexandrijský, ktorý žiarlil na Origenovu slávu, využil túto príležitosť, aby Origena odsúdil na dvoch egyptských synodách; dôvodom bolo, že Origenovo zasvätenie spadalo vlastne do Demetriovej kompetencie a nie do kompetencie Jeruzalemského biskupa. Origena exkomunikovali a vyhнали. Odobral

ORIGENES

jeho život a učenie

ry, aby sa s nimi dokázali lepšie vysporiadať.

Súčasťou vyučovania bola aj matematika, geometria, astronómia a ostatné antické vedy. Cieľom celého vyučovania bola teológia. Cesta cez svetské, prírodné vedy mala ľudí naučiť rozširovať si poznanie pozorovaním stvorenia. K tomu z jeho diela „De principiis“ I. 1,6:

„Náš rozum teda spoznáva, že nemôže spoznať Boha o sebe, takého aký je, ale z nádhery jeho diela a z krásy jeho tvorov môže spoznať Otca všehomíra.“

Poslednú pravdu potom žiak rozpoznal v slovách Kristových. Vyučovanie pokročilých viedol Origenes sám. V škole katechéto však prebiehalo aj základné vyučovanie.

Origenes prispel významným spôsobom k výskumu biblie: naučil sa po hebrejsky a porovnal pôvodný text so všetkými známymi gréckymi prekladmi (toto dielo je známe pod menom „Hexapla“).

Origenes podnikol niekoľko ciest: do Ríma; neskôr k miestodržiteľovi provincie Arábie, ktorý si želal, aby ho Origenes učil; odtiaľ cestoval do Palestíny. V roku 218 alebo 222 pozvala matka cisára Severa Alexandra, Julia Mammeia, Origena do Antiochie, aby jej predniesol niečo z jeho teológie.

Keď sa Origenes, ktorý sa medzitým stal význačnou a preslávenou osobnosťou, v roku 231

sa do Cezarei, kde tento rozsudok neuznávali a založil tam novú školu, ktorá si čoskoro získala vysoké uznanie. V Cezarei Origenes napísal najväčšiu časť svojho diela.

Cirkev často poverila Origena, aby navrátil rôzne heretické skupiny na pôdu pravej viery. Preto sa často zúčastňoval aj synodálnych rokovaní (pozri napr. kapitolu I).

Počas prenasledovania kresťanov za cisára Décia v roku 249 uväznili a mučili aj Origena; mal byť upálený, ale podarilo sa mu získať slobodu a zomrel v roku 254 v Cezarei alebo v Týre.

Origenovo učenie

V nasledovnom poukážeme na podstatné súčasti Origenovho učenia na základe jeho diela „De Principiis“ (gréč. Peri archon), ktoré zaujímajú v jeho písomnostiach osobitné postavenie a ktoré nakoniec viedli k jeho odsúdeniu. Toto dielo platí za prvé systematické spracovanie kresťanskej vierouky.

Podľa Hieronymovej správy v epistule 84,10 bolo toto Origenovo dielo určené len úzkemu kruhu; jeden z priateľov a mecenášov ho až neskôr sprístupnil verejnosti.

Názov diela môže znamenať „základy učenia“, alebo „hlavná náuka“, ale aj „východiská“, či „prvé veci“; v tomto diele teda ide predovšetkým o „základné princípy bytia“.

Pôvodné grécke znenie diela sa nám nezachovalo. K dispozícii je iba latinský preklad od Rufina, ktorý vznikol v roku 398. Tento preklad však nezodpovedá plne pôvodnému textu. Príčinou toho je, že Rufinus v origenistických sporoch konca 4. a začiatku 5. storočia Origenovo učenie obraňoval a chcel zabrániť, aby bolo odsúdené ako kacírské. Preto odstránil najodvážnejšie formulácie. Výpustky a prepracovania sa týkali hlavne nasledovných oblastí: učenie o Trojici; povaha Krista; predexistencia duše; vzkriesenie; koniec sveta.

Rufinus v predhovore prvej knihy svojho štvorzväzkového diela zdôrazňuje, že pri prekladaní hodlá postupovať tak, ako Hieronymus pri prekladaní ostatných Origenových diel: a síce tak, že „že latinský čitateľ v nich nenájde nič, čo by sa odkláňalo od našej viery“ (I Praef. Ruf. 2). Rufinus ďalej konštatuje, že Origenove knihy sú na mnohých miestach skreslené zlovolnými heretikmi a pokračuje: „Kde sme teda v jeho knihách našli niečo, čo odporovalo jeho vlastným, pravoverným učiteľským výrokom o trojici, ktoré sa nachádzajú na iných miestach, tak sme to ako sfaľované alebo nevhodné vynechali alebo sformulovali podľa normy, ktorú sme opakovane pozorovali u neho samého.“ (I Praef. Ruf. 3)

Rufinus síce píše, že „nevkladal nič vlastné“; ale jeho želanie ochrániť Origena pred obvineniami vystupuje do popredia tak silno, že s určitými zmenami v textoch musíme počítať. Toto sa prejavilo aj v jeho predhovore k 3. knihe. Hieronymus pracoval na vernom preklade, ktorý by mal odhaliť nesprávne učenia v „De Principiis“. Tento preklad sa nám nezachoval. Časti z neho sa nachádzajú v liste Hieronyma Avitovi. Aj listy ostatných Origenových odporcov dovoľujú vyvodiť niektoré závery o pôvodnom znení textu, ako aj listy jeho obraňovateľov.

Niektoré odseky pôvodného gréckeho textu sa nachádzajú vo „Filokálii“, v jednej antológii, ktorú vydali medzi rokmi 360 a 378 Bazil Veľký a Juraj z Naciancie.

Niektoré body z „De Principiis“

- Boh je bezbytosť a nezmerateľný.

Ťažko povedať, do akej miery sa pôvodne vyučoval subordinatianizmus (podriadenie Syna pod Otca; podriadenie Svätého Ducha pod Syna),

pretože Rufinus obzvlášť v tomto bode vykonal úpravy. Aj keď Arius vyšiel z radov origenistov, predsa nemožno klásť Arianizmus na roveň Origenovej náuke.

- Kristus má iba jednu prirodzenosť.

- Stvoriteľ je zreteľne oddelený od stvorenia.

- Prvé stvorenie nebolo materiálne.

- Vo stvorení existujú stupne: rozličné nemateriálne úrovne a pozemsky viditeľný svet.

- Anjeli, ktorým sa odnechcelo hľadiť na Boha, padli do hlbších oblastí; a stali sa napr. démonmi alebo ľuďmi. Mravne veľmi nízko stojaci ľudia sa môžu výnimočne narodiť aj v zvieracích telách.

- Hmotný svet vznikol len v dôsledku zlyhania anjelov.

- Zem je pre človeka miestom, kde sa vychováva.

- Každý osud je samo-spôsobený; slúži ako liek na predchádzajúce pochybené postoje a konanie. Životné okolnosti na Zemi dávajú človeku príležitosť učiť sa a vyvíjať sa k dobrému.

- Pri každom osude treba vychádzať zo spravodlivosti a dobroty Stvoriteľa.

- Cieľom človeka je návrat do vysokých (nemateriálnych) úrovní. Všeobecným cieľom vo stvorení je „Apokatastáza“: návrat všetkých vecí na miesto, ktoré zodpovedá ich prirodzenosti.

Pre človeka to znamená: „stať sa podobným Bohu“; a z „podobnosti“ sa môže stať „zjednotenie“, „pretože v konečnom naplnení bude Boh všetko vo všetkom.“ (Porovnaj 1 Kor. 15,28).

- Apokatastáza sa naplňuje v mnohých etapách a stupňoch. Pre človeka to znamená: preputovanie mnohých vývojových stupňov.

- Na základe toho, čo bolo povedané, dostávame určitý druh „putovania duší“: od anjelov k človeku a zase späť k anjelom (s prípadným zostupom až k zvieratú). V tomto putovaní duší má človek možnosť viackrát sa vrátiť na Zem ako človek.

- Existuje postupnosť po sebe nasledujúcich svetových cyklov; to znamená, že vždy bude existovať „pád“ vysokých bytostí a s ním aj vznik svetov; keď jeden hmotný svet zanikne, bude nasledovať ďalší. Prítom tu bude vždy neviditeľný svet ešte pred viditeľným.

- Origenes nazýva dušu „niečo prostredné medzi slabým mäsom a silným chcením ducha“ (De princ. II, 8, 4). Duch, alebo „Nús“ (gréč.: „Nous“)-

niekedy Origenes hovorí aj o „roz-ume“ - je v človeku to najvyššie. Podľa Origena sa „Nús“ pádom stal dušou (Psyché).

- Za nedostatky vo svete sú zodpovedné tvory, nie Stvoriteľ.

- Aj hviezdy sú oduševnené.

Za zmienku stojí nasledovné: Ako sme už spomenuli, Rufinus sa pokúša dostať dielo „De principiis“ do podoby, ktorá nedovoľuje, aby na Origena padlo podozrenie z kacírstva. Napriek tomu dielo obsahuje miesta, ktoré poukazujú na predexistenciu, putovanie duší a reinkamáciu; zdá sa, že tieto miesta nenarážali v roku 398 na žiaden odpor.

Origenove myšlienkové postupy vo svojej celistvosti boli pravda pochopiteľné iba vzdelancom.

Význam Origena

„Origenes je muž skvelého nadania, najväčší učenec a ďaleko najplodnejší teologický spisovateľ prednecnejšieho obdobia, preto ho prezývali aj „ocelový“, resp. „železný“; bol najvplyvnejším teológom gréckej cirkvi vôbec a najvýznamnejším cirkevným činiteľom pred Augustínom“.

Basil Studer je toho názoru, že na prelome štvrtého a piateho storočia bol Origenes známy na celom kresťanskom západe.“

Čo sa týka Origenovho významu pre neskoršie storočia, treba poznamenať iba toľko:

Hoci Origena počítali medzi cirkevných kacírov, odpisovalo sa jeho dielo „De Principiis“ v kláštoroch a

rozšírilo sa tak z Talianska cez Francúzsko do Nemecka a Strednej Európy. Spolu s Origenovým dielom putovali aj varovania o jeho bludnom učení.

Pre Tomáša Akvinského bol Origenes duchovným otcom arianizmu.

Danteho „sférické telá blažených“ pripomínajú Origena; v Božskej komédii sa Origenes ani medzi kacírmi nenachádza.

Dva protikladné posudky z čias reformácie: Erazmus si Origena vážil tak veľmi, že ho chválil ako „kňaza a najlepšieho vykladača svätého písma, zatiaľ čo Luther ho kvôli jeho špekulatívnej a moralizujúcej teológii odsunul stranou a priklonil sa radšej k Augustínovi a jeho učeniu o milosti a vyvolenosti.“

Dva príklady z čias osvietenstva:

„Origena nám pripomína svet slobodných duchov a vyslobodenie všeobecnou preduchovnenosťou vo filozofii Leibniza. Leibniz sa rok pred smrťou v jednom liste Remondovi výslovne priznal k Origenovi a jeho syntéze kresťanstva a platonizmu.“

„Aj pri Lessingovi musíme myslieť na Alexandrijského filozofa: vsezahrňuje, k veku „večného evanjelia“ sa blížiaci výchova ľudskej rasy, znovuvtelenie duše po smrti a snád' aj predstava cyklického vzniku svetov.“

Otázka, či treba Origena počítať medzi heretikov alebo nie, je predmetom diskusií do dnešných čias. Závery sa rôznia podľa toho, akým spôsobom sa ten ktorý autor na to pozerá. Zaujímavé je, že napriek oficiálnemu odsúdeniu Origena cirkvou (v 6. storočí) sa aj dnes ešte zastáva názor, že „bol mužom cirkvi, ktorý sa usiloval o pravú vieru.“

DOSLOVNÉ ZÁVERY

EDIKTU Z R. 543

A KONCILU Z R. 553

(VÝŇATOK)

Edikt z r. 543

Edikt „contra Origenem“, ktorý vydal cisár Justinián, obsahuje 9 kánonov. Vyslovuje kľiatbu nad Origenom a nad všetkými, ktorí Origenovu vierouku pokladajú za správnu alebo ju obraňujú.

Podnetom k vydaniu ediktu boli boje origenistických mníchov v Palestíne (izokresťania). Kánony ediktu sú zamerané na učenie týchto mníchov, ktoré sa nie vo všetkých bodoch zhoduje s učением Origena.

Kánon 1 zavrhuje predexistenciu

duše (tým je zavrhnutá aj myšlienka na opakované pozemské životy).

K deviatemu kánonu:

Náš preklad gréckeho slova „Apokatastáza“ znie „prinesenie, vrátenie späť“. V latinskom texte preň nachádzame výraz „restitutio at redintegratio“; „restitutio“ znamená: znovuvtorenie, zavolanie späť, omilostenie; „redintegratio“ znamená: zopakovanie. K tomu treba poznamenať, že pojem apokatastázy nie je identický s reinkarnáciou - reinkarnácia, čiže návrat človeka na Zem (ako človeka), je len jeden úsek na dlhej ceste k apokatastáze, o ktorej Origenes hovorí.

Rozhodnutia proti

Origenizmu v roku 553

Cisár Justinián nechal origenizmus palestínskych mníchov v roku 553 zatrátiť 15-timi kánonmi „contra Origenem sive Origenistas“; vykonala to na jeho príkaz tá istá všeobecná synoda, ktorá o niečo neskôr odsúdila aj „tri kapitoly“.

Kánon 1 zavrhuje predexistenciu duší a obsahuje v gréckom texte znova pojem „apokatastázy“, tentokrát preložený ako „znovuvtorenie“.

Aj 14-ty kánon obsahuje pojem apokatastázy, tiež preložený ako znovuvtorenie.

Rozhodnutia proti

„trom kapitolám“

v roku 553

Na príkaz cisára Justiniána odsúdila piata všeobecná synoda v Konštantinopoli „Tri kapitoly“ v štrnástich kánonoch. Tieto kánony sa zaoberajú Trojicou, spôsobom, akým sa Kristus stal človekom a špeciálne „troma kapitolami“.

V kánone 11 sa zatracujú heretici, ktorí už boli zatratení štyrmi predošlými synodami; po prvý raz je v tomto kánone k heretikom zaradený aj Origenes. Kánon 11 znie:

„Keď niekto nezatraca Ária, Eunómia, Macedónia, Apollinára, Nestoria, Eutycha, Origena s ich rúhačským učením, a všetkých ostatných heretikov, ktorých už odsúdila a zatratila svätá katolícka a apoštolská cirkev a už spomenuté štyri koncily, a tí, ktorí našli alebo nachádzajú zaľúbenie v niečom, čo sa učeníu horeuvedených heretikov podobá a až do smrti vo svojej bezbožnosti zotrvali alebo zotrávajú, nech sú prekliati!“

Čo sa týka reinkarnácie, bol celý ideový komplex „predexistencia - putovanie duší“, ktorý zahrňuje aj znovuvtorenie (viacnásobný návrat človeka na zem) výrokmi z r. 543 ako aj 553 zavrhnutý.

ZHRNUTIE

Kresťanstvo prvých storočí bolo vnútorné rozorvané trinitárskym sporom, z ktorého sa potom vyvinul spor Kristologický.

Osobitný význam nadobudli spory za čias Konštantína Veľkého: cirkev a svetská moc boli odvedy úzko spojené, a svetská moc neraz v záujme ríše diktovala, aby sa otázky viery vyriešili v určitom zmysle. Od tohto času sa zaviedli aj ekumenické koncily, ktorých rozhodnutia boli pre veriacich záväzné. Aj tu je vplyv cisárskej moci citeľný.

Škriepky vo veciach viery vážne poškodzovali jednotu ríše, čo cisárov nútilo k stále prísnejším zásahom. Vývoj od 1. do 5. koncilu to zreteľne ukazuje.

Teológia prvých storočí bola formovaná Origenovým učením, ktoré obsahovalo okrem iného aj predexistenciu, putovanie duší a reinkarnáciu.

Jeho učenie bolo zavrhnuté na 5. ekumenickom koncile a jeho samého od tých čias počítali medzi kacírov.

Že to prišlo tak ďaleko, malo dve príčiny:

1. Rozbroje medzi stúpcami a odporcami jeho učenia medzi palestínskym mníchstvom podnecovali nepokoj v ríši. Odsúdenie origenizmu tomu malo v budúcnosti zabrániť.

2. Piaty ekumenický koncil bol zvolaný, aby definitívne uzmiel monofyzitov a dyofyzitov; tým by ustali aj politické zmätky, ktoré boli podmienené rozštiepením viery. Z týchto dôvodov sa urobil ústupok tak monofyzitom ako aj dyofyzitom. Ústupok monofyzitom bolo odsúdenie „troch kapitôl“; ako ústupok dyofyzitom mohlo cisárovi poslúžiť zatratenie Origena a jeho učenia, ktoré sa kvôli udalostiam v Palestíne práve ponúkalo.

Odsúdením a zatratením Origena cirkev zlomila palicu nad myšlienkovým bohatstvom jedného zo svojich najvýznamnejších teológov prvých storočí - záväzný postoj cirkvi k Origenovi je dodnes platný.

-ep-

Kdesi ďaleko od ľudskeho hemzenia, v miestach, kam nikdy nevkróčí nikto nepovolany, žije kruh rytierov „bielej holubice“, opatrujúcich zázračnú čašu; kto okúsi pokrmu z nej, získa podiel na večnosti, na živote bez smrti.

A odkiaľže má čaša takú moc? Raz do roka, na deň svätej holubice ju Svätý Duch v podobe holubice naplní jagavým svetlom, energiou, ktorá je pôvodom čaromoci Grálu.

Dvanásť najvernejších rytierov a dvanásť najčistejších panien stráži posvätnú čašu v rozprávkovom hrade Grálu, ktorý je postavený ako zmenšený model celého stvorenia. Tu padol aj Amfortas, smrteľne zranený kopijou, lebo sa pokúsil zlúčiť službu Grálu so službou prekrásnej panne, kňaznej Orgeluze. Pretože však v blízkosti Grálu dostával znovu a znovu oživujúcu silu, nemohol zomrieť, ale musel čakať v nekonečných mukách, kým niektorý statočný rytier nenájde cestu na hrad a neprevezme jeho službu.

Nejeden rytier od okrúhleho stola kráľa Artuša sa vydal na cestu, aby hľadal Grál. Ale doposiaľ nikomu sa to nepodarilo. Hovorí sa, že hrad Grálu nenájde nikto, kto o to usiluje z vlastnej vôle; ale iba ten, koho nebeská čaša sama uzná toho hodným a jeho meno sa objaví hviezdny pismom na okraji Grálu. Jedine Parsifal, vďaka svojej nevinnosti a čistote, sa nechtiac dostal do nebeského hradu a videl Grálovú čašu. Vo svojej prostote však nepoložil ani otázku, ktoré mal, aby mohol vyslobodiť Amforta.

Medzi bretónskymi rytiermi nado všetkých udatnosťou vynikal Artušov synovec Gawain. Ako jasný sokol sa vrhal do boja, vyhľadával nebezpečenstvo ako pstruh bystrinu. Sotva

odrástol chlapčenským rokom, pasoval ho kráľ Artuš za rytiera. V nejednom ťažkom boji sa držal Gawain po Artušovom boku. Bol silný, smelý, krásny a verný; spravodlivý aj láskavý - a čo iného bolo pýchou rytierstva?

Nejedného nepriateľa porazil v

odprisahať askalunskému kráľovi, že pôjde hľadať svätý Grál a neprestane hľadať, kým ho nenájde, alebo kým ho smrť, či sám kráľ od toho sľubu neoslobodí, keby sa medzitým dokázala Gawainova nevina. Veľa krajín pochodil, veľa riek prebrodil, cez šíre moria sa preplavil, ale Grál nenašiel. Až po roku ho kráľ sprostil sľubu a Gawain sa mohol vrátiť na Artušov dvor.

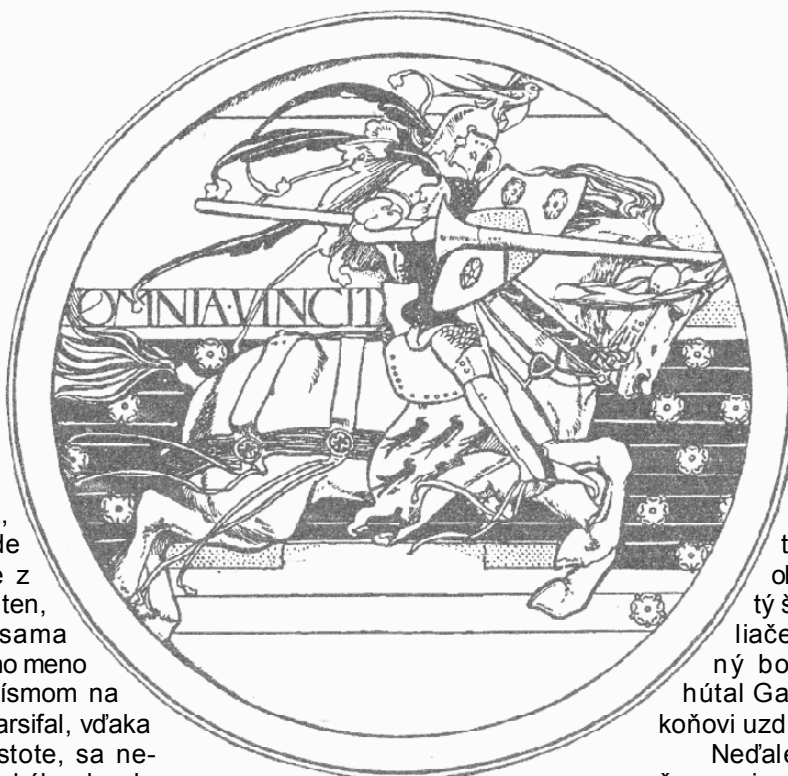
Ťažko odchodil Gawain pred mnohými mesiacmi od druhov spozna okrúhleho stola, ale teraz mohol konečne zamieriť domov, na hrad Camelot. Radostne popohnal koňa do rezkeho kroku a úfal sa, že nezaveľa sa mu za trblietu pozlátene strechy jeho veží...

Cesta bola dlhá, už sa zdalo, že nebude mať konca. Raz, sám Gawain nevedel kedy a ako, prišiel do hustej čiernej hory. Čím dlhšie šiel, tým dlhšie bola. Hodný čas išiel sám a nepostretol ani človečika, nezačul ani dupot konských kopyt, nevidel oblohu nad hlavou. Z húštiny sa vše ohlásala divá zver, vše zaškriekal dravý vták. Gawainov unavený kôň kráčal iba z nohy na nohu. Zrazu, ako sa blížili k čistinke, nečakane zazrel koňa priviazaného o strom pri chodníku. Kôň bol ušľachtilý, pekne osedlaný a obďaleč sa povaloval puknutý štít, vyštrbený meč a preliačená prilba. „Aký dorážaný bojovník tu oddychuje?“ húpala Gawain, priťahujúc svojmu koňovi uzdu.

Neďaleko kľačala nariekajúca žena pri ranenom rytierovi. Gawain zoskočil z koňa, a keď videl, že ranený ešte dýcha, šiel žene pomôcť. Na Artušovom dvore sa od kráľovnej Guenevery naučil ošetrovať rany a vracat život i zdravie bojovníkom. Hneď prikľakol k rytierovi, pozrel na jeho rany a potešil ženu, že nie sú smrteľné. Chytrý natrhal liečivých

AKO RYTIER GAWAIN POSTRETOL ORGELUZU, NAJKRAJŠIU ŽENU SVETA

(Z Artušovských povestí)

boji, nad nejedným rytierom zvíťazil na turnaji, ba darilo sa mu odvrátiť i najväčšiu pliahu, aká sa na nevinného neraz nalepí: vedel dokázať svoju pravdu proti klamstvám a ohováraniam.

I Gawain, krivo obvinený od svojich nepriateľov, musel raz

bylín a so ženinou pomocou prikladal svieže chladné lístky na rytierove rany, až pomaly prestali krváčať a ranený sa prebral z mrákot. Sadol si, oprel sa nevládne o strom a poďakoval Gawainovi za pomoc. Zápät' ho varoval:

- Záchranca môj, obráťte koňa a vráťte sa čím skôr, ak nechcete obísť ako ja. Kúsok stade som natrafil na hlúčkoch mocných rytierov, jeden zaútočil na mňa a takto ma doráňal. Keby nie tejto šľachetnej panej, ktorá ma zdvihla a zachránila na svojom koni, ktovie, či by som sa kedy prebral.

- Pôjdem ďalej a pomstím vás! - odpovedal Gawain. Obviazal ranenému rany, odobral sa od panej i od rytiera, vyšvihol sa do sedla a šiel v ústrety dobrodružstvu.

Rytierove stopy ho napokon priviedli opäť na širšiu cestu a tá rovno pod mocný hrad na vysokej skale. Cesta hore sa závratne hadila. Na lúke pod skalou sedela pri prameni schúlená žena. Keď začula dupot blížaceho sa koňa, zdvihla hlavu a obrátila sa. Jej nesmierna krása, svieža ako jasné ráno, vnikla Gawainovi do srdca ako šíp. Vlasy mala žltejšie ako jarný kvet, pleť hebkejšiu od morskej peny, hruď belšiu ako labuť, líca ružovšie od šípovej ruže. Kto ju videl, toho sa zmocnila láska. Gawain zbledol, nevládal oči odtrhnúť od jej čarovnej tváre, priťahovala ho, že na ňu hľadel ako vyjavený. Nepokoj sa zmocnil Gawainovho srdca. Orgeluz, najkrajšia žena, akú kedy zazreli ľudské oči, sa pohrdlivo usmiala.

Gawain zoskočil z koňa a hlboko sa jej poklonil.

- Pani, dovoľte mi zosadnúť z koňa, pozdraviť vás a službou sa uchádzať o vašu priazeň, lebo hoc-ako dlho budem žiť, nikdy krajšej ženy od vás nevidím.

Orgeluz posmešne odsekla:

- Môžbyť.

Premerala si Gawaina od hlavy po päty a uškrnula sa. - Nechajte si ďalšie lichôtky. Verte, už sa mi také reči prejedli. Nezaujímam ma, čo si o mne myslí akýsi potulný rytier. Ak sa chcete uchádzať o moju priazeň, nedbám, len podďte, ale vravím vám, odo mňa slovka vďaky ani povzbudenia nepočujete. Nuž nenariekajte potom, že som vás nevarovala.

Pani moja, nenaučil som sa nariekať! - odpovedal Gawain hrdo. - A neodtrhávajú od nej oči, doložil zalieča-

vo:

- Vaše slová sú tvrdé, ale vaše oči sa ligocú ako drahokamy, vaše ústa sú červené ako krv. Prezrádzajú, že vaše srdce nemôže byť kamenné. Od tejto chvíle som vašim zajatcom.

- Dobre, podďte, kázala mu stroho. - Ale uvidíte, že vás odteraz čaká iba bolesť, utrpenie a pokorenie. Podďte so mnou a čoskoro obanujete.

- Nebojím sa nebezpečenstva, tobôž nie vašich slov. Slová sú ako vietor - raz bodajú a mrazia do kosti, inokedy zas lahodia a osviežia. Budem vám verne slúžiť, kým neprehovorí vaše srdce.

- Nedbám, poslušzte mi a privedte môjho koňa. Nájdete ho na lúke za mostíkom. Povedzte mojim sluhom, aby vám ho dali.

Gawain prešiel cez mostík do utešeného sadu. Pod stromami ticho hrala hudba a veselé panie a páni pri muzike tancovali a hodovali. No len čo prišiel Gawain do sadu, hudobníci prestali hrať, tancujúci zastali, jedáci si hlt od úst odtrhli, akoby razom skameneli. V očiach im sedel ľak a smútok, keď mlčky naňho pozerali. Gawain podišiel ku koníkovi, že si ho odviaže, no prišiel k nemu belovlasý starec v čiernom rúchu, pretkávanom striebornou niťou.

- Pán môj, nože počkajte a nechajte gaštana priviazaného o strom. Radšej prejdite cez sad a choďte čím najrýchlejšie, kam vás oči povedú, len nie naspäť k pani Orgeluze. Ak neposlúchnete našu dobrú radu, čaká vás čo krok, to žiaľ a utrpenie, až vám ťažká smrť bude vykúpením. Aká krásna je pani Orgeluz, taká je krutá. Nič ju väčšmi neteší ako muky smelých rytierov. Každý, kto sa dal jej krásou zväbiť, to trpko oľutoval. Darom sme rytierov prosili, darom hrozili, darom napomínali: desať ráz rozmyslí, a raz rob, všetci boli opovážliví, ale nerozvážliví a rútili sa rovno do záhuby. Pán rytier, ak máte oči, hľadte, ak máte uši, čujte, a k pani Orgeluze sa nevracajte.

Gawain sa starcovi úctivo poklonil na znak vďaky a pokory, ale potom odviazal koňa a mlčky sa s nim vracal cez lávku.

Krásavica ho privítala pohrdlivým smiechom.

- Hlupák! Každý hlupák, kto baží, div mu oko nevyskočí!

- Pani moja, čím krutejšie ma teraz ráňajú vaše tvrdé slová, tým sladšie budú znieť potom, keď sa presvedčíte o sile mojej vernej lásky.

Orgeluz si Gawaina posmešne premerala od hlavy po päty a potom mu stroho rozkázala.

- Vysadnite na koňa a choďte predo mnou. Nebojte sa, pôjdem za vami. Nešťastie vás neopustí.

Prvé boje a trápenie pre milovanú

Gawain a jeho krásna sprievodkyňa sa vracali k ranenému rytierovi. Cestou Gawain neraz zoskočil z koňa a odtrhol liečivú bylinu. Pani Orgeluz si neodpustila posmech:

- Ach jaj, pán rytier, vari ste aj mastičkár? A či mi chcete dákeho zelinkového odvaru do vína kvapnúť, aby moje kamenné srdce zmäklo? Darom sa unúvate, taká zelina ešte nenarástla, takého muža niet na svete, pre ktorého by v mojom srdci ožila nežnosť. Smrť ju navždy z neho vytrhla. A smrť nič po sebe nenecháva, iba skazu.

- Na každú nemoc treba správny liek, - usmial sa Gawain. - Pani moja, vášmu srdcu odvarov netreba, veď ono teraz platí daň zo svojho vzdoru a bude pykať za svoje pohrdanie.

- Ste ako slepý spevák, - odsekla Orgeluz. Čím viac hľadáte, tým menej vidíte.

Keď sa napokon blížili k ranenému rytierovi a k neznámej panej, ozvala sa opäť Orgeluz:

- Taký bude i váš osud. Pre mňa ho tak dorúbali.

Gawain mlčky zoskočil z koňa, priložil lístky na rany a znova ich obviazal. Potešilo ho, keď videl, že neznámy rytier vstal z trávy.

- Ďakujem vám, - povedal jasným hlasom. - A z vďačnosti vám i ja preukážem službu. Pán rytier, varujem vás, tá krásavica za vami aj vás privedie do záhuby. Nevýslovná je pýcha a zlomyseľnosť kňaznej Orgeluzy. Koho zväbi jej krása, toho čaká potupa alebo smrť, azda i oboje.

- To sú moje slová, - ozvala sa Orgeluz.

Skúsím dôjsť do najbližšieho kláštora, tam ma azda vyliečia, - doložil rytier, akoby nepočul krásnu kňaznú.

Gawain pomohol neznámej panej vysadnúť na koňa, potom sa

obrátil, že pomôže i ranenému rytierovi - a čo nevidí? Rytier sa s úškľabkom vytiahol do sedla jeho koňa, pobodol ho a už ho nebolo. Iba jeho posmešný hahot doznieval ešte v húštine. Ozval sa i Orgeluzin smiech, zvonil ako strieborné zvonce.

- Hlupák! Či som vám nepovedala, že ste hlupák! Prišli ste za mnou ako rytier a dobyvateľ môjho srdca, cestou ste boli mastičkárom a teraz pobežite popri mne ako páža.

Zďaleka sa opäť ozval hlas raneného rytiera.

Si hlupák Gawain! Ty zdravý si ma nespoznal, a ja ranený teba áno. Nuž vedz, som Urain, ktorého si kedysi zajal, priviedol pred kráľa Artuša a tvoj ujec ma uväznil a štyri týždne ma dal chovať so psami. Za to ti odvdzdam koňa.

Už som ťa spoznal, Urain, a vidím, že kráľ Artuš potrestal svojich psov, keď ich dal chovať s tebou. Si horší od túlavého psa. Vtedy, keď som ťa zajal, ublížil si bezbrannému dievčaťu, a ešte si to chcel na mňa potisnúť. Kráľ Artuš ťa chcel na smrť odsúdiť, iba ja som ho uprosil, aby ti daroval život. Dal ťa zavrieť do psinca a jedával si, čo psy nechali. Keď sa vrátim na jeho dvor, poprosím ho o prepáčenie, že ho moje prosby pomýlili. Mal ťa dať zavrieť do svinského chlieva, tam je tvoje miesto.

Nenávidím ťa, Gawain, nenávidím ťa, a pamätaj, nikdy ti dávne, ani dnešné urážky neodpustím!

Dám Uraina zlapať a trest ho neminie! - ozvala sa zrazu Orgeluzina. - Nie pre vášho koňa. Taká príručka vám nie je na škodu, skôr na úžitok. Ale preto, že ublížil bezbrannému dievčaťu a vy, pán mastičkáre, ste nedovolili, aby ho stihol spravodlivý trest.

Ľúto bolo Gawainovi za verným konikom, keď prešiel s ním veľký kus sveta a pomohol mu zvíťaziť v nejednom boji.

Gawain so štítom a mečom kráčal pri panej svojho srdca. Čoraz horšie sa mu šlo, čoraz ťažšie mu bolo udržať rýchly krok. Orgeluzina to hneď spozorovala.

- Pán rytier, čo sa tak nerytiersky vlečiete po mojom boku? - podpichovala ho. - Dobré vám radím, využite príležitosť a nechajte ma. Veď už nejdem za vami ako vaše nešťastie, už som vám ho priniesla.

Gawain pokrútil hlavou.

- Pani moja, či pôjdete rýchlo, či pomaly, vždy pôjdem po vašich

stopách, všade vás nájdem.

V tom začuli dupot konských kopýt. Bol to paholok z blízkeho majera, šiel si po panine rozkazy. Od neho si Gawain požičal koňa. Nebol to rytiersky kôň, súci do boja, ale gazdovský, zodratý v robote. No aspoň sa už Gawain nevliekol peši. Na takom koni hrdý rytier ešte nikdy nesedel. Orgeluzina mu to hneď i pripomenula.

- Prišli ste ku mne ako rytier, boli ste mastičkárom a za odmenu sa teraz vlečiete ako úbohý kramár. Som zvedavá, čoho sa od vás ešte dočkám.

- Všetkého, čoho je schopná verná láska, - znela Gawainova neočhvejná odpoveď.

Dlho šli Gawain a Orgeluzina cez hustú horu. Po hodnom čase zarezal Gawain hrad, aký nikdy v živote nevidel. Obrovský zámok sa vypínal na vysokánskom vrchu. Stovkami oblokov hľadeli do doliny a v každom

obloku stála žena. Gawain zastavil koňa a zarazene pozeral na čudný, mocný hrad. Dal sa rátať a narátal štyristo ženských hláv: tmavých i plavých, mladých i starých. Štyristo párov očí naňho hľadelo s úzkosťou i nádejou, ale ani jedna žena, ani tá najmladšia, sa naňho neusmiala, nekývla mu na pozdrav. Stáli mlčky, meravo a nespúšťali z neho oči.

Pod hradom sa valila široká, dravá rieka. Orgeluzina kývla prievezovníkovi na druhom brehu, kompa sa odrazila a o chvíľu pristála po ňu. Krásna pani vyšla i s koňom na kompu a lúčila sa s Gawainom.

Teraz vás zanechám, rytier môj. Nečaká vás tu nič dobrého, ale veď som vás neraz varovala. Zbohom, pane, azda sa uvidíme, azda nie. Kto vie? Čomu sa človek najviac úfa, najskôr ho minie.

Zarazený Gawain nestihol ani slovka povedať a už sa rútil proti nemu

rytier, pripravený na útok.

- Bráňte sa! - zvolal a zaútočil. Zrazil sa, zlomili kopije a Gawainovmu starému koňovi sa nohy podlomili. Gawain chytrou skočil na rovné nohy, vytrhol meč z pošvy a rytiersky súboj pokračoval. Dlho sa sekali, rúbali, ťali, no víťazstvo sa neprikláňalo ani k jednému bojovníkovi, až napokon Gawainovi vypadol meč z ochabnutej ruky. No nepoddal sa. Priskočil k svojmu protivníkovi, oblapil ho okolo pása. Neznámemu rytierovi sa pri nečakanom nápre podlomili kolená a Gawain ho pritisol na zem. Kľakol mu na hrud' a vyzval ho, aby sa poddal a sľúbil, že odteraz zachová pokoj.

Rytiera menom Lichoisa ešte nikto nepremohol, odkedy ho pasovali za rytiera. Nuž teraz iba zubami zaškrípala.

- Nič vám nesľúbim. Radšej ma zabite, ale pokoj vám nesľúbim. Po porážke sa mi žiť nechce. Niet viac rytiera Lichoisa Neporaziteľného, nuž radšej umriem.

- Prečo by som vás mal zabiť? Ničím ste sa neprevinili a ja som zvíťazil nad vami v statočnom súboji. Nebojovav som s nenávisťou, nechcem vašu smrť.

Rytier Lichois iba pokrútil hlavou. A tak si dobití, zmorení bojovníci hľadeli namosuřene do očí a raz nevedeli, čo teraz. V tom začul Gawain zaerdžať rytierovho koňa. Prizrie sa mu, vyskočil a vidí, že ho oči neklamali: je to jeho vlastný konik, ktorého mu nedávno ukradol rytier Urain. Gawain sa naradovane usmial, že zlodej sa dlho neradoval z ukradnutého. Rytier Lichois spozoroval Gawainov úsmev. Azda si pomyslel, že samu posmieva, vyskočil na rovné nohy a opäť sa začal rozhorčený súboj. Obaja protivníci ťali, rúbali, až z mečoviskry lietali. Napokon sa opäť šťastie usmialo na Gawaina. Porazený pán Lichois ležal na zemi. Gawain ho vyzval, aby mu sľúbil pokoj.

- Nie. Zabite ma, som ranený, bojovať viac nemôžem, ale nepoddám sa vám! Porazený Lichois nepôjde viac svojim priateľom na oči. Zabite ma.

- A prečo ste na mňa zaútočili?

- Pani Orgeluzina mi kázala bojovať so všetkými rytiermi, ktorých tu zanechá pri kompe. Porazený sa jej viac na oči neukážem. A aký by bol môj život, keby som krásnu pani Orgeluzinu nemal viac vidieť?

Gawain odstúpil od porazeného protivníka.

- Vy alebo ja získame napokon lásku Orgeluzu, - povedal ticho a sadol si oddychnuť.

V tom sa z rieky ozval pleskot vesla a kompa pristála na brehu. Prievozník s výrom na ruke vyšiel na breh. Gawain na prvý pohľad videl, že kompár je urodzený pán, a úctivo mu odpovedal na pozdrav.

- Pán rytier, dovoľte mi povedať, že taký boj sme tu ešte nevideli. Aj ženy hore v hrade vám to dosvedčia a tie sa už dlho prizerajú na súboje udatného rytiera Lichoisa s protivníkmi, ktorých mu posielala pani Orgeluz. No ešte nikdy nikto nad ním nezvíťazil - iba vy. A teraz mi, prosím dajte, čo je moje: koňa porazeného. Vždy ho dostávam. Nuž dajte mi prosím koňa rytiera Lichoisa.

- Prepáčte, pane, - odpovedal Gawain, - ale toho koňa vám nedám, lebo nepatrí rytierovi Lichoisovi, je môj. Mne ho ukradol iný rytier a tomu ho vzal pán Lichois. Ak chcete, vezmite si tú mirthu, na ktorej som prišiel. Do boja nie je súca, ale azda do sedliackeho záprahu.

- Načo by mi bol taký úbožiak? - odsekol urazený prievozník.

- Nečudujem sa, že nechcete, usmial sa Gawain. - A čo, keby ste si namiesto koňa vzali pána? Urodzený rytier Lichois je odtiaľ vašim zajatcom, ak chcete.

- Ďakujem vám, vzácny pane, za dar, aký som v živote nedostal. Výkupné za pána Lichoisa bude iste vyššie ako cena desiatich krásnych koní. A teraz vás prosím, pán rytier, buďte mojim hosťom. Mój dom je skromný, ale môj rod dobrý. Bol som rytierom ako vy, ale po krušných časoch mi neostalo nič, iba výr, čo mi pomáha pri poľovačke, a právo na kone rytierov, porazených na lúke pri kompe. Ale môj skromný dom je pohostinný.

Gawain sa poďakoval za pozvanie a prijal ho. Cestou sa hostiteľa vypytoval, kam sa to dostal a ako sa volá hrdý hrad s toľkými ženami v obkloch.

- Je to ríša čarodejníka Klingsora. Všetko je tu iné ako všade na svete, na každom kroku vás čakajú nevídané dobrodružstvá. Ale nebojte sa, u mňa vás nič zlé nestihne.

Prievozník býval v priestrannom dome na druhom brehu rieky. Synovia im vyšli v ústrety, pekne sa prichádzim poklonili a opatrili Gawainovo koňa. V dome ich víтали rytierova žena i dcéra, pomáhali im sňať brnenie a ošetrili obom rany.

Po skromnej večeri uložili víťaza

i porazeného na pohodlné lože, prikryvali ich hebkými kožušinami a zaželali im dobrú noc. Zmorený Gawain spal ako v oleji. Zobudil sa začas rána, keď sa v dome ešte nič nepohlo a všetci akiste spali spánkom spravodlivých. Tíško otvoril dvere a pozrel von. Pred nim sa vypínal hrad v prvom rannom svite a za každým oblokom zazrel ženu.

„Vari nikdy nespia, neoddychnú?“ pomyslel si Gawain. „Čo robia v tom hrade? Nikdy som nič podobného nevidel, ani neslýchal.“

Zamyslený Gawain sa vrátil na svoje lôžko a onedlho znova zaspal. Keď opäť otvoril oči, zazrel rytierovu dcéru.

- Pane, prišla som sa vás opýtať, či nemáte nejaké želanie?

- Mám. Porozprávajte mi o tom čudnom hrade.

Dievča iba hlavou pokrútilo. Keď Gawain naliehal, hlasno sa rozfíkalo. V tom vošiel prievozník a Gawain i jeho prosil:

- Pane, porozprávajte mi o tom vašom čudnom hrade. Už som o to poprosil vašu dcérku, ale namiesto odpovede horko zaplakala. Aký je to zámok, v ktorom ženy stoja vo dne v noci pri obkloch a hádam ani nespia, iba kamsi hľadajú?

- Pán môj, prosím vás, nenúťte ma odpovedať.

- A či by som mohol odísť a inde hľadať šťastie, keď neviem, či tam toľké ženy za obklochmi netrpiť, neviem, či ich dajaká mora negniaví, keď tam iba stoja, stoja, ani sa nepohnú, iba pred seba hľadajú? A keď mi vy nič nepoviete, povedia mi to iní.

- Odpoveď vám prinesie iba žiaľ a utrpenie, tak ako priniesla žiaľ a utrpenie mnohým pred vami. Nejednen životom zaplatil za svoju zvedavosť. Verím, že ste šťastlivo vyviazli z mnohých dobrodružstiev, videl som vás včera bojovať ako nikdy nijakého rytiera, ale niet väčšieho nebezpečenstva na svete ako tu. Stádeto iba mŕtvych alebo mrzákov vynášajú. Táto krajina sa volá Terremerveille - čarodejná krajina, hrad sa volá Châteaumerveille - čarodejný zámok a o život vás oberie Litmerveille - čarodejná postel'.

Ved' som vám povedal, že krajiny sa zmocnil čarodejník Klingsor a väzní tu štyristo žien i dievčienec, ktoré kde tu po širom svete zajal. Iba krásna Orgeluz, vdova mocného kráľa lthera sa vykúpila nesmierne vzácnym pokladom. Väzenkyne nesmú vyjsť z hradu, a nezsmú ani slovka

prehovoriť s nijakým mužom. A kto ich vyslobodí, oslobodí aj celú krajinu. Ale mocné čaro Klingsorovo sa ešte nikomu nepodarilo zlomiť, a kto sa o to pokúsil, živý nevyviazol. Počul som, že v zámku je čarodejná postel' a tá každého muža zabije.

- Ako netrpezlivo čakajú ženy na svojho osloboditeľa! A ja by som mal odísť? Ved' by som nebol hoden nosiť rytiersky meč a ostrohy.

Prievoznikova dcéra Bene zaplakala ešte hlasnejšie a domáci pán úpenlivo prosil Gawaina:

- Pane, odíďte z našej krajiny!

Ved' včera ste ešte o Klingsorovej ríši nič nevedeli. Keby vás pani Orgeluz nebola priviedla, dosiaľ by ste netušili, že jestvuje Klingsorov hrad. Neobetujte daromne svoj mladý život, tým ženám už niet pomoci. Iba čo budú i vás oplakávať.

„Keď ma sem Orgeluz priviedla, iste chce, aby som oslobodil krajinu. Azda si tým získam jej lásku,“ pomyslel si Gawain a poprosil prievozníka, aby mu dali jeho brnenie i koňa.

Keď rytier videl, že Gawaina neodradí, priniesol mu hrubý, ťažký štít.

- Vezmite si ho, váš štít je preťatý. Tento je mocný, dobre vám poslúži, ak ho nedáte z ruky. A holý meč majte tiež vždy naporúdzi. Na koni dôjdete iba po kupca, čo predáva vzácny tovar pred hradnou bránou. Kúpte si niečo a dajte mu koňa do zálohu, dobre vám ho opatrí.

- A prečo nemôžem ísť na koni do hradu?

- Lebo vás tam ženy nesmú vidieť. Vojdite potajomky, štít a meč z rúk nespúšťajte. A nezabúdajte, keď sa vám už zazdá, že je po nebezpečenstve, vtedy bude hrôza najväčšia. Viac vám poradiť nemôžem, lebo sám viac neviem. Nech vás boh ochraňuje.

Gawain sa pekne poďakoval, rozlúčil sa so všetkými domácimi a vybral sa rovno na hrad.

V zakliatom zámku

Celou cestou do hradu nepostrelol Gawain nikoho, iba kupca, čo si pred bránou rozložil šiator a v ňom skvosty od výmyslu sveta. Od zlatých a strieborných spôn, ostrôh, hrebeňov, kalichov a čaší sa tam až blýskalo. Šiator bol vystlaný mäkkými kobercami, až sa do nich nohy po členky zabárali, a hodvábom,

umne popretkávaným zlatými a striebornými niťami a vyšitým perlami a drahokamami. Ani na dvore kráľa Artuša nebolo toľko skvostov.

Zarazený Gawain sa opýtal kupca:

- A komu tu predávajúte? Kto si to kúpi? Nože mi ukážte opasky a spomy, ale nie pridrahé.

- Pane, vyberte si, čo sa vám zapáči. Úprimne vám poviem, ak vojdete do hradu, azda zažijete také dobrodružstvo, že sa viac nevrátite, ako sa stade nevrátilo mnoho udatných rytierov. Váš koň ostane bez pána. Nechajte mi ho ako záloh a ja vám ho dobre opatím. Ak vás bude boh ochraňovať a šťastlivo oslobodíte hrad, bude všetko, kam len oko dovidí, vaše, i môj tovar. A ja budem vašim verným poddaným. Nuž len si smelo vyberte, čo poteší vaše srdce, a nechajte mi tu koňa. Želám vám z celého srdca veľa šťastia, pane.

Gawain poslúchol, nechal koňa kupcovi a peši vošiel do hradu. Za hrubými múrmi zazrel mocné staviská. Všetky dvere dokorán otvorené, akoby v hrade živej duše nebolo. Ani na dvore sa nikto neukázal. No vo veľkej sieni videl, že ženy vyšli stade len nedávno. Všade po stenách viseli krásne tkané závesy, na laviciach bol mäkký hodváb i kožušiny, no nijaká krása nezahladila pošmurný dojem z tohto vznešeného väzenia.

Cez otvorené dvere nazrel Gawain do ďalšej svetlice a div sa mu dych od prekvapenia nezasekol. Vo veľkej sieni bola iba obrovská posteľ na kolesách z drahokamov. Také skvostné lôžko rytier v živote nevidel.

I dlážka bola z čírych drahokamov a taká hladká a šmykľavá, že sa Gawain iba horko-ťažko na nohách udržal. Ako sa obzeral, dvere sa mu za chrbtom zavreli. Spravil krok a posteľ sa pohla. Čím rýchlejšie šiel, tým rýchlejšie posteľ pred ním unikala. Gawain nerozmýšľal dlho, pritisol k telu meč i štít - a skočil. Sotva sa lôžka dotkol, rozkrútili sa kolesá ešte rýchlejšie. Posteľ sa rútila po sieni, vrážala do stien, odrážala sa od nich, krútila sa ako vrtielka. Gawain sa horko-ťažko na nej udržal po sediačky. A ohlušoval ho náramný rachot, horší od hromobitia.

Napokon ho to omrzelo. „Vari si dám dušu z tela vytriasť?“ pomyslel si. „V posteli treba ležať, nech sa robí čo chce.“ Pomaly si Gawain ľahol a prikryl sa štítom. V tej chvíli posteľ zastala, hmot stíchol.

No Gawain nemal kedy vydýchnuť si, lebo zrazu sa naňho rútila záľaha kameňov, zabubnovali na štíte a bolestivo ho i cez brnenie doudierali. Celé telo mal zrazu ako dolámané. Sotva sa prestalo valiť skálie, zasvišťalo sponad postele päťsto ostrých šípov. Prebodli štít a ne jeden sa zaryl medzi články brnenia. No mocný štít ho ochránil, iba čo mal celé telo dopichané.

Potom všetko stíchlo. Gawain sa opovážil otvoriť oči a dúfal, že už vyviazol z najhoršieho. Tu sa do siene vrátil odporný obor s kyjakom na pleci. Gawain si chytrý sadol, stisol meč a kryl sa štítom. Ozrúta naňho zlostne fľochla a zahundrala.

- Nebudem s tebou bojovať. Mám pomocníka, ten si s tebou poradí.

Zápät začul Gawain čosi fučať

a ručať, ako by na dvadsiatich bubnoch odrazu bubnovali.

Sotva si stačil pomyslieť, čo sa to zas robí, vrátil sa cez otvorené dvere ozrutý lev, skoro toľký ako mladý býk. Gawain vyskočil a chránil sa ťažkým štítom pred náhlým útokom. No lev sa rútil tak divo, že labou mu naštiepil štít. Gawain mu odľahol nohu. Ranené zviera zaskučalo, a tým divšie sa pustilo do svojho nepriateľa. Gawain napokon ledva vládľal mečom pohnúť a ťažký štít udržať. Nohy sa mu od slabosti podlamovali. Už-už by bol bezvládnym odpadom, keď sa mu zrazu pred očami zjavila Orgeluzina čarokrásna tvár. Oči jej žiarili od lásky a pery, predtým posmešne stiahnuté, sa teraz nežne usmievali, akoby mu šepkali: „Gawain, milovaný pán môj, bojuj za mňa, zachráň ma, vyslobod

krajinu i väzenky. Ty to dokážeš, lebo ťa posilňuje tvoja vrúcna láska.“ Ten šepot tichší od vánku akoby mu ohňa do žíl nalial. Opäť pocítil silu v rukách.

Azda v živote nebojoval Gawain s takým ľútym, zúrivým protivníkom. Ťažko-preťažko sa levoľi po dlhom boji ubránil. Keď lev s mečom v hrudi padol napokon na dlážku a viac sa nepohol, zatmilo sa zrazu i Gawainovi pred očami a klesol na zlatú dlážku, posiatu ligotavými drahokamami, neďaleko mŕtveho leva. Hodnú chvíľu nevedel o sebe. Netušil, že sa opäť otvorili dvere a do siene zaliatej krvou nazrela strojná dievčenská hlávka. Bojazlivo, roztrasená od hrôzy, vošla dievčina a za ňou druhá. Poslali ich ostatné ženy, aby nazreli do siene, keď stíchne boj.

Opatrne sa dievčence prikradli k bezvládnemu Gawainovi, stiahli z neho rozdrúzaný štít, uvoľnili mu prilbicu a vydýchli si od radostnej úľavy, keď sa presvedčili, že Gawain dýcha.

Priniesli chytré sviežej vody i vonného roztoku, umyli mu čelo, občerstvili ho osviežujúcimi kvapkami. Pomaličky otvoril Gawain oči, zarazene sa usmial a povedal v pomykove:

- Prepáčte.

- Vy nám prepáčte, pán rytier, že sme vás nevdokaj priviedli do takého nebezpečenstva. Vaša chrabrosť, akej niet páru na svete, nám vrátila život, - zajachtali dievčence placho.

Ako počul Gawain o nebezpečenstve a chrabrosti, chytré si sadol, pritiahol si štít a prosil dievčence, aby mu zapáli prilbu.

- Načo, pán rytier? Zvíťazili ste v boji, v ktorom mnohí pred vami podľahli. V tomto zámku sa už neskrýva nebezpečenstvo, je váš, oslobodený zo zakliatia i s celou krajinou. My sme vaše vďačné služobnice.

- Chvalabohu, keď je to tak. Vy všetky ste tu teraz domácimi paniami. Rozkážte, čo treba urobiť a ja ochotne poslúchnem.

Dievčence sa vďačne usmiali, po dlhých mesiacoch im rumenec po prvý raz rozpáľil líca. Poprosili Gawaina, aby smeli na chvíľočku odísť a povedať ostatným, čo videli a zažili. Všetky ženy rozochvene čakajú na správu, či je živý, a kedy ho budú môcť vidieť, poďakovať sa mu a ošetriť rany.

Keď najstaršia väzenka, za mladi kráľovná, vychýrená pôvabom i

múdrosťou, počula, že rytier žije, zaliari sa jej oči slzami šťastia.

- Pánboh nám konečne poslal osloboditeľa. Dievčence, modlite sa, aby jeho zranenie nebolo smrteľné. Ak umrie náš osloboditeľ, zabije nás Klingsor, daromne nám rytier vybojoval slobodu.

Niekoľko žien, zručných ošetrovateliek, sa s liečivými masťami, vodami a obväzmi pobralo do veľkej siene ku Gawainovi.

Ďalšie ženy prichystali kúpeľ z vonných zelín a iné vystlali posteľ perinami z čajčieho peria, prikryli ich chladnými snehobielymi plachtami, aby si Gawain po ťažkom boji oddýchol a osviežil sa. Po celom tele mal sinky, hrče, krvavé bodnutia od šípov a rany po levích zuboch a pazúroch.

Najstaršia kráľovná ho starostlivo ošetrila, poprikrývala a dala vypiť liečivého odvaru, aby dobre spal a rýchlo nazbieral sily. Do večera spal Gawain ako zabitý.

Keď sa zobudil, videl okolo seba slávnostne vyobliekané panie a dievčence. Všetky sa naňho usmievali, všetky mu z úprimného srdca ďakovali. Gawain hľadal očami Orgeluzu a zosmutnel, keď ju nenašiel. Šťastie, že ho spánok opäť premohol.

Na druhé ráno zväčšom vstal, túžba po vyvolenej mu nedopriala oddychu. Obliekol sa do ľahkých šiat, bohato pretkávaných zlatom i striebrom, a vybral sa prezrieť oslobodený zámok. Jedna svetlica krajšia od druhej, všade vzácne leštené drevo, zlaté misy a čaše, cudzokrajné koberce, zbrane zo všetkých končín sveta, pri ktorých bojovníkovi srdce zaplesá. Napokon vyšiel i do najvyššej veže. Hore bola svetlica, z ktorej dovidel ďaleko do širého kraja. Klenba siene spočívala na jedinom mocnom stĺpe zo samých drahokamov. Pozrel naň a zrazu vidí, že stĺp odzrkadľuje všetko, čo sa v krajine robí. Ba zazrel tam hore na stĺpe vo svetlici všeličo, čo by voľným okom vôbec nevidel: krahulec pod ďalekými belasými horami prenasledoval holuba, dievčence prali na tichej zátoni, chránenej vrbami, chlapča schované v hustom lístí na strome pchalo si jabĺčka za košeľu. Gawain zabudol na čas, na radosť i na zármutok, nemyslel na nič, iba dychtivo sledoval stále sa meniaci obraz krajiny, ktorú vyslobodil. Čarodejník Klingsor sa kedysi tiež chcel kochať týmto pohľadom, no nepotešil ho.

Kým Gawain obdivoval vzácny

stĺp a jeho večne sa meniace obrázky, vošli do siene štyri skvostne oblečené ženy.

- Pán rytier, páči sa vám ten stĺp? - opýtala sa ho najstaršia. - Svetí aj v noci a odhalí vašim očiam, čo sa robí v tme. Za tie dlhé roky zajatia sme neraz v nádeji naň hľadeli, až sme ustali. Vo dne v noci sme sa umárali túžbou po voľnosti. Napokon sme už ani nedúfali, že nám svitne slobodné ráno. Požehnaná je chvíľa, keď ste sa rozhodli vojsť do hradu a vybojovať nám slobodu.

Gawain sa usmial a poklonil sa starej kráľovnej. Vtom mu oči nevdojak zaleteli na stĺp a úsmev mu zamrzol na perách. Na lúku za riekou, tam kde zvíťazil nad Lichoisom Neporaziteľným, práve vyšla Orgeluzza s rytierom v brnení.

Gawain sa zháčil. „Zas ma čaká boj?“ pomyslel si trpkou.

Ospravedlnil sa paniam, dal si doniesť brnenie a prilbicu. Darmo ho ženy zdržiavali od boja, prosili, aby si oddýchol a počkal, kým sa mu zaceľujú rany.

- Ešte nemôžem oddychovať a som už dosť mocný a zdravý, - povedal Gawain a nedal sa zdržať. Kupec pred bránou hradu, kde si včera nechal koňa, poklonil sa mu hlboko a privolával požehnanie na jeho hlavu.

Prievozník a jeho rodina ho vítali so slzami radosti a vďaky. No ani tu sa Gawain nedal zdržať a poprosil rytiera, aby ho previezol cez dravú riekou.

Pani Orgeluzza mu s posmešným úsmevom odpovedala na pozdrav. Rytierovo „Bráňte sa!“ bolo zlostné.

Boj napodiv netrval dlho. Gawainova mocná kopija sa vždy pružne ohla, ale rytier čochvíľa zlomil svoju zbraň a zletel z koňa. I Gawain zoskočil a vytiahol meč, no rytier sa nečakane vzdal.

- Sľubujem vám pokoj, pán rytier. Zvíťazili ste nado mnou, lebo ja mečom nebojujem, iba kopijou. Som vašim zajatcom.

- A váš koň je môj, - doložil prievozník.

No v Orgeluziných očiach nenašiel Gawain ani záblesk radosti, ani žiaľu, iba jej večný posmech.

- Zase ste zvíťazili pred očami svojich ctiteľiek. Pozrite, s koľkým obdivom hľadia na vás oslobodené panie. Iste si namýšľajú, že ich vrúcna modlitba vám pomohla, a pritom všetko, čo ste pre mňa dosiaľ vykonali, je iba detskou hračkou. Už teraz

máte štít rozbitý a ste doráňaný. Nuž dajte sa radšej vo vašom hrade obdivovať a rozmaznávať. Po mojom boku by vás čakalo iba nešťastie, boje a záhuba.

- Budem šťastný, keď ma povediete do boja a budem vám môcť slúžiť ako váš oddaný rytier, - odpovedal Gawain vrúcne. - Azda uvidíte, že sa nebojím nijakého nebezpečenstva, ani utrpenia pre vás. Sľúbil som, že vám budem slúžiť, aby vaše srdce zmäklo a vaše ústa znežneli. A v slove si stojím.

Po prvý raz sa Gawainovi zdalo, že Orgeluzin pohľad zmäkol.

- Nedbám, bojujte o moju lásku, ale čaká vás onedlho poriadna príučka.

Prievozník zaviedol porazeného rytiera na hrad. Keď sa oslobodené ženy dozvedeli, že Gawain ide do ďalšieho boja pre pani Orgeluzu, horko sa rozplakali. Obavy a strach im chvíle pokoja nedožičil. Tak nečakane odišiel, že ani jeho meno sa nezvedeli, a nevedeli, ako nazvať toho, ktorému želali šťastie. A tým väčšmi znenávideli Orgeluzu.

Gawain a Garoflat

Krásna a urastená Orgeluzza, v sivom kepení a striebrom pretkávaných šatách, dlho viedla Gawaina cez hustú horu. Klingsorova zakliata hora bola vysoká, hustá, že dlhé hodiny oblohu nad hlavou nevideli. Ale vtáci v nej veselo štebotali, na čistinkách bohato kvitli kvety. Ich vôňa osviežovala a spev vtákov lahodil.

Pred mocným skaliskom, skade sa rútila bystrina do hlbokjej priepasti, zastala zrazu Orgeluzza ako pribitá. Ukázala do diaľky na druhom brehu bystriny a hlas sa jej chvel ako kvapka rosy na steblo trávy.

- Pán rytier, či vidíte tam ďaleko ten striebřitý strom na čistine? Keby ste mi doniesli halúzku z neho na veniec, mala by som ju na znamenie nebies, že som vám súdená a možno i moje srdce ožije. No varujem vás, ten vzácny strom si bráni muž, ktorý mi kedysi pred rokmi veľmi ublížil. Je mocnejší od všetkých rytierov, a preto ho ešte nik nepotreštal. On zavinil, že som prekliata deň, v ktorý som sa narodila, i zem, ktorá ma nosí.

V Orgeluziných krásnych očiach sa ligotali slzy, v hlase jej znela

náruživosť. Gawainovi sa hlava zakrútila od zmätku i šťastia. Bodol koňa ostrohami a už leteli ponad hlbočinu.

Beda!

Kôň nedoskočil dosť ďaleko na druhý breh, iba prednými kopytami strhol hodný kus pažite a rútil sa so svojim pánom do hlbočiny. Bola by udrela Gawainova posledná hodina, bystrina by ho bola strhla do záhuby, keby sa mu nebolo pošťastilo chytiť sa stromu nad vodou, vyškríabať sa na breh a zapäť kopiajú pritiahnúť i uzdu a zachrániť si verné zviera, zápasiace s dravou vodou.

Keď Orgeluzza videla Gawaina rútiť sa do hlbočiny, zúfalo skríkla, trhala si vlasy aj šaty a hlasno plakala. „Ja úbohá! Úbohá! Ved' som ho zahubila!“ nariekala. Iba po hodnej chvíli sa opovážila odtrhnúť ruky z tváre a pozrieť do hlbočiny. Jej zúfalstvo sa zápäť premenilo na šťastie. Gawain so svojim koníkom sa už na druhom brehu namáhavo škríbal po strmine. Orgeluzza klesla na kolena a šepkala slová vrúcnej vďaky. Neprestajne si medzitým opakovala: Žije! Môj rytier žije! Plakala i smiala sa zároveň, líca jej blľali plameňom a pery sa jej chveli od vzrušenia. Teraz už dúfala, že Gawain vyviazne i z ďalšieho nebezpečenstva, ktoré pre ňu podstúpil. Zmätenej Orgeluzzy zmocnila sa mučivá radosť i nekonečná túžba po milovanom rytierovi.

Medzitým Gawain došiel pod striebřistý strom, preskočil ohradu, odlomil si halúzku a ovinul si ju okolo prilby. Vtom sa zjavil skvostne oblečený, neozbrojený rytier. Dlhý kepeň mu zdobila kožušina mäkšia od hodvábu, na striebornom šišiaku mal pávie pero a na ruke mu sedel výr.

- Čo vám to zišlo na um oblamovať mi strom? - osopil sa na Gawaina. Ved' vidíte, že si ho chránim ohradou. Vráťte mi halúzku a choďte si svojou cestou! - doložil panovačne. Keby ste neboli prišli sám, ale s družinou, vyzval by som vás za túto opovážlivosť na súboj, ale odprisahal som, že nebudem bojovať inak, len s dvoma-troma protivníkmi odrazu.

- Namyslené reči môže trúsiť hockto, - odvrkol Gawain. - Dokážte, že to nie sú iba plané rečičky, choďte si po zbrane a bojujte so mnou!

- Vidím na vašom meči aj na brnení, že akiste viete bojovať, -

odpovedal rytier, ale svoju prísahu i tak neporuším. No ak ste vy ten udatný rytier, ktorý oslobodil Kling-sorov zámok, pokloním sa vám a prezradím, prečo som zložil takú nezvyčajnú prísahu. Ba na znak priateľstva vám dám i tú odlomenú halúzku a poprosím vás o priateľskú protislužbu. Azda ju neodmietnete, keď počujete moju príhodu. Ale porozprávam ju len osloboditeľovi zámku.

- Počúvam vás, pán rytier, odpovedal Gawain odmerane.

- Nuž ste to naozaj Vy, komu patrí aj moja vrúcna vďaka? Verte mi, po ničom inom som netúžil, iba po tom, aby som smel bojovať o zakliaty zámok a oslobodiť ho. No prísaha ma viazala, že budem brániť tento svoj striebřistý strom. Chrání moje kráľovstvo. Keby mi ho nepriateľ okmásal, bola by to záhuba mojej ríše. Takáto kľatba ma stihla za jediné zlo, ktorým som sa v živote previnil, a iba bozk pokoja a milosti od pani Orgeluzzy ma oslobodí. Kňazná Orgeluzza ma právom nenávidí a posíla svojich najudatnejších rytierov, aby mi okmásali strom. Kedysi ma tak zaslepila náruživá láska k nej, že som zabil jej muža, aby som ju získal. No krásna Orgeluzza tak vrúcne milovala svojho muža, že znenávidela nielen mňa, ale všetkých mužov. S radosťou ich posíla do záhuby a túži po dni, keď ma niekto zabije. No ja už dávno nechcem bojovať o jej lásku, nechcem víťaziť nad jej rytiermi, lebo milujem inú. Vám vďačím za jej oslobodenie. Prezradím vám, že je to kráľovská dcéra Itonja. Nikdy som sa jej nesmel prihovoriť, iba naše oči sa zhovárali. A potom mi poslala tohto výra na znak lásky. Teraz vás, pána oslobodeného zámku prosím - pomôžte mi, aby som smel Itonji vyjaviť svoju lásku. Oddajte jej môj prsteň a žiadajte si za túto službu hocakú protislužbu.

- Dobre. Budem poslom vašej lásky. Ale povedzte mi, prosím, svoje meno na znak dôvery.

- Som Garoflat, syn kráľa Irona. Otca mi zabil orknejský kráľ Lot. Iba s jeho synom, s udatným rytierom Gawainom, by som sa rád čím prv stretol v súboji a pomstil smrť svojho otca.

- A neviete, že Itonja je Gawainova sestra? - opýtal sa zarazený Gawain. - Chcete bojovať proti mužovi, ktorý vám má dať svoju sestru za ženu? Lebo jej otec, kráľ Lot,

už dávno nežije. A ja som Gawain, prvorodený syn kráľa Lota a Itonjin najstarší brat. Netušil som dosiaľ, že som i svojej sestre vybojoval slobodu. Ale pre česť svojho otca budem hockedy vďačne s vami bojovať.

- Pán môj, vy ste Gawain? Som rád, že som sa s vami konečne stretol a skrížime si zbrane. A som rád, že krásna deva, ktorú milujem, má takého chrabrého brata. Prosím vás, pán Gawain, odložme náš súboj. Zídeme sa o šesťnásť dní na blízkej nížine Joflat. Privediem na súboj stovky vznešených paní, diev a rytierov zo svojho kráľovstva a prosím vás, privedte i vy panie zo svojho hradu. Bol by som šťastný, keby prišiel i váš ujec, kráľ Artuš, počul som, že je neďaleko s celou svojou družinou, nech je náš súboj slávny, nech o ňom zvie svet. A halúzka z môjho stromu je vaša. O šesťnásť dní sa uvidíme. Do tých čias vás prosím, stojte si v slove, odovzdajte môj prsteň svojej sestre. Súboj medzi nami rozhodne sám boh, on vie na čej strane je pravda.

Gawain pristal, noví priatelia a zároveň i nepriatelia - sa rozišli. Gawain s halúzkou na prilbici sa vracal k Orgeluzze. Schúlená, rozochvená kňazná ho nepočula, iba keď na druhom brehu bystriny zafíkal pred skokom jeho kôň. Teraz sa kôň rozbehol, mocne sa odrazil a dlhým skokom sa tátoš preniesol ponad hľbinu.

Orgeluzza mu pribehla v ústrety. Aj cez hmlu sľz jej žiarili oči ako hviezdy.

- Prepáčte, pán rytier, - šepala mu skrúšene, že som vás poslala do takého nebezpečenstva. Bránila som sa proti vašej láske, preto som ju toľkým skúškam podrobvala. Zlato sa v ohni skúša, a vy, pán Gawain, ste taký chrabrý, že i zlo na dobro premeníte.

Čo nedopovedali Orgeluzine slová, to vraveli jej oči.

- Láska k vám mi sily dodávala a pomôže mi zvíťaziť v každom boji, - odvetil Gawain a dotkol sa perami jej úst.

Po vrúcnom objatí zdvihol Gawain Orgeluzzu na koňa a odvádzal si ju na svoj zámok. V jeho náručí teraz zabudla na roky hrôzy a nenávisti.

Elena Chmelová

CELOZEMSKÝ STÁT UTOPIE - NEBO JEDINÉ ŘEŠENÍ ?

„Budte rád, že žijete v této zemi. ... Každý národ má své poslání. My, Indové mu říkáme karman. ... Proč jste se například vy usadili a vyvinuli právě zde, uprostřed Evropy? Tisíc let jste budovali svůj stát, kolik vás to stálo krve a potu. ... Kde na světě je taková křižovatka sil, napětí, sporů a úsilí? Kdo umí číst v osudech národů, ten vám závidí; víte, jaká budoucnost vás čeká?“ (Z knihy Alexeja Pludka).

Myšlenkou spravedlivého uspořádání světa, ve kterém by bylo odstraněno všechno zbytečné utrpení, se zabývala celá řada vynikajících mužů různých dob a národů. Mnozí z nich upadli téměř v zapomenutí, jejich myšlenky však nacházejí odezvu u těch z dnešních lidí, kterým budoucí osud lidstva není lhostejný.

K nejznámějším z těchto myslitelů patřili např. Platón, Campanella, Bolzano, Komenský, Moore, Rousseau, Tolstoj, Sigurdson. Ve své době a každý svým způsobem se pokoušeli řešit problémy soudobé společnosti.

Dnešní svět je mnohem složitější a také problémů a rozporů je více, než kdykoliv v dobách minulých. Dnešní lidé jako by vůbec nemysleli na ty, kteří přijdou po nás, jak budou žít příští generace. Během několika desetiletí jsme téměř zničili vše, co příroda vytvářela po dlouhé věky - půdu, vody, lesy, ovzduší... Varovným hlasům upozorňujícím na nebezpečí plynoucí z ničení přírody se stále ještě věnuje málo pozornosti. Neustále se zvyšuje výroba mnohdy zcela zbytečných věcí, pole jsou chemicky přehnojována aby se krátkodobě zvýšila produkce znehodnocených potravin, z nichž většína skončí v žaludcích jatečných zvířat nebo i na smetišti. Nebylo by moudřejší učit se žít skromněji a v harmonii s přírodou, která jediné nám může zaručit zdravý, šťastný život?

Nebezpečí plynoucí z ničení přírodního prostředí však není jediné, ani to největší. Ještě závažnější je hrozba válečného střetu mezi některými z mnoha států nalézajících se na Zemi. Víme, kolik utrpení a jakou zkázu způsobila poslední válka, vedená (v porovnání s dnešními) poměrně málo účinnými zbraněmi. Dnes už armády mají k dispozici takové prostředky, že i mnohé z malých států by mohli ohrozit život na celé planetě.

Blíží se vodnářský věk, éra Slovanů. Mnozí lidé tuší, že musí dojít k podstatným změnám, má-li vývoj na Zemi pokračovat. Za určitý předěl je právem považován rok 2000. Není tedy náhodou, že pokračovatelem snah o nápravu lidských záležitostí se stal právě Slovan, slovenský kněz Ján MALIARIK (+1946). Ve svém rozsáhlém díle

zanechal m.j. podrobný návod na vyřešení problémů našeho světa. Lidstvo - pokud se chce vyhnout třetí válce či jiné katastrofě - musí vytvořit celosvětovou organizaci, CELOZEMSKÝ STÁT. Takový stát může být řízen pouze lidmi naprosto morálně čistými. Mohou být vybráni z kteréhokoliv národa, rasy; mohou být příslušníky různých náboženských či filosofických směrů. Ze své činnosti nebudou mít naprosto žádné výhody - např. jejich plat bude stejný, jako plat řadových občanů. Tím bude zajištěno m.j. také to, že o vyšší postavení nebudou usilovat lidé, kterým jde o hmotný prospěch. Systém výběru na vedoucí místa je rovněž zpracován v knihách Kněze Jána MALIARIKA.

V Celozemském státě zůstanou VŠECHNY národy svobodné a nezávislé. Budou zachovány jejich zvyky, zvláštnosti, jazyk. Bude však možné volně cestovat po celém světě. Snižování spotřeby masa přispěje k vyřešení mnohých ekologických, zdravotních i dalších problémů, postupně se tím odstraní nižší sklony, vášně lidí. Zmenší se zločinnost (velká spotřeba masa nejen že poškozuje zdraví, ale také způsobuje růst agresivity), sníží se spotřeba alkoholu, nikotinu i jiných drog. Sdělovací prostředky budou podporovat kladné vlastnosti člověka, nebudou zadržovány pořady ukazující násilí, válku, zlé lidské vlastnosti. Lidé se budou učit bratrskému poměru jeden ke druhému. Protože odpadne zbytečná, nesmyslná práce velkého počtu lidí pro armádu, bude všeho dostatek.

Postupně by bylo možné např. zkrátit pracovní dobu, prodloužit dovolené, nebo využívat takto získaný čas na další vzdělávání se, na cestování ...

Na celé planetě bude zřejmě postupně zavedena jednotná měna, jednotný systém měr a vah, tarifů, ceny. Stát se postará o rozumné využívání přírodních zdrojů, o to, aby žádnému člověku nechyběli nezbytné prostředky k životu. Vztahy mezi příslušníky jednotlivých náboženských a filosofických směrů budou určovány zásadami naprosté tolerance, každý se bude moci svobodně rozhodnout pro směr, který je mu nejbližší.

Mnozí lidé stále ještě obracejí pozornost k zemím Západu. Věří, že odtamtud přijde řešení. Románské i germánské národy však už dali lidstvu to, co v nich bylo nejlepší (Románi svůj smysl pro vnější formy, umění, krásu, převážně za éry řecko-římské kultury, po nich Germáni svůj vyspělý intelekt). Nyní začíná éra Slovanů, období slovanského familiarismu, humanismu, všebratrství.

Pokud by pokračoval jednostranný vývoj technické civilizace, rozumových schopností, bez odpovídající protiváhy v oblasti duchovní a morální, lidstvo by se zničilo. To, že začíná slovanský věk, se dá vypořádat z dění ve světě v posledním století. Došlo k nebývalému vzrůstu vlivu Slovanů, mnohé slovanské národy získaly samostatnost. Náhodou není ani to, že hlavou katolické církve se stal Polák, ani změny, které zahájil M. Gorbačov.

Proces spojení a sjednocení lidstva má podle Jána Maliarika začít západní větev Slovanů. Nejdřív se vytvoří Unie Slovensko-Polsko-Česká, pak se budou připojovat ostatní slovanské národy. Pak teprve může dojít k sjednocení celého lidstva. Vše se má dít bez násilí, cestou postupného a přirozeného vývoje, za respektování všech duchovních zásad.

V Brně, 7. 12. 1986
Slávek Popelka

Dýchanie je magický úkon. Jedenie a pitie sú magické úkony. Keď dý-

chate, nevykonávajú iba výmenu plynov v pľúcach. Vdychujte vedome mier, lásku, čistotu, a vaša predstavivosť skutočne pritiahne jemné stužky týchto síl, čo prežiarja vašu bytosť jasom a zdravím.

prežívania, ktoré vzniká pri tomto kúzelnom deji, tryskajú prúdy vyžarovaní, ktorých výbežky zasahujú až do najvyšších nebies človeku dosažiteľných.

Dávanie a branie v láske je čarovné.

Žitie so srdcom plným nehy a vďačnosti je čarovné.

Obyčajný život sa zdá ľuďom nezáživný. Ale prirodzený život je výsostným druhom mágie! A každá mágia, ktorá je mimo

náhornej plošiny Iberského poloostrova. To je smrť. A posledných štyristo vedie kvitnúcimi záhradami prírodných nížin. To je znovuzrodenie. A celú cestu lemujú kostoly, kaplnky a oltárik, ktorých symbolika prehovára jasnou rečou práve iba k tomu, kto bol na to pripravený fyzickým prežitím - útrapami putovania.

Štyridsať rokov viedol Mojžiš židov po púšti. Hoci vzdialenosť medzi Egyp-

pravdy bojujú proti všetkému temnému.

Rytieri a rozprávkovi hrdinovia hľadajú princeznú - pozemské dievča, ktoré ľúbia - aby ju odkliali, či zachránili pred drakom. Rytieri hľadajú princeznú - svoju vlastnú dušu - aby ju odkliali a vyslobodili z pazúrov temnoty. Duša je tá spiacia princezná, ktorú treba prebudiť. Potom sa nám hodí okolo krku a povie: Tak dlho som na teba čakala!

V oných dávných ča-

Prírodzená mágia čiže prelinanie svetov

Keď na bohoslužbe rozdávať hostie a pijú víno, hovoria: toto je Kristovo telo a toto je Jeho krv. Prijímate kúsok chleba, a prijímate Božie slovo - živé jemnohmotné formy, ktoré sa stávajú súčasťou vášho duševného tela a tento proces sa podobá tráveniu. Zvlažíte fyzické pery vínom a vaše duševné rty sa napijú pri prameni večného života.

Nech sa vám každé prijímanie potravy stane posvätným, a pravidelnosť vašej meditácie bude zaručená tým, že jesť musíte každý deň.

Vaša reč, myslenie, cítenie sú magické deje. Každé vaše slovo, myšlienka, citový záchvev uvádzajú do pohybu sily, ktoré sice neviditeľné, nemôžu sa minúť účinkom o nič menej, ako ktorýkoľvek iný zákonitý dej vo fyzickej prírode.

Tanec, spev a milovanie sú magické obrady. Keď tancujete a spievate, vaša duša tancuje a raduje sa s anjelmi v nebi. A kedykoľvek sa spoja dve pohlavia v čistej láske, budujú spoločnú svätyniu na nebesách pred tvárou Boha.

Ak je v objatí medzi mužom a ženou troška skutočného citu, ich duševné telá mierne vystúpia z fyzických, a tiež sa milujú; prelievajú sa jedno do druhého, až splynú. A z

života, je neprírodzená.

Kým je človek pripútaný k telu - a nie je k nemu pripútaný zbytočne - hovorí o čistom duchovne bez telesnosti je sebaklam. V symbolických analógiách prežívame v hmotnom svete to, čo sa naša prebúdzajúca sa duša v duchovne ešte len má naučiť vnímať.

Duchovný a fyzický dej sú pritom paralelné, rezonujú. Duchovné sa stáva názorným, hmatateľným a zrozumiteľným vo fyzickom a fyzické umocňuje duchovné.

Kňazky panny vestálky udržiavali oheň v chrámoch a svätyniach dobrej bohyně. Udržiavali oheň cudnosti-čistoty vo svojich srdciach.

Pútnik vyrazil na cestu k posvätnému miestu, a jeho duch vyrazil na cestu domov, späť do Svetla. Jeho noha sa odvážila do neznámych končín, a jeho duch sa odvážil tam, kam nikdy predtým. On opúšťal majetok tu na zemi a svoje zlé vlastnosti tam na nebesiach.

Z francúzskych Pyrenejí vedie pútnická cesta do Santiago de Compostella, jednej z najväčších západoeurópskych katedrál na atlantickom pobreží Španielska. Prvých štyristo kilometrov tvorí namáhavé stúpanie a klesanie horskými hrebeňmi. To je očistenie. Druhých štyristo vedie cez vyprahnutú pustatinu

tom a Kanaánom by boli mohli prekonať v oveľa kratšom čase. Ale Mojžiš úmyselne predžoval cestu. Lebo náročné podmienky brúsili a zocelovali židovský národ, ktorý zrel ku svojmu poslaniu. Mojžiš viedol židov z nížin Egypta do zaslúbenej zeme; ale viedol aj ľudské duše z nížin pozemských do zaslúbeného kráľovstva nebeského.

Keď sa postíte, vaše telo sa zrieka potravy, ale vaša duša chytivosti vôbec. Ján Krstiteľ sa postil na púšti. Jeho hrdlo bolo vyprahnuté smädnom, a jeho duch prahol po vode života. S celou silou, akú len predstavuje telesný pud sebazáchovy sa vydal hľadať studňu; a s celou silou, s akou len dokáže duch rozpriahnuť svoje krídla vzlietol hľadať prameň života. Horlivo odhadzoval piesok zo zasypanej studne; horlivo odkladal nečistoty, ktorými bola zasutá jeho duša. Narazil na kameň, a v pote tvári mu vzbúdzovalo poznanie, že bude musieť najprv odvaliť všetky karmické balvany, čo mu stáli v ceste...

Rády bojovných rytierov bojovali železným mečom, aby zjednali hmotnú spravodlivosť medzi ľuďmi. Ale keby ste mohli vidieť ich duševné telá! Videli by ste, ako plamenným mečom

soch stavali národy - byť by aj sami bývali len skromne - nádherné chrámy, z čistého srdca k pocte svojmu Bohu. Každý priložil ruku k spoločnému dielu: Katedrála sa pomaly dvíhala od zeme k nebesám - a v ich srdciach sa nezbadane dvíhala katedrála vzájomnej spolupatričnosti a láskyplnej spolupráce. Ruky remeselníkov brúsili kameň na ušľachtilé arabesky - a ruky anjelov vrývali krásu do srdc remeselníkov.

Len v práci, v živote, len v neustálom pohybe dávate príležitosť anjelom, aby vám ukázali, čo potrebujete vedieť. Len ak sa o niečo pokúsite, a vložíte do toho všetky svoje duchovné, duševné aj fyzické sily, zažijete úspech alebo neúspech, prostredníctvom ktorých vás vaši duchovní pomocníci nechajú zakúsiť niečo, čoho význam ďaleko presahuje drobnú fyzickú udalosť, ale učí vás čosi o vyšších skutočnostiach, aké vám zatiaľ nie sú dostupné v inej forme ako symbolicky obraznej.

-ep-

jsem vždy chodil pro poučení a ne proto, abych bytosti, s nimiž se setkám, katalogizoval. Medituji a celé dni trávím v přírodě. Nebudu popisovat způsob, jakým s nimi navazuji kontakt, protože je to záležitost podléhající určitým omezením. Každý, kdo je k tomu předurčen, obdrží od této obrovské říše klíč. Je třeba se chovat s největší pokorou a úctou. Provést úlitbu bohům do čtyř světových stran, být čistý a několik

více, prolínaly se do nich i bytosti z jiných rovin ať již pekelných, nižších či vyšších až kosmických. Byly rozdílné také stáří. Některých se stáří netýká, alespoň ne měřeno lidskou představou času, některé jsou staré jako geologické éry, jiné tisíciletí, staletí, desetiletí. Další žijí jen jedno vegetační období, měsíc, či pár dní. Bytosti žijící více než jedno vegetační období se na zimu stahují pod zem a tam přespávají, žijící několik staletí

přebrodit ji bez ušpinění nelze. Nezapíratelný význam mají též měsíční fáze. S přibývajícím měsícem přibývá dobrých bytostí, s ubývajícím zlých. Za úplňku je astrální svět rušný a živý, za novu pustý a slabý. Měsíc je ve svém neprojeveném aspektu starší než vesmír a souvisí s poznáním. Přírodní bytosti odlišně žijí od jara do podzimu dle měsíců a každá má jinou nástupní hodinu. Určité bytosti se objevují od západu slunce do vý-

DO ASTRÁLNÍHO SVĚTA

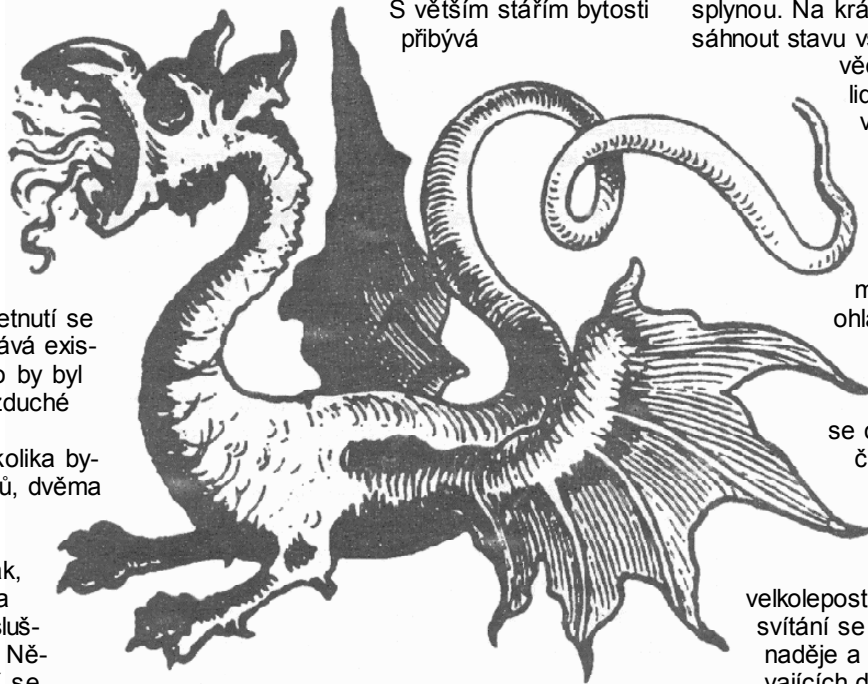
dní předem dodržovat půst a sexuální abstinenci.

Mikrokosmos a makrokosmos se prolínají, jsou dvěma tvářemi jedné podstaty. Člověk je starý svým vývojem jako vesmír a je s ním spojen nekonečně mnoha pouty časovými i prostorovými, co nemá v sobě, jinde nenajde. Když se seznámí se strukturou zla, lépe jej potom rozezná. Váží si ho jako protipólu dobra, jež se jím sebe-potvrzuje. Z jejich střetnutí se odvíjejí děje života. Dává existenci jiskru, bez něho by byl svět sterilní, plný bezduché harmonie.

Setkal jsem se s několika bytostmi všech čtyř živlů, dvěma génii planet (Luny a Venuše), pěti vládci zodiaku (Skopec, Rak, Lev, Váhy, Kozoroh) a to vše pod vládou příslušných božích atributů. Některé z těchto bytostí se představí, jiné nikoli. Obvykle má každá jmen více a je s nimi silněji spjata než lidé, neboť jsou výrazem psychomagických, u vyšších pak kosmotvořivých sil.

Z bytostí, které by okultisté patrně zařadili do nižších astrálních úrovní, bych dokázal na základě setkání s nimi určit jen ty, které jsou popsány v pohádkách, či lidových pověstech a to víly, lesní muže a trpaslíky. Osobnost však mají i stromy. Tyto bytosti se vyskytují různě podle geologických podloží, rázu krajiny, druhu porostu a také světových stran. Bytosti tíhnoucí k samotě a poznání mají rády severní svahy, temperamentní a ohnivé jižní. Bylo jich však mnohem

až tisíciletí bdí a spí podobně jako lidé, ale obvykle obojí déle. Bytosti staré jako geologické éry jsou ve stavu mezi bděním a spánkem. Ty, jejichž stáří se nedá měřit časem, mají vědomí vždy jasné. S větším stářím bytosti přibývá

jejich vědění a moci. Velkou roli hraje v jejich objevování čas. Rozhodující je zodiakální znamení. Tato znamení představují duchovní energie, realizující se zde přes astrální svět. Nejvíce energie mají body rovnodennosti a slunovratů, ale jsou i jiné, např. Velikonoce. V zimě jsou obvykle nižší astrální vrstvy prázdné po génie planet, až na několik jiskřivě čistých, velice vznešených a moudrých bytostí, znajících nejhlubší tajemství života a smrti, reprezentujících potence znovuzkříšení. Jednou v zimě se vyprázdní astrální svět zcela, zbude jen geometrie prostoru, člověk se ocitne před počátkem času, před řekou života a pochopí, že

chodu první hvězdy. Je to obvykle hrubá, neukázněná a škodolibá čeleď, představující většinou vitalizované a zosobněné pudy, ať již lidské či zvířecí. Při západu slunce a těsně po něm minulost a budoucnost splynou. Na krátkou dobu lze dosáhnout stavu vševedoucnosti o věcech, jež podléhají lidskému chápání. Při východu první hvězdy přicházejí strážcové prahu a rukují, zda příchozího pustí dále než jen do světa sublunárního. Je-li mu vstup dovolen, ohlásí jeho příchod hlasem lesního rohu. Od východu první hvězdy do půlnoci se objevují bytosti člověku většinou nakloněné. Od půlnoci do šířání panují bytosti smrtelné. Zlo ve své strašlivosti, velkoleposti a síle. Od šířání do svítání se objevují bytosti naděje a počátku. Bytosti obvyklých den je podstatně méně než v noci.

Všechny jsou obdařeny různým stupněm krásy, od abstraktní jevící se jako světelné vzory nabitě vědomím a inteligencí až po smyslnou, jiné ohyždnosti až strašností. Některé jsou laskavé a dobré, jiné zlé až vražedné, na některé se kategorie dobra a zla nevztahují. Každá vládne určitému vědění a je ochotna je předat, některé však jen za cenu souborje, který nemusí člověk vyhrát a může zešlehtat i zemřít. Mnohé bytosti z nižších astrálních vrstev si mi stěžovaly, že kvůli lidské bezohlednosti a chamtivosti hynou. Jsou příliš spjata s přírodou a jak ubývá přírody, ubývá i jich. Bytosti z vyšších sfér

mě varovaly před celoplanetární katastrofou, nedokážu si však predstaviť tak veľké a jednotné pokání, spojené se změnou života a prístupu k prírode, jaké by lidé museli učiniť, aby tuto katastrofu odvrátili. Jestliže k ni dojde, vymizí téměř vše živé, snad prežije pár jedinců, ale určitě to bude koniec této civilizace. Země bude dlouho a dlouho pustá. Až po génie planet vymizí skoro všechny astrální bytosti.

Každá civilizace má hodnotu jedinců, jací z ní vycházejí. Dnešek v porovnaní s Keltami, antickou či gotickou je úpadkem. Tato civilizace je zvnějšnělý a zhmotněný psychický jed, megalománia moci, sobectví a strachu. Umělá nadprodukce žene lidi do pracovného procesu, naše civilizace je postavena na výkonnosti a člověk je tak již od útlého mládí jednostranně deformován, zaopatřuje své potreby horečnatou činností vedoucí k nepřírozeným pohybům, prováděným celoplanetárně prakticky nepřetržitě. Jde o gesta neuvědomělých černých rituálů zásobujících rezervoár temných sil, jehož mohou využiť černí mágové vyšších řádů. V tomto prostředí jsou tendence ke zlu posilovány a množí se jako bakterie v živném roztoku. Existenci člověka lze posuzovat ze dvou zorných úhlů: pohledem technickým, jenž optimisticky sľubuje nepřetržitost zmožování a růstu blahobytu, informací a využitých energií až k expanzi do vesmíru a teoreticky i k možnosti překonání gravitačního kolapsu. Nebo pohledem biologickým, který nesmlouvavě říká, že zatím dosud známé biologické druhy až na ojedinelé výjimky vyhynuly. Právě nyní je čas, aby si věda, okultizmus a východní filozofie podaly ruce a navzájem se oplodnily, neboť mají stejný cíl, uchopení skutečnosti, liší se jen v metodách a terminologii. Pochopením světa vnitřního se rozšíří znalosti o souvislostech světa vnějšího. Raketoplán i katedrála jsou výrazem různých duševních potencií, v obou se zrcadlí velikost i další možnosti, mužský pól dobývání a ženského spočinutí. Bylo by nešťastné prosazovat jedno na úkor druhého.

Aleš Rovenský, 1993

Velký mystik Eckerhard veľmi dlho hľadal Boha a stále Ho nemohol nájsť. Preto túžil po niekom, kto by mu ukázal cestu k Pravde, ktorá by ho zaviedla k jeho vytúženému cieľu.

Jedného dňa konečne začul hlas, ktorý mu radil. Chod' ku chrámovej bráne a tam nájdeš človeka, ktorý ti cestu k pravde ukáže. Počúvol, šiel tam a toho človeka našiel. Bol to starček chudobne oblečený, ktorý mu na jeho pozdrav „Boh ti daj radosný deň“, odpovedal: „ne-

Božej.

Čo mi Boh dáva a čo pre mňa robí, je pre mňa vždy to najlepšie. Nech je to blaho, alebo utrpenie, horkosť, alebo slasť, všetko prijímam radosne ako najvyšší dar. Potom ma nemôže žiadny nezdar stretnúť.

Ty vravíš: „Kiež by si bol šťastný!“ A ja ti vravím, že nie som nikdy nešťastný preto, že túžim jedine po tom, aby som bol s vôľou Božou zjednotený. Uviedol som svoju vôľu úplne do súladu s vôľou Božou, takže to, čo Boh chce, chcem aj ja.

Preto nie som nikdy nešťastný; nemô-

AKO MAJSTER ECKERHARD HĽADAL BOHA

mám nikdy zlý deň!“ Na jeho ďalší pozdrav „Boh ti daj veľa zdaru“, odpovedal s rovnakou istotou: „Nemám nikdy žiaden nezdar!“ Na to mu povedal majster: „Kiež by si bol šťastný“ a starček odpovedal: „Nie som nikdy nešťastný!“

Majster zostal prekvapene stáť a prosil ho, aby mu povedal, ako došiel k týmto názorom? A k takej veľkej múdrosti?

A starček ochotne rozprával. Všetko čo mám, od Boha mám; riadi všetko, čo sa okolo mňa deje. Tak som sa naučil byť spokojný a šťastný. Ale predovšetkým som sa naučil milovať Boha.

Ak som hladný, velebím Boha. Ak som zimou skrehnutý, velebím Boha. Ak je sneh, dážď, zlé počasie, velebím Boha. Ak som predmetom ohovárania a pohrdania, velebím Boha.

Preto nemám nikdy zlý deň.

Ty vravíš: „Boh ti daj veľa zdaru!“ A ja ti vravím, že nemám nikdy žiadny nezdar. Preto, že žijem vo vóli

žem byť nešťastný preto, že túžim len po jedinom! Byť vo vóli Božej a svoju vlastnú vôľu odovzdal som celkom vóli Jeho!

A čo keby ťa poslal do pekla?

Mám dve ramená, ktorými Ho objímam. Jedným ramenom je pravá pokora a druhým ramenom je láska.

Z toho som vyrozumel, povedal majster, že pravá láska a pokora sú priamou cestou k Bohu.

Kto vlastne si?

Som kráľ!

Ako to, kde máš poddaných?

Moji poddaní sú moje návyky, zlozvyky, žiadosti, túžby a ja nad nimi viádznem, podriaďujem ich sám sebe, pretože - ja som kráľ!

Kde je tvoje kráľovstvo?

V mojom vnútri, pretože v ňom sídli svedomie!

Takto poučil starček majstra Eckerharda, kde má hľadať Boha a Pravdu.

Suzanne Schwartzkopff

... buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi ...

Když jsem se zamýšlel nad tématem tohoto článku, tj. existence mimozemských civilizací a jejich případný vztah k naší planetě, bylo to pro mne velmi těžké. Avšak ne proto, že bych o tomto nikdy neuvažoval, to naopak, ale proto, že se mi v rámci mé pastorační praxe nikdy nenaskytl prostor tyto myšlenky prezentovat, a vždy jsem je považoval spíše za soukromé úvahy, s nimiž nebudu seznamovat své okolí. Napsat na toto téma článek je pro mě velmi složité a z důvodu prostorového. Obávám se, že se mi zde podaří nastínit jen osnovu myšlenek, které by potřebovali více rozvést.

V počátku bych však rád vymezil terminologii. Obecně se užívá termín mimozemské civilizace. Já osobně tento termín cítím jako velice nedokonalý, zavánějící technokratiem současně doby. Nemyslím, že by civilizace, tak jak ji můžeme potkávat ve svém běžném životě, byla tím, co bych očekával ve vesmíru. Pro mne je civilizace projevem degenerace kultury i duchovních hodnot a co nejvíce, současná civilizace lidstva vykazuje i prvky vědecké stagnace. Dnešní civilizace je spíše odklon k technickému primitivismu a barbarismu. V souvislosti s mimozemským životem bych tedy raději používal termín nepozemské inteligence. Což přesněji označuje to, co hledáme. Dnešní lidstvo žije většinou ve dvou názorových proudech ve vztahu k nepozemským inteligencím. Oba tyto proudy, ať chtějí či nechtě, čerpají z religionistiky. První proud bychom mohli označit jako nábožný, všechny projevy nepozemské inteligence, které zaznamenává ve svatých písmech, řadí do sféry spirituálního světa, jsou to andělé, pozitivní i negativní duchovní bytosti a pod. Na základě těchto přístupů pak i současné pozorované jevy, které lidstvo zaznamenává, řadí do této osnovy. Označuje je za Boží zjevení, Boží spřítomnění, nebo naopak demony a Satana. Je to velice jednostranný přístup, který je velice zavádějící.

Druhý názorový proud čerpá ze svatých písem a historických knih popisy situací a „techniky“, které označuje za záznamy dávných kontaktů mimozemských civilizací s lidstvem. Příkládá jim pak úlohu učitelů lidstva, ukrývajících se za lidské kultury. Tento názor je také velmi zavádějící, neboť k čemu by byl lidstvu učitel neřikající sám o sobě pravdu. Oba názorové proudy jsou produktem současného stavu lidstva, které již narazilo díky své neschopnosti vnitřní komunikace, míru a pokory na svůj technický strop a začíná se výrazně štěpit do dvou radikálních táborů, přičemž se oba řítí do nového temnověku. Velmi to připomíná onu známou

hagadu o království slepců, v němž vládce vyšle nevidomé ministry, aby zjistili co je slon. Ministři přijdou ke slonu a dotýkají se ho každý na části jeho těla. Pak se vrátí ke králi a hodnotí, co drželi. Ten, který se dotkl chobotu, říká: Je to hadice. Ten, který se dotýkal ucha, říká: Je to vějíř. Ten, co narazil na tělo, říká: Je to zeď. Ten, který poznával nohu, říká: Je to sloup. A ten, co držel slona za konec ocasu, říká: Je to silný štětec. Král jim odpoví: Všichni lžete, ale dohromady máte pravdu. Slon je to a to má takové části.

Naše dva tábory jsou ve stejné situaci. Každý vidí jen to, čeho se dotýká jeho mysl, srdce a přání vidět.

Všechna svatá písma, která různé národy uctívají, obsahují určité záznamy popisující létající stroje či jinou techniku, kterým bychom mohli přisuzovat nepozemský původ. Některá písma popisují život na jiných planetách. Písma však také

popisují duchovní svět. Některá podrobněji, jiná jen mezi řádky. Lze však vždy vycítit neměnnost duše a její souvislost s Božím plánem. Žít v duchovním světě je nesporně životem inteligentním, a proto bych na prvním místě viděl za prokázanou mimozemskou inteligenci duchovní svět. Sice se nepohybuje v hmotných měřících našeho současného bytí, a proto se nám může zdát jeho existence diskutabilní, ale jistě tu je.

Druhým faktorem mimozemské inteligence jsou zcela jistě reálné fyzické světy. V tom věřím našim vědcům, kteří tvrdí, že ve vesmíru je mnoho slunců, která mají planetu s velmi obdobnými životními podmínkami jako má Země. Jestli jsou nám lidem, podobní či nikoli, to mi nepřipadá jako podstatné. Důležitá je otázka, zda jsou nám tyto kultury blízké svou inteligencí, či nás převyšují kulturností, schopnostmi kolektivního myšlení a citění. Zda mají pozitivnější přístup k ekologické rovnováze a zda je pro ně důležité mírotvorné myšlení. Pokud mají tyto pozitivní kvality, a já doufám, že ano, je to důvod, proč s námi nenavázali nikdy aktivní kon-

takt, neboť kontakt s lidstvem, jehož zábavou je politická řevnivost, vyhlazování vlastního druhu, ekologická krátkozrakost, nebezpečné jaderné projekty a neúcta k základním Božím zákonům, by byl až příliš riskantní. Věřím však, že nejsou takoví jako my. Pokud by takovými byli a měli takové technické schopnosti, jaké se nám daří rozpoznat z kontaktu z neidentifikovatelnými létajícími objekty, bylo by lidstvo a planeta Země již dávno jednou velkou pracovní kolonií.

Mám však naději, že ve vesmíru jsou i obyvatelné planety, které nemají vyšší formy inteligence, a které by bylo možné osídlit. Neboť lidstvo se svou domovskou planetou nakládá tak, že v budoucnu budeme takové útočiště potřebovat.

A při této myšlence bych se rád vrátil k duchovním hodnotám, neboť vesmír a jeho osídlení, možné mimozemské inteligence, to vše pochází z rukou Všemstvořitele vesmíru, Boha, který je nejvyšším zákonodárcem. Člověk i přes své zvrhlosti má stále potřebu uctívání. Pokud odmítne existenci Božského Universa, pak se klaní lidským idolům, politikům, hudebníkům, válečníkům či sexuálními extrémům.

Avšak existuje velké tajemství ve slovech Ježíšovy vzorové modlitby, kdy Ježíš Všemstvořiteli říká: „bud' vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi.“ Není to tedy jen modlitba pro pozemšťany, neboť Ježíš, který byl Boží vyvolenou bytostí, přicházející jako Mesiáš z duchovního do fyzického světa, jistě věděl o nepozemských inteligencích, které též pocházely z díla Nebeského Otce. Právě to, že se současné lidstvo tak velmi staví proti přirozenému Božímu zákonu a řádu, je největším problémem, proč nemůžeme pokročit ve vědě a technice natolik, abychom zdokonalili vesmírné lety, ale také abychom těm kolem nás dokázali, že kontakt s lidstvem věští již i něco jiného než bolest, slzy a utrpení.

Bůh jistě stvořil mnoho světů. A na nás záleží, jak dokážeme s Jeho stvořením nakládat. Zda si zasloužíme vzestup a vyšší poznání, budeme-li dodržovat BOŽÍ řád. Či zda se sami zničíme, postavíme-li se proti přirozenému řádu pro život na planetě Zemi.

Jaký vliv tedy mají mimozemské inteligence na planetu Zemi? Myslím, že nyní velmi malý. Planeta Země musí nejprve skutky svých obyvatel prokázat, že stojí za to s ní navázat komunikaci. Pak můžeme mít s mimozemskými inteligencemi nejen vzájemný prospěch, ale i růst. A vesmír se bude vracet zpět k dokonalé harmonii původního Božího plánu.

Reverend Jaroslav Ignatius Jochanan Vokoun
Středisko duchovní péče o mládež
Resslova 866/14 B.C.6
CZ 41002 Lovosice, Czech Republic

Centrum aplikovanéj intuície

* *Využitie duchovného
 potenciálu človeka vo vede,
 hospodárskom plánovaní
 a osobnom živote*

* *Výchova mládeže
 k vyváženosti
 rozumu a citu*

*Úvodný seminár povedie
 5. februára 1994 o 14.00
 Dr. William Kautz
 z Kalifornie, USA.*

*Záujemci o spoluprácu
 kontaktujte*

*Ing. Juraja Sitára,
 Eko-Iuventu, Búdkova 2,
 811 04 Bratislava,*

*Tel.: 07/31 21 66,
 07/31 46 02*

Kedže sa blíži obdobie vianočných sviatkov, v ďalšom voľnom pokračovaní našej témy sa zameriame celkom konkrétne a budeme skúmať dva javy, ktoré patria v kresťanskej kultúre k symbolike Vianoc. Ako prvým sa budeme zaoberať vianočným stromčekom a potom betlehemom, pričom u oboch si najprv stručne povieme o ich vzniku a niektorých súvislostiach, a potom urobíme analýzu symboliky a tvarov.

Vianočný stromček, ktorý sa stal rozšíreným symbolom Vianoc vlastne až nedávno, sa často mylne spája s inou tradíciou vianočnej zelene. U európskych národov bolo zvykom v dobe vianočných sviatkov dávať na

movosti javov skutočnosti.

Vianočný stromček je tradične stromom ihličnatým. Aj v zimnom období svieža zeleň týchto stromov sa využíva ako symbol nového života, znovuzrodenia, čo je vlastne najhlbší, univerzálny význam sviatkov zimného slnovratu, času, keď začína ustupovať tma a zima a narastajú svetlo a teplo, potrebné pre život. Ihličnaté stromy, používané na Vianoce, sú z hľadiska tvaru charakteristické svojou kužeľovitosťou. Najdlhšie konáre s najväčším horizontálnym rozpätím sú spodné konáre, smerom nahor sa stále skracujú a celkom hore strom končí hrotom, zakončujúcim jeho dominantnú vertikálu kmeňa. Vrchol kmeňa je

vnútro bytostného kužeľa vyzdobíme menšími, ale pestrými ozdobami, sú to všetky tie krásne a zázračné veci, ktoré život obsahuje. Zdobením vianočného stromčeka - symbolu univerzálneho bytia, vyjadrujeme svoj pozitívny vzťah k nemu, prítakávame životu. V tomto vedomí sa zdobenie vianočného stromu a vianočné zvyky spojené s ním môžu stať oslavou bytia. Oslavou vyhradenou na sviatočné dni, v období ktorých sa narodil Spasiteľ (božský stav vedomia). On je tou žiarivou hviezdou na vrchole vesmírneho bytia, priťahujúcou všetko k sebe. Na cestu nám sype mnohé zázračné veci života, ktoré sa lesknú ako ozdoby na vianočnom strome,

VIANOČNÝ STROMČEK A BETLEHEM

(Duchovný význam tvarov - 3. časť)

rôzne miesta v dome zelené vetvičky z ihličnatých stromov. V niektorých oblastiach sa tento zvyk udržuje dodnes. Odborná literatúra podáva ako nezvratne dokázaný nemecký pôvod vianočného stromčeka a jeho vznik v mestskom prostredí. Prvým písomným záznamom je zápis v brémskej kronike z roku 1570 o jedli ozdobenej sladkosťami a papierovými kvetmi v cechovej budove, do ktorej boli pozvané deti remeselníckych majstrov. Podobné správy zo 16. a 17. storočia sú známe aj z iných nemeckých a švajčiarskych miest. V 17. a 18. storočí sa stromček rozšíril po nemeckých mestách v rodinách mešťanov a vysokých úradníkov. Potom sa dostáva do európskych aristokratických palácov a kniežacích dvorov. Až v 19. storočí sa objavuje v šľachtických zámkoch vo Francúzsku, Anglicku, Nórsku a Dánsku. V Poľsku sa vianočný stromček ujíma až začiatkom 19. storočia, rovnako na našom území, a to najprv v mestách a až koncom 19. storočia na vidieku. Toľko hovorí odborná literatúra (V. Frolec: Vánoce v české kultúre, Vyšehrad 1989). V okultnej tradícii sa stromčeku dostalo i označenia „ohnivého kríku“, vytvárajúceho analógiu s biblickým Mojžišovým na púšti a pripisovali sa mu rôzne iné, viac alebo menej vhodné obsahy. Materialistické reflexy nášho myslenia nás vedú hneď k prijatiu vedeckej správy, ale pripomenúc si fakt, že väčšina vedeckých dôkazov je špecifickým výberom údajov, podporujúcich apriórnu predstavu (viď „slávny“ vývoj človeka z opice), necháme otázku pôvodu vianočného stromčeka otvorenú. Iste tým ušetříme aj romantické predstavy v mysliach mnohých ľudí a v neposlednom rade neporušíme zákon mnohovýzna-

jeho najvyšším fyzickým vrcholom a zároveň vrcholom pomyselného kužeľa ako základnej geometrickej formy stromu. Geometrický tvar kužeľa, interpretovaný z hľadiska existenciálnych symbolov, hovorí o bytí, ktoré sa od širokej základne s veľkým množstvom prvkov stále viac integruje, transformuje až k dosiahnutiu Cieľa v najvyššom bode. Tento bod je vrcholom existencie a teda Cieľom všetkého, čo v priestore kužeľa smeruje k nemu. Takýto strom ako tvarový symbol hovorí svojou telesnou stavbou o tom, že na najnižších bytostných stupňoch je najväčší záujem o horizontálny rozmer života, o horizontálny rozvoj, a čím postupujeme po vertikále bytia vyššie, tým je tento záujem menší a energia sa sústreďuje na vertikálny vývoj (horizontálnu a vertikálnu bytostnú dynamiku môžeme vyjadriť aj ako vonkajšiu a vnútornú orientáciu vedomia). Na Vianoce si prinášame do svojho domova stromček v tvare kužeľa, vyjadrujúceho pozitívnu bytostnú tendenciu v Makro i mikrokozme. Integrovanie rôznych bytostných Síl a ich orientácia do jedného úbežníka, ústiaceho v stave Absolútna, je totiž celkom analogickým procesom v rámci Vesmíru i v rámci človeka. Ak už máme tento symbol doma, vyberieme z krabíc rôzne pestré a väčšinou lesklé ozdoby. Na vrchol stromu - vrchol bytostného kužeľa (alebo pyramídy) umiestnime najväčšiu a najkrajšiu ozdobu, ktorou je v tradičnom poňatí žiarivá hviezda. Ozdoba na vrchole vianočného stromčeka symbolizuje vrcholný stav vo sfére bytia, teda v kresťanskom vyjadrení to bude osoba Krista alebo stav kozmického vedomia, podľa toho, či sa obraciame k predstave osobného alebo neosobného Boha. Celý plášť i

stromu života. Celkom dolu na zemi, tam, kde skutočne stojíme, sú zabalené darčeky. Jeden z nich je určite aj pre nás. Deti žijúce vo vyššej rovine vedomia (možno im dnes už konečne porozumieme) to prežívajú správne a majú pravdu - darčeky sú od Ježiška.

K tradičným ozdobám stromu patrili voskové sviečky. Dnes sú už snáď v každej domácnosti nahradené elektrickými. Touto technickou vymoženosťou sa dosť znejasnila symbolika horiacich sviečok, ktoré sú symbolmi trvania života v čase a pri všetkej tej kráse a pestrosti stromu života nás upozorňujú, že predsa len všetko, čo možno nazvať bytím, je pominuteľné. Dnes môžeme tento pocit lepšie prežiť zapáľovaním prskaviek na stromčeku. Prskavka horením spaľuje svoj materiál v ohraničenom čase a dym stúpa hore k vrcholu stromu. Život je vlastne podobný, vo fyzikálnom zmysle spaľujúci proces, a my môžeme svoje vedomie stotožniť s Duchom, ktorý vystupuje hore. Po skončení jedného životného cyklu nemusíme vedomím ostať vo sfére, v ktorej zostávajú hrubé štruktúry bytia. Nemohol by to ani byť život, keby nám aj vo sviatky pokoja, lásky a radosti nepripomínal aj svoju druhú tvár.

Tohtoročné Vianoce skúsme zdobiť stromček v hlbšom stave vedomia, s vedomím myšlienky, ktorú strom i celý rituál stelesňuje. Ak sa nám to podarí, určite pocítíme veľký rozdiel medzi tým, keď vnímame a zdobíme stromček ako čisto dekoratívnu vec, a keď ho zdobíme a vnímame ako symbol univerzálneho života a jeho oslavy, ako symbol aj nás zahrňujúcej integrácie vesmírneho bytia do najvyššieho stavu v rámci stvorenia. Tento stav sa v kresťanstve nazýva Kristom,

jeho zrod vianočné sviatky reprezentujú.

Druhým typickým symbolom Vianoc, ktorý nás môže zaujímať z hľadiska reči tvarov, je betlehem. Vznik tradície vianočných betlehemov sa pripisuje svätému Františkovi z Assisi, ktorý v roku 1223 v Umbrii vytvoril prvýkrát živý obraz narodenia Ježiška. Túto prvotnú živú formu „jasličiek“ - neskoršieho betlehema - potom šíрили františkáni a jezuiti, ktorí tak možno chceli „pohanské“ obyčaje, spojené so zimným slnovratom, neprestajne udržiavané v ľudových vrstvách vytlačiť niečím, čo malo kresťanskú formu. Išlo tu vlastne len o výmenu šatu, ktorý by vyhovoval novej viere a ideológii (podobne to bolo aj s inými univerzálnymi sviatkami, mystériami a rituálmi, ako napr. s omšou a s prijímaním Božieho tela). Práve preto, že betlehem mal obraznú a dramatickú formu, blízku a zrozumiteľnú ľudovým vrstvám, nezostal len záležitosťou sakrálneho prostredia, ale rozšíril sa medzi bežným obyvateľstvom. Skôr, než začneme analyzovať tvarové premeny betlehemov, odzrkadľujúce psychické a bytostné premeny človeka a spoločnosti, musíme sa vrátiť k myšlienkovému a formálnemu začiatku skúmaného javu. Betlehem, tak ako všetko, má svoju základnú, či presnejšie, pôvodnú podobu a určenie. A na druhej strane, znovu tak, ako všetko v tomto svete, má históriu vlastných postupných premien.

Betlehem je mesto, v ktorom sa narodil Spasiteľ. Mesto znamená človeka a narodenie Krista znamená vstup božskej kvality do sféry ľudského bytia. Toto je pôvodným základným obsahovým posolstvom kresťanského symbolu vianočného betlehema. Jeho hlbšie skúmanie začína uvedením si dvoch charakteristických prvkov objektu: prostredia (budovy, resp. mesto, krajina) a živých bytostí. Uvidíme ďalej, že tak, ako sa posúva jeho myšlienkový obsah, tak sa menil aj formálny charakter betlehema v oboch spomenutých prvkoch. V kresťanskej tradícii symboliky mesto Betlehem a teda aj jeho modely betlehemy - predstavujú človeka ako mikrokozmos. V jeho kompozičnom (geometrickom alebo optickom) centre sú umiestnené „jasličky“ - stajňa, dom alebo jaskyňa a v nej sa nachádza svätá rodina. Najčastejšie používaná stajňa, chliev, je symbolom človekovho vnútra, jeho mysle, ešte pred definitívnou očistou (začínajúcou vyčistením chrámu od kupcov a končiacou mystickou smrťou na kríži). V gréckej tradícii to je Augiášov chliev, ktorý musí vyčistiť Herakles. V tomto najužšom okolí, v prostredí stajne, tvoria Ježiškovi spoločnosť veľmi rôzne bytosti. Sú to symboly duchovných, psychických a bytostných zložiek mikrokozmu človeka. V dome (teda v tele), kde sa narodil Ježiško, sa nachádzajú preto, lebo sú všeobecne prítomné v každom človeku (prejavené alebo potenciálne). Panna Mária predstavuje čistou myseľ, v lone ktorej sa zrodil božský stav vedomia, anjeli ochraňujúce bytosti či energie vyšších sfér, Jozef vonkajším rozum, zabezpečujúci prežitie vo vonkajšom svete, domáce zvieratá nižšie bytostné sily, prítomné v človeku. Pastieri pasúci ovce predstavujú záujmy človeka, usmerňujúce

jeho myšlienky. Prichádzajú sa pokloniť novonarodenému dieťaťu, aby tak v symbolickej rovine vyjadрили, čomu sa majú podriaďiť záujmy človeka. Traja králi (v pôvodnom texte: mágovia), symboly troch základných bytostných zložiek človeka, sa tiež prišli pokloniť budúceму Pánovi mikro a Makrokozmu a doniesli tri rôzne dary - symboly troch medzníkov či stavov duchovnej cesty človeka. Všetky bytosti a celé prostredie smerujú k tomu jedinému kompozičnému a duchovnému centru, ktoré je v maštali. I kométa, symbol „padajúcej hviezdy“, smeruje sem. V tejto základnej, pôvodnej podobe betlehem má jednoznačne sakrálny charakter a môžeme na základe rozboru symboliky povedať, že i duchovný obsah. Ale za taký dlhý čas existencie betlehemov to nemohlo ostať nezmenené, tak ako nezostávajú nezmenení ľudia, spoločnosť a náboženstvo. Všetko, čo vzniká v prvotnej sile a jednoduchosti, sa časom rozvetvuje, rozdrobuje. Sila vnútorného náboja sa premiestňuje do vonkajšej sféry, do jej tzv. rozvoja. Všetko vonkajšie, celá kultúra a civilizácia, vzniká na základe tohto zákona regresu univerzálnej energie. (Druhý aspekt zákona sa uplatňuje, keď človek alebo spoločnosť sťahuje energiu do seba za účelom svojho vnútorného vývoja, čím prestáva venovať pozornosť „vymožnostiam“ kultúry a civilizácie.) A tak bežní ľudia poslušní zákona regresu kozmickej energie, uplatňujúceho sa v ich bytí, začali postupne pridávať nové prvky do kompozície betlehemov, začali ich „skrášovať“ a „zdokonaľovať“. Betlehemy sa robili aj v tých najchudobnejších ľudových vrstvách, a hoci už mali z hľadiska účelu charakter detskej atrakcie, z prostých ekonomických dôvodov tu nehrozila podstatná deformácia pôvodnej podoby. Svoj najväčší formálny rozmach a najväčší kvalitatívny úpadok zaznamenal betlehem v meštianskom prostredí. V meštianskych rodinách sa z neho stala drahá reprezentačná záležitosť, ku ktorej sa deti mohli priblížiť len na určitú bezpečnú vzdialenosť. V 18. a 19. storočí betlehemy existovali ako statické modely, bábkové divadlo a dokonca ako pouličné divadlo. Do konvenčného sakrálneho prostredia prenikali miestne prvky svetského charakteru. Ku kanonickým postavám pastierov a troch mudrcov sa pridružujú postavy sedliakov a remeselníkov všetkého druhu. Vedľa palestínskych paliem sa objavujú brezy, topole a ihličnaté stromy našej oblasti, zvieratá chované na našich gazdovských dvoroch a rastliny pestované na našich poliach. Výraznosť maštale so svätou rodinou ustupuje s pribúdajúcimi budovami a narastajúcim množstvom postáv. V rámci betlehemu sa vytvárajú oblasti s vlastným, svojbytným centrom - gazdovské dvory, mlyny a

remeselnícke prevádzky, námestia s kostolom a krčmou. Uspokojujú meštiansky zdeformovaný cit, na kopcoch nad mestom vyrastajú hrady európskej alebo rozprávkovej, fantastickej podoby. Na pomoc človeku prichádza aj technika a ľudia, zvieratá, vozy a stroje sa začínajú pohybovať. Človek i betlehem prestali byť zmeravení v posvätnej chvíli zrodzenia sa života. Pozornosť sa prenáša do okolia, ktoré oživa, k vonkajšku, v ktorom začína pulzovať život, ten náš obyčajný, nám blízky. V neďalekej krčme sa občerstvujú pútnici z ďalekých krajov... So vznikom vedľajších, svetských scén, ich podrobným spracovaním, spohyblivením či v inom prípade dramatizáciou scén, sa definitívne vytratila sakrálna, či aspoň vznešená a slávnostná atmosféra betlehema a pozornosť bola odvedená smerom k zábavnému až karnevalovému duchu. V 19. storočí vznikli z pouličných betlehemov akési vianočné hry, v ktorých sa po kanonických scénach predvádzali deťom kratochvilné príbehy zo všedného života. Do takejto už naozaj ľudovej zábavy sa dostali aj prvky spoločenskej a politickej satiry. O tejto skutočnosti svedčí fakt, že tieto vystúpenia boli v 80tych rokoch minulého storočia v Čechách policajne zakázané. Na začiatku sme si určili dve formálne línie, v ktorých možno sledovať premeny betlehema: bytosti a prostredie (krajina, architektúra). Z predchádzajúceho je jasné, že evidentná zmena nastala v oboch prípadoch.

Nakoniec musíme konštatovať, že skúmaný jav - v tomto prípade vianočný betlehem - je obsahovo i formálne analogický stavu jednotlivca či spoločnosti, stavu svojho tvorca i konzumenta. Vnútny, skutočný život je v tme nevedomosti zamenený za vonkajšiu ilúziu života a skutočnosti. Myseľ vychádza von a blúdi labyrintom sveta, neuvedomujúc si, že ho sama vytvára. V konkrétnejšom význame je decentralizovaný, sprofanzovaný a lunaparkový betlehem, z ktorého sa vytratil duchovný rozmer, obrazom našich Vianoc. Vianoc v spoločnosti, pre ktorú sú typickými zážitkami obdobia - neprimerané nákupy darčiekov, jedla a následné konzumné „sviatkovanie“ pri jedle, pití a televízii.

A tak, stojac nad zrkadliacim nás betlehemom, nám nezostáva na záver nič iné, len sa zamyslieť, nakoľko sme schopní nastúpiť cestu späť k posvätnému strediu (v sebe, v nás, v celom Vesmíre). Nakoľko sme schopní vyslobodiť svoje čítenie, myslenie a konanie z ilúzie vonkajšieho roztriešteného života a skutočnosť života. Nech sú tohtoročné Vianoce našim prvým krokom!

Chalíl Džibrán **Slová ako**

Neprehovorila slova, ako by vedela, že Krása hovorí nebeskou rečou, ktorá je povznesená ponad hlásky vyslované perami; je večným jazykom, v ktorom sú všetky ľudské jazyky zajedno a zlievajú sa do hlbokého, nemého pocitu, tak ako tiché jazero priťahuje k sebe boдрé piesne potôčikov a riek a premieňa ich vo svojej hĺbke na večné mlčanie.

Krása je tajomstvo, ktorému rozumie náš duch, z ktorého pije živú vodu a pod ktorej vplyvom sa rozvíja. Naše myslenie sa váhavo tápajúc pokúša definovať krásu a zachytiť ju do slov, bez akejkoľvek nádeje, že sa mu to kedy podarí.

Oku skrytá zachvieva sa vo vlnách, ktoré prúdia medzi pocitmi vnímajúceho a vnímaného. Skutočná krása sa prejavuje v lúčoch, ktoré tryskajú z Najsvätejšieho v duši; jej jas si preráža cestu z najväčšieho vnútra, rovnako ako sa život prediera zo semiačka kvetiny a vyleje sa do kve-

tovej, prepožičiavajúc im farbu a vôňu.

Krídla, 24

Sedem ponížení

Ponížil som svoju dušu sedemkrát.

Po prvý raz, keď som sa pokúšal povýšiť sa na úkor slabých.

Po druhý raz, keď som pred mrzákom predstieral, že krívam.

Po tretí raz, keď som postavený pred voľbu uprednostnil ľahké pred ťažkým.

Po štvrtý raz, keď som sa dopustil chyby a utešoval sa chybami ostatných.

Po piaty raz, keď som sa zo strachu podriadil a pripadal si veľký v trpezlivosti.

Po šiesty raz, keď som zdvihol svoje rúcho, aby som sa nepošpinil životom.

Po siedmy raz, keď som velebil Boha hymnami a pokladal môj spev za zásluhu.

Čítanka, 86

Čtyri tváre, ktoré odhaľujú tajomstvá duše, prepožičiavajú človeku krásu a pôvab, aj keď tie duševné tajomstvá sú bolestivé a plné utrpenia. Avšak tváre, ktoré - podobné maskám - nie sú výrazom ničoho vnútorného, postrádajú akúkoľvek krásu, aj keby ich vonkajšie formy boli dokonale symetrické a harmonické.

Podobne ako poháre priťahujú naše pery iba vtedy, ak cez vzácny krištál presvitá zlatá farba vína.

Krídla, 51

Na dne srdca každej zimy leží tušenie jari a za závojom noci sa skrýva úsmev raných zôr.

Myšlienky, 97

S takou múdrosťou, čo nepozná slzy, s filozofiou, ktorá sa nedokáže smiať a s veľkosťou, ktorá sa neskloní pred deťmi nechcem mať nič spoločné.

Myšlienky, 106

Dôvera je oázou uprostred

srdca, ktorú karavána myslenia nikdy nedostihne.

Piesok, 54

Každú myšlienku, ktorú som uväznil do slov, musím oslobodiť činom.

Piesok, 64

Či nám nezavidia aj éterické bytosti našu schopnosť cítiť bolesť?

Piesok, 10

Materiálne veci zabíjajú človeka tak, že to necíti. Láska ho prebúdza k životu

bolesťou.

Myšlienky, 99

Svoje životné strasti a radosť si volíme oveľa skôr, ako ich zakúšame.

Piesok, 53

Zúfalstvo je odlivom pre každý prílív srdca.

Myšlienky, 21

Ten, kto sa znovu nezrodil zo zúfalstva a bolesti a koho láska neuložila na krídla snov, zostane nepopísaným bielym listom v knihe života.

Krídla, 15

Povedali mi: keď vidíš spiaceho otroka, nezobudzaj ho, lebo možno sníva o slobode.

Ja som však odpovedal: keď uvidíš spiaceho otroka, zobuď ho a vysvetli mu, čo je sloboda.

Myšlienky, 88

Je to vskutku smutné, keď človek vystrie prázdnu ruku a nič nedostane; je však zaplakanie, ak jeden vystiera ruky plnými priehrštiami vzácností a nenachádza nikoho, kto by si bral.

Piesok, 62

Radšej budem patriť k najmenším ľuďom, ale budem snívať a túžiť, aby sa moje sny naplnili, ako by som mal byť najväčším z najväčších, ale bez túhy a snov.

Piesok, 39

Duša je ako embryo v tele človeka. Deň jeho smrti je dňom jej narodenia.

Myšlienky, 21

Ako by som mohol stratiť vieru v Spravodlivosť, keď sny tých,

čo spia v perinách, nie sú

človek tvoje vnímavé ja v inom tele.

Piesok, 38

Skutočnosť druhého človeka nespočíva v tom, čím sa ti prejavuje, ale v tom, čo ti zjaviť nemôže.

Preto ak ho chceš pochopiť, nepočúvaj na to, čo ti hovorí, ale oveľa viac na to, čo ti zamlčal.

Piesok, 15

Čo je to za povinnosť, ktorá rozdeľuje milencov a zžen narobí vdovy a z detí siro-

ranné zore

krajšie ako sny tých, čo spia na zemi?

Piesok, 11

Tí, čo ti do ruky vložia hada, keď poprosíš o kúsok ryby, majú možno iba tých hadov na rozdávanie. Z ich strany je to potom veľkorysé.

Piesok, 30

Koľká hanebnosť je to odo mňa, keď život mi dáva zlato a ja tebe striebro a ešte sa pritom pokladám za veľkorysého.

Piesok, 35

Rozprestrelí pred nami svoje bohatstvo v zlato, striebre, slonovine a vzácnych drevinách a my sme pred nimi rozprestrelí naše srdcia a nášho ducha.

A predsa pokladali seba za hostiteľov a nás za hostí.

Piesok, 39

Keď sa ti druhý človek vysmieva, môžeš ho poľutovať; ale ak sa vysmievaš, ty jemu, nemal by si si to nikdy odpustiť.

Keď ťa druhý človek trápi, raz zabudneš na nespravodlivosť; ak ale trápiš ty jeho, budeš si to pamätať stále.

V skutočnosti je druhý

ty? Čo je to za lásku k vlasti, ktorá vyvoláva vojny a kráľovstvá nechá ľahnúť popolom kvôli maličkosti?

Aký dôvod môže byť viac ak len bezvýznamný v porovnaní s cenou ľudského života? Čo je to za povinnosť, ktorá prikazuje chudobným ľuďom, čo ich mocní a bohatí príslušníci vyšších stavov prehládajú ako by boli ničím, aby položili životy za slávu svojich utláčateľov?

Keď povinnosť ničí mier medzi národmi a láska k vlasti odháňa pokoj z ľudského života, musíme povedať: „Pokoj aj s takou povinnosťou a takým vlastenectvom.“

Tajomstvá, 34f

Láska, ktorá sa vždy znova nerodí, zomiera.

Piesok, 58

Obyvatelia mesta zneužívajú víno času. Považujú ho za čosi dané a pijú ho ľahkovážne a bezmyšlienkovito. Ženú sa v ústrety starobe, plní starostí a bez toho, že by niečo pochopili.

Myšlienky, 100

Kto vo svojich snoch objaví ranné zore, je nesmrteľný! Keď však celú dlhú noc len prespí, rozplynie sa v mori

driemot.

Myšlienky, 45

Perla je chrám zbudovaný bolesťou okolo zrnka piesku. Aká túžba utvorila naše telá a okolo akých zrníkov?

Piesok, 8

Vskutku, ženské srdce nezmení ani čas ani ročné obdobia. Srdce ženy bojuje a nikdy sa nevzdáva.

Kridla, 55

Pravda prichádza v nevinnom smiechu dieťaťa alebo v bozku milovaného.

Myšlienky, 103

Pravda je však podobná hviezdám: zažiarí len v temnom pozadí noci.

Rebelskí duchovia, 69

Cítiť sa zmätene je počiatok skutočnej múdrosti.

Myšlienky, 75

Keď spievajú vtáky, volajú pritom poľné kvety alebo sa rozprávajú so stromami alebo je ich spev ozvenou toho, čo mrmlie potôčik? Človek so všetkou

svojou chytrosťou nerozumie, čo hovoria vtáci alebo čo si pre seba žblnká potok alebo čo šumia vlny, keď pomaly a nežne obmývajú brehy.

Človek so všetkou svojou chytrosťou nedokáže rozumieť, čo rozpráva dážď, keď dopadá na listy stromov alebo na okenný rám. Nevie, aký odkaz prináša vietor kvetom.

Ale ľudské srdce je v stave cítiť význam týchto hlasov a chápať. Pravda sa často vyjadruje tajuplnou rečou. Duša a príroda sa spolu rozprávajú, zatiaľ čo človek stojí bokom, nemý a zmätený.

A nepreliel človek síz pre tieto hlasy? Nie sú jeho slzy najvýrečnejším dôkazom jeho porozumenia?

Myšlienky, 91f

Pokladajú ma za blázna, pretože nechcem predať svoje dni za zlato. A ja pokladám ich za bláznov, keď veria, že moje dni majú nejakú cenu.

Piesok, 39

-re-

Bolo to v dávnych dobách, dlho po tom, ako bola stvorená planéta Zem. Bola takou drsnou a pustou, že z ľudí žijúcich na nej sa pomaly začalo vytrácať vedomie o kráse rajských záhrad. Pozorovala to i Kráľovná nebeského Ostrova Ruží a chcela im pomôcť. Z lásky k ľuďom sa rozhodla, že oživí v nich zmysel pre krásu a darovala im to, čo bolo jej vlastnou ozdobou - krvavočervenú ružu. Bolo to radosti na Zemi. Všade razom rozkvitli celé háje krásnych ruží tak, že pripomínali Nebeské záhrady. Ľudia sa o ne starali a ošetrovali tento vzácny dar, ktorý im pripomínal ich skutočný Duchovný domov - ich Raj.

Avšak od tých dôb sa časy zmenili. V priam neuveriteľnej honbe za pokladmi zeme a jej systematickom rabovaní a devastovaní

DAR LÁSKY

človek stratil zmysel pre krásu, a tým pošliapal dávny vzácny dar. Je už len málo tých, ktorí skutočne poznajú a opatrujú krásu ruží. Tých, ktorí nezabudli na tento vzácny dar, ako aj na veľkosť lásky, ktorá tým bola ľuďom preukázaná. Väčšina z nich po tomto dare doslo-

va šliape. A tak ako šliapu po ružiach, šliapu aj po ženách. Žiaľ, mnohá zo žien sa tomu sama ponúka. Dej odtrhnutia, pokochania sa a zašliapnutia je až príliš častý. V kochaní je pritom iba žiadostivosť, zmysel pre krásu chýba. Zachoval sa už iba zvyk nosiť žene ružu z lásky. Forma síce

zostala, ale obsah sa zmenil. Nie je to už z lásky, ale zo žiadostivosti.

V pôvodnom obraze ak chcel muž prejaviť svoju náklonnosť žene, ku ktorej zahorelo jeho srdce, vzal ružu ako symbol lásky, tíško milej zašepkal: „Lúbim Ťa!“ Vrúcne ju pobožkal na jej čelo a podal jej krvavočervenú ružu. Žena ak nehorela tým istým citom, iba stroho odpovedala, že ju ruža potešila. Ak zahorelo jej srdce rovnakým citom, ale chcela s odpoveďou počkať, vzala ju tíško s nežným úsmevom, a ak chcela svoj cit prejaviť, pobožkala muža na čelo rovnako vrúcny bozkom na znak toho, že mu chce svojou láskou ako jemnejšia a citlivejšia bytosť pomáhať a povznášať ho do Rajských záhrad podobne ako Kráľovná Ostrova ruží.

**Juraj
Sitár**

Vo Vydavateľstve *Aquamarin* vychádza: Flower K. Newhouse: Anjeli a dévovia

Vo všetkých časoch a všetkých náboženstvách sa objavujú nádherní poslovia zo svetlých ríš.

Anjeli kresťanskej, židovskej a islamskej tradície stoja po boku dévov Ázie. Žreci a mystici všetkých veľkých náboženstiev podávali správy o duchovných bytostiach, ktoré žijú v nebeských oblastiach krásy a zároveň bdejú nad osudmi svojich pozemských súrodencov.

Flower Newhouse podáva vo svojej knižke celkový pohľad na evolúciu anjelov. Vo svojej fascinujúcej práci odhaľuje dávnoveké mýty, ságy a antické báje. Nepochopenie starých učení ustupuje v prospech úcty a pokory pred múdrosťou dávnych čias a kultúr.

Plnosť jej duchovnej skúsenosti umožňuje autorke podať pôsobenie anjelských zástupov v celej jeho rozmanitosti veľmi názorne a zrozumiteľne. Uvidíte, ako sa napríklad strážni anjeli líšia od anjelov liečenia, anjelov narodenia a smrti či anjelov osudu.

Aj prírodných dévov, veľkých strážcov lesov a vrchov, ako aj malých kvetinových elfov, mala Flower Newhouse možnosť pozorovať v ich pôsobení. Závoj medzi fyzickým a duchovným svetom sa stáva priehľadný.

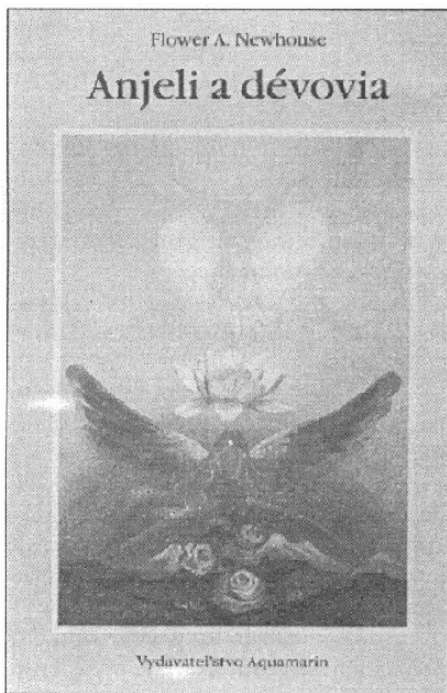
Jedna z najkrajších knižiek o svetlých strážcoch ľudstva!

Kto pomáhal našim predkom

Bolo by naivné domnievať sa, že po desaťtisícročia starobylé národy na celej zemi prinášali obeť a stavali katedrály niečomu, čo existovalo iba v ich fantázii a neprejavovalo sa to nijako hmotne. V skutočnosti, naši predkovia mali z komunikácie s vládcami živlov a prírodnými bytosťami veľmi hmatateľný užitek, ba toto spojenie bolo pre nich životne dôležité. Bytostní pomáhali starým orientovať sa na mori aj na súši, inšpirovali ich pri využití bylín a nerastov, varovali pred prírodnými katastrofami, prenášali správy. Radostnou a harmonickou spoluprácou mužského a ženského, duchovného a bytostného boli splnené všetky predpoklady na to, aby sa Zem stala odleskom raja.

Avšak verní služobníci Najvyššieho pomáhajú a smú pomáhať každému iba dovtedy, kým si to zaslúži a kým to aj jemu samému viac osoží ako škodí. Človeku je dovolené použiť sily, ktoré má k dispozícii, podľa svojho uváženia; a to aj na zlé - ale iba do času. Potom všetko, čo nepoužíva a nehodlá používať v záujme najušľachtilejších cieľov, je mu odňaté.

Vzťah anjelov k človeku sa nikdy nezmenil. Oni majú s nami človeku nepochopiteľnú, anjelskú trpezlivosť. Ale zmenili sa ľudia. Stratili všetko jednoduché, úprimné, detské. Zem je dnes šerým kútom v Božom kráľovstve, ktorého obyvateľia sa zo samej pýchy a samolúbosti sami vymkli z veľkej rodiny stvorenia. Ľudstvo je vo vzťahu ku všetkým vyšším civilizáciám, ľudským aj

anjelským, v tak smiešno-smutnom postavení, ako niekto, kto si tvrdohlavo stojí na hadičke prívodu vzduchu: dusí sa, ale zároveň odmieta každú pomoc od okolostojacich a odmieta otvoriť aj oči, lebo vraj okrem neho samého už nič viac neexistuje.

Ako môže každý vidieť anjelov

Nech nesmúti čitateľ, ktorý nie je jasnovidný ako autorka tejto knihy. Dar jasnozraku a jasnosluchu nie sú nevyhnutnou podmienkou, aby sa

mohol presvedčiť o existencii, moci a nádhere anjelských kniežat. Jedinou podmienkou, ktorú treba splniť, je znovuzískať opravdivosť srdca a čistotu úmyslu. Kto v sebe urobil tú tichú revolúciu; kto nestavia nič nad to, čo je hlavné; kto nezabil v sebe zmysel pre Krásno; koho srdce planie túžbou po Rýdzosti; koho nezištnosť stúpa ako vonné kadidlo k nebeským stupňom; kto má dost sebadôvery aby bol verný tomu, čo cíti; kto sa odhodlal bojovať so všetkým temným a predovšetkým so svojimi slabosťami; kto urobil rozhodnutie, že sa mu viac nechce žiť, ak by nemal slúžiť svojmu skutočnému Kráľovi a Kráľovnej - Spravodlivosti a Láske - ten je rovný hrdinom starých bájí a tomu nebesá pomáhajú.

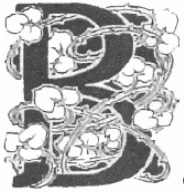
Ale k tomu musí vyvinúť v sebe obrovský oheň, lásku, čistotu - a silu! Lebo byť zlý, to je ľahké. Ale byť dobrý a neklesať na duchu zoči-voči zlobe sveta - to vyžaduje úžasnú silu!

Keď potom takto vezme do ruky meč Pravdy a štít Čistoty a odhodlá sa k činu - pocíti v tej chvíli, že nejaká nevýslovne nežná a mocná inteligencia rozpriahla nad ním ochranné krídla. Pocíti tak zreteľne, až sa zalkne slzami vďaky a úžasu. Nebude sice vidieť ľubezné aurické telá víl a bytostí, ale bude vidieť, ako neviditeľné ruky dláždia jeho životnú cestu. Ak bude jeho chcenie silné a ak bude v súlade s Vyším Zámerom, udalosti a okolnosti sa začnú zmysluplne zoraďovať a vychádzať mu v ústrety tak zázračným spôsobom, že budú očividne reagovať na jeho vnútorné postoje a rozhodnutia.

Bude to akoby stál v daždi spolu s ostatnými - a predsa nezмокne - lebo sa pohybuje vždy práve medzi kvapkami. Zostane uprostred sveta a predsa nebude zo sveta.

Rozum nie je najvyšší orgán a najdokonalejšia schopnosť človeka. Človek dostal ešte oveľa viac. Dostal duchovné srdce. Ak si tento orgán nenechal zakrniť ale udržuje si ho čistý, môže komunikovať s vyššími svetmi prostredníctvom *citu, činov a udalostí!* Tento dialóg je taký zázračný, že sa mu možno nevyrovná ani zázrak, aký sa môže odohrať medzi mužom a ženou.

-ep-

Bojuj, človeče! Vidíš ty vlastne, ľudské dieťa tejto zeme, že si zajatcom? Udivene potriasáš hlavou a nechceš tomu veriť. Dávno už necítiš ľarchu pút a preto si na všetko zabudol. Zabudol si na ľahké kroky, ktoré ťa ako na krídlach niesli k výšinám hôr. Zajatec! Si ním aj keď tomu neveríš, aj keď sa chceš naďalej klamať. Sotva že sa pohnú perute tvojho ducha v túžbe po vzlete, narazia hneď na pevné, strnulé múry. Zranený mnohými tvrdými údermi, uzavrie sa tvoj duch sám v sebe a - uloží sa k spánku. Múry sa zdajú byť nerozbitné.

Pred ich bránami stoja prísni strážcovia. Ostrými kopijami ženú naspäť všetkých, ktorí na nich dorážajú a ktorí sa snažia o prielom múru. K smrti zranené, unavené, odovzdané do zdanlivo neodvratného osudu, vracajú sa späť tie duše, ktoré sa vzopreli a chceli si vydobíť svoju slobodu.

Kto sú tí strážcovia vysokých múrov väzenia? Poznáš ich dobre, často si počul ich mená. Aj keď si sa vo svojej mladosti často vzoprel proti ich tyranskej panovačnosti - teraz, dávno už, si sa ich jarmu podrobil rovnako, ako všetci ostatní. A prosíš, aby ťa šetrili, keď im práve nelichotíš ako všetci, ktorí tak robia zo strachu, alebo z vypočítavosti.

„Tradícia“ je meno jedného zo strážcov. „Zvyk“ nazýva sa iný, „verejná mienka“, „spoločnosť“ opäť iný. Majú ešte mnoho dobrých priateľov, ktorí sú im veľmi podobní. Všetci sú zajedno v tom, že človeku nesmie byť za žiadnych okolností ponechaná voľnosť. Dokiaľ sa im človek podrobuje, sú oni veľkí a mocní a pajú neobmedzene na tejto zemi. Vysoké strmé múry sú ich dielom. Majú ľudského ducha držať v putách. Až doposiaľ sa im to dobre darilo. Len v tichých snoch z nich človek prchá. V snoch, o ktorých nerád hovorí a ktoré len zriedka sám sebe priznáva.

Denne prichádzajú ľudia k prísnyim strážcom, klakajú pred nimi, vzývajú ich a prosia o ich priazeň. Bez ich po-

moci nemôže dnes žiaden človek dosiahnuť pozemského úspechu. Preto im musí každý prinášať obeť. A sú prinášané všetky obeť, ktoré sú tyransky požadované.

Rovnako ako žhavý Moloch ovíjal hadovito ľudské obeť, tak strážcovia väzenia ľudstva prijímajú všetko, čo môžu dosiahnuť ako víťanú korisť.

Je skoro neuveriteľné, čo všetko je im kladené k nohám: Voľnosť myslenia a viery, sila vzletu ducha, svieža chuť podnikania, šťastie samotného vývinu, vlastná mienka a tým aj osobnosť. Rodičia obetujú svoje

BOJUJ,

deti v najútlejšom veku strnulej tradícii a lenivému zvyku. Mladí muži a panie dávajú svoju voľnosť za priazeň verejnej mienky. Starci a chorí klakajú pred nehybnou tvárou slepej viery.

Pred strážcami väzenia sa kopia bohaté odevy, drahocenné klenoty.

„Bud' priaznivý mne, nie môjmu susedovi!“ šepkajú ústa prosiaceho.

„Mne daruj slávu, česť, úspech a bohatstvo“, naliehajú druhí.

Nikto neprosí: „Vráťte mi slobodu, nech môžem von, do krásnej Božej prírody, učiť sa a vedieť milovať jej tajomstvá a zázraky. Dajte mi späť voľnosť, aby mi narástli krídla, ktoré by ma povzniesli k výšinám, kde žiari lesk čistého Svetla!“

Puto za putom založili strážcovia ľudom. Každé pokolenie je obťažené ešte viacej než predchádzajúce. Už deti vyrastajú pod bremenom týchto reťazí a necítia ich ľarchu. Ako otroci, ktorí nikdy neokúsili dych voľnosti.

„Jedine my určujeme, čo máte konať, čo myslieť a čo veriť“, vstúpajú strážcovia každému pokoleniu znovu. „Bez nás ste stratení, vydaní napospas smiešnosti, ste ochudobnení a osamelí. My vám urovnáme cestu k úspechu, pohodlnému pozemskému žitiu, k bohatstvu a sláve. My sme to, ktorí píšeme zákony vašej zeme. Vyvrhnutý z

ľudskej spoločnosti bude každý, kto sa im protiví. Na našej strane je väčšina, v našich rukách spočíva moc. Môžeme zvolať celé zástupy proti každému útočníkovi a skoro ho urobíme neškodným. Riadime štáty a národy, vládžeme v rodinách. Sme všemocní a vy ste bezmocní.

Vidíte tie vysoké pevné múry? Myslí niekto, že by mohol preraziť? Kameň ku kameňu je tak tesne položený, že až doposiaľ si každý zranil ruky do krvava, kto sa o to pokúsil. A prečo to vlastne žiadate? Len v ochrane týchto múrov môžete viesť bezpečný a kludný život. Ony zadržia

nebezpečné búrky i hroziace víchrice, páľivé slnko i studený dážď. Zmierte sa s tým, bolo to vždycky tak a taktiež to tak vždy zostane dokiaľ zem bude zemou.“

Ľudia načúvajú týmto stále sa opakujúcim slovám a veria im. Dávno sa už odnaučili mať inú mienku než tú, ktorú im strážcovia predpísali:

Strnulý, nehybný zostáva vzhľad ľudí. Len „verejná mienka“ ukazuje každý deň inú tvár, iný odev. Ľudia ju denne ovešávajú novými skvostami a menia farby jej šatu každým okamihom.

Všemocnými sa cítia tieto postavy, všemocnými jednaním človeka, ktorý im svojim zbožňovaním vdychuje život a pri živote ich udržuje. Dokiaľ sú tieto postavy, dotiaľ tiež stoja ich pevné múry a ponuro hrozia každému bytiu človeka.

Kam zmizla voľnosť, ktorá bola človeku kedysi daná k jeho putovaniu ako vzácny dar, ako čarovná palička, ktorá otvára všetky brány? Len vo sne sa vznáša jej svetlý obraz pred zrkadlom spútaného človeka, nedosiahnuteľný obraz, a povzbudzuje v ňom večnú bolesť straty.

Sotva sa rozodnie, je obraz zabudnutý. Duši zostala bodavá bolesť, ktorá ju sprevádza pri všetkom čo koná, ako podzemný prúd a mnohá tajná slza skropí zem. Pre túto bolesť, skrytú v duši každého, ľudia meno nepoznajú.

Nazývajú ju síce túžbou po šťastí, ale čo vlastne je šťastie, či to môžu povedať?

Šťastný môže byť len voľný človek, nikdy zotročený!

Väzeň, ktorý si sám sebe ukoval okovy, bojuj konečne za svoje šťastie! Vedz, že je východ z múrov väzenia, ktoré si si sám vyvolil a že cesta je tak ľahko nájditelná, že vo svojich ťažkých reťaziach by si to za možné ani nepovažoval. Ako všetko pravé a prirodzené je jednoduché, tak je taktiež ľahké a jednoduché ujsť z väzenia; a práve preto ľudia túto

hor celé svoje ja, s pevným úmyslom uniknúť z väzenia a so šumom sa rozprestrú perute svojho ducha a povznesú ťa do výšky, odkiaľ múry obávaného väzenia sa ti budú zdať detskou hračkou a kde ťa vyhlád do diaľky zahrnie jasaním blaženej radosti. Slzami šťastia sa roztavia tvoje okovy.

Za túto voľnosť potom dáš všetko, čo sa ti až doposiaľ zdalo dôležitým a nevyhnutným. Smiešne malými sa stali postavy strážcov, bezmocne sa rúcajú pred tebou a v prach sa menia múry, ktoré sa zdali

Najhoršie je, že svoje putá už necítiš, že ťa už netiesnia. Urobil si všetko, aby si si na ne zvykol ospravedlnením: som príliš slabý, aby som mohol tieto múry zbúrať, musím sa podvoliť, ako to robia všetci, musím sa uspokojiť.

Všetci zavreli oči pred pravdou, že zem sa stala veľkým väzením, v ktorom duch človeka leží v temnej pivnici uväznený. Áno, sú mnohí, ktorí si svoje väzenie pochvalujú a neželajú si nič lepšie.

Sú to duše zotročené, nehodné voľnosti. Kto však túži byť slobodný, u koho vnútro vyžaduje, aby bol človekom, ktorého duch sa pripravuje urobiť prvý krok, ten nech zanechá všetko staré za sebou, ten nech nehľadá späť, ale dopredu.

Nesmieš sa nakláňať nabok, mohol by si vidieť potkynajúceho sa, ktorý by ťa strhol so sebou. Nesmieš hľadiť späť - rútiace sa trosky by ťa mohli naľakať a ty by si mohol sklzuť. Nahor do výšky, von z tiesne. Staň sa konečne slobodný. Daj svojmu duchu čo mu patrí, jemu, žiariacej iskre. Nezdružuj ho ďalej malicherným rozmyšľaním, prianím, starosťami. Daj duchu, čo je jeho: slobodu. Slobodu od pút temna, ktoré ti tvoja lenivosť priložila. Slobodu k vzletu do výšky, do jasných svetov, ktoré konečne opäť otvoria tvoj zrak pre nesmiernu

možnosť prehliadajú.

Vedz, že nie je potrebné narážať na múry, ktoré ťa doposiaľ vysoko obkľúčujú, nemusíš sa do krvi zraňovať na tvrdých kameňoch a nakoniec skravený a zomdletý padnúť k zemi. Roztvor krídla svojho ducha, vzlietni vysoko nahor, nad múr. Nechaj ho ležať pod sebou. Ty to môžeš, ako orol môžeš stúpať priamo nahor. Tvoje perute ťa ponесú v tom istom okamihu, v ktorom ťa celkom naplní skutočná, vrúcna túžba po voľnosti.

To je však to, čo práve chýba: túžba; je slabá, mdlá a ľahko sa dá stlačiť k zemi; preto nevieš, že tvoj duch má krídla, nevieš, že túžba im dáva silu orla.

Odhodlaj sa: vzpriam sa do výšky, vzopri sa jediným mocným chcením, pozdvihni na-

ČLOVEČE!

neprekročiteľné.

Keby sa všetci ľudia vedeli povzniesť nad tieto ohromné múry, ktoré si sami vystavali, nad hroziacich strážcov, ktorí len z ich krvi žijú, zrútila by sa v tom istom okamihu všetka bázeň na prach, ktorým vždy bola. Len z tvojej vlastnej slabosti môže tento falošný, dutý svet existovať. Berie ti voľnosť a šťastie, ty sám ho živiš svojou životnou silou, namiesto aby si ju upotrebil k slobodnému putovaniu, k voľnému pôsobeniu. Si otrokom tam, kde by si mohol vládnuť vo Svetle, ktoré jasne žiari stvorením.

veľkosť Stvoriteľa, veľkoleposť bohatstva Jeho diela a pre pochopenie tvojej pravej úlohy.

S tvojou slobodou získaš viac, než môžeš teraz využiť. Nový život, aký doposiaľ nepoznáš, vleje sa do tvojich žíl, život, ktorý sám jediný skrýva nevyčerpatel'né šťastie.

Týmto novým životom sa ti otvoria tvoje oči vždy viac a viac, až poznáš, čo všetko si až doposiaľ prehliadal z celkového pravého žitia, z vlastného diania vo vesmíre. Celkom iné zákony ovládajú v skutočnosti život, než ako strážcovia väzenia predstie-

rali. V stvorení nemajú títo tyraní žiaden význam. Nikto ich nepozná v mocnom dianí a udalostiach. Ich ľubovôľa nikam nezasahuje. Žijú len na zemi, pretože ich človek vytvoril zo svojho vlastného života, namiesto aby svoj život rozvíjal k plodnej činnosti a voľnému vývoju.

Kto raz zakúsil pravú slobodu, ktorá je nezávislá, bez toho aby bola nezákonná, ten nikdy nebude túžiť po uväznení. Je to vzduch výšin, ktorý ho ovieva, posilňuje, zjasňuje, oživuje.

Nestojí táto vzácna sloboda za to, aby sme zanechali všetko ostatné? Nestojí to za to, aby bola prinesená každá obeť, ak je nevyhnutná? Až keď putá spadnú, pocítiš ako boli ťažké, ako každý pohyb brzdili, ako ťa púťali na malé úzke miesto a ako ťa olupovali o každý výhľad. Musíš sa stať opäť ľahkým, že tvoje telo sa bude zachvievat' ako struna uvedená jemným prstom do pohybu. Ľahké musí byť telo, duša a duch sa musí stať zvučiacim nástrojom, ktorého struny k sebe zladene zaznievajú v lahodnom súzvuku.

Ľahké telo sa bude okolo nosného, svetlého piliera vnútra toho, ktorý našiel svoju slobodu. Ako chrám, ktorý chráni posvätný plameň, tak obopína telo živého ducha a ako skvostná, bohato obrazmi vyšitá opona, ktorá zahaluje najsvätejšie a dychom živého plameňa sa ľahko pohybuje, tak žiari a zahaluje duša iskru ducha, aby sa mohol nerušený vzniesť do výšky a vyrásť v silný, žiarivý lúč. Kto zažije toto podivuhodné tajomstvo, ktoré je tak jednoduché a hlboké, ako všetko skutočné žitie, ten o tom nehovorí - prežíva ho. Toto tajomstvo však môže byť zrodené len z voľnosti. Povznášajúca, vzletná je táto ľahkosť, oblažujúca a nekonečnú silu darujúca, ktorú obdrží voľný duch ako dar milosti. Chová v sebe šťastie a tichý mier. Všetko pozemské šťastie bledne v zrovnaní s ním.

Až keď si toto dosiahol, môžeš bojovať o najbližší cieľ: zväzovať roztrhané vlákna obkľučujúce ťa ako chmúrne húštiny. Kedysi niesli bezpečne taktiež teba z jednej výšiny k druhej - teraz visia mŕtve a bez

života okolo teba a prekážajú tvojmu rozhl'adu. Musíš sa namáhať, musíš sa zohýbať, musíš hľadať konce, ktoré si pretrhal, keď si vybočil zo zákonitého tkania vesmíru. Ani jediné vlákno ti nebude darované. Dokiaľ posledné nebude zhojené a zdravé, nemôžeš po ňom stúpať; zadržuje ťa ešte pri sebe.

Bojuj človeče, nech sa zasa spojíš s celkovým dianím okolo seba. Bojuj, nech máš tvorivý život, aby si naďalej nechodil slepo ako vyhostený, dookola. Bojuj o to, aby všetci pomocníci, ktorí budujú všetko, čo ty nazývaš prírodou, prijali ťa opäť do svojho pôsobenia, aby ti opäť podali ruky a tebe pomáhali. Potrebuješ ich rovnako nutne, ako potravu k žitiu a vzduch k dýchaniu.

Niet žiadneho diela, nech už veľkého, alebo malého, ktoré by mohol previesť človek sám. Ku všetkému sú nutní bytostní pomocníci; nemá trvanie, čo bolo bez ich pomoci zhotovené. Oni spájajú vlákna, oni viažu uzly, oni vedú život tam, kde je ho treba. Žiadny strom nerastie bez svojich bytostných pomocníkov a ošetrovateľov, žiadne telo sa netvorí bez ich pomocnej ruky. Žiadna kvapka dažďa nepadne bez nich, žiadne semeno nemôže bez nich vyklíčiť. Všetko udržiujú vospolok, spájajú, riadia a tvoria. A človek o nich nechce nič počuť.

Preto sa zem pod jeho rukami skazila, preto zvieratá a rastliny ochoreli. Preto sa vykoľajujú vlaky, explodujú bane, pretože všetka ľudská práca sa podniká bez zákonitého pôsobenia bytostných.

Dokiaľ sa človek na nich neobrúti s prosbou a pochopením, dokiaľ im z plného srdca nepoďakuje za všetku ich činnosť a námahu, za neoceniteľnú pomoc, ktorú nám poskytujú, dokiaľ nebude s bytostným svetom opäť spojený, nemôže jeho duch obstať v hmotnom svete, do ktorého bol poslaný k svojmu vývoju. Bytostný svet spája ducha s hmotnosťou a kde toto spojenie chýba, nemôže sa duch vyvíjať, nemôže hmotnosť poznať tak, ako má. Život viazne.

Preto bojuj človeče, nech si slobodný. Bojuj, aby si bol ako slobodný duch účastný všetkej nádhernej pomoci, ktorú

Stvoriteľ vložil milostivo do svojho diela. Lebo len potom prúdi život, prúdi sila a splňaš pravé ľudstvo. Všetko, čo je dnes ešte proti tebe, bude ti radostne ďakovať, prinesie ti nepredstaviteľnú pomoc na každom kroku. Nestačí striasť temno z duše. Musíš urobiť viac. Musíš stavať mosty z brehu na breh, aby si sám po nich mohol kráčať do novej zeme, ktorá plná nevyzdvihnutých pokladov, teba očakáva.

Bude to veľká námaha, lebo musí byť dobývaná piasť za piasťou. Nesmieš zomdlieť. Nesmieš sa stať pohodlným; každý deň musíš zápasit', bojovať, aby si zostal na ceste. Tento boj je však radosťou. Rozkoš za rozkošou budeš v ňom nachádzať, lebo svet bude stále živší, stále oživenejší. Najskôr rozpoznáš obrysy, kde si skôr nič nevidel. Potom sa ti všade ukážu postavy, ktoré sú nové a predsa známe, dôverné a milé.

Budú sa na teba usmievať, keď ich ako dobrých priateľov prívetиво pozdravíš, budú k tebe hovoriť, tebe kývať, dávať znamenie a tvoriť obrazy.

Zrazu budeš ich znameniam a obrazom, ich reči, ich snahe pomôcť, opäť rozumieť. Nechaj sa potom viesť, bude to k tvojmu požehnaniu. Nebudeš už týmto svetom putovať spiaci, ale plne prebudený s mnohými priateľmi, miesto opustený, budeš spolupôsobiť, tvoriť, snažiť sa nahor. V skutočnosti sa vyplatí bojovať o tento divuplný krásny život, s vynaložením všetkých síl vrúcnej námahy. Čo znamená život, vie len slobodný, bdely človek, ktorý sa radostne včlenil do veľkého diania vo vesmíre.

Byť bdelym, nie je stála pohotovosť rozumu, je to uvoľnenie ducha pre každé poslanstvo, ktoré mu neviditeľní pomocníci posielajú. Bdely človek je spojený s dianím, ktoré okolo neho prúdi a dokáže bez chyby rozhodnúť, čo má robiť.

To aby sme poznali, aby sme toho dosiahli, je úloha, ktorá nás čaká. Boj všetkému, čo nás zdržuje, aby sa duch voľne a radostne vyvíjal. Aby víťazstvo Svetla bolo aj našim víťazstvom.

**Suzanne
Schwartzkopff**

VÝKLAD OBRÁZKOV ČITATEĽOV

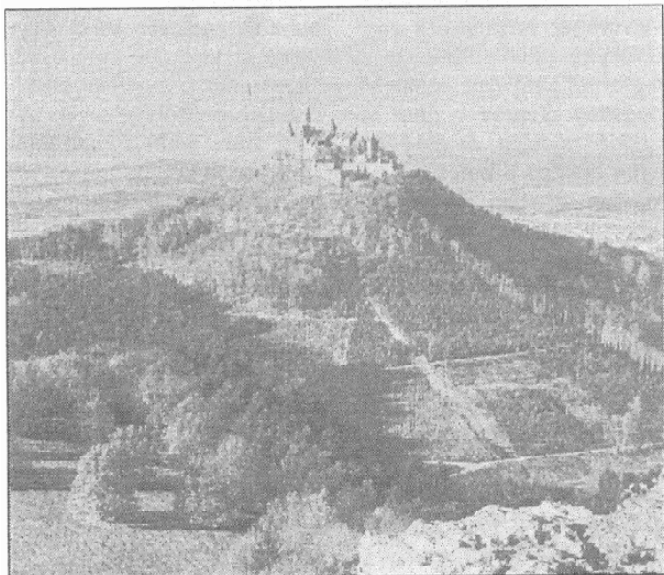
Vážení čitatelia, pretože analýzy vašich obrázkov sú zverejnené na stránkach Sophie, sú urobené tak, aby z nich mali úžitok nielen tí, ku ktorým sa obrázok viaže osobne, ale aj ostatní čitatelia. Preto venujem rovnakú pozornosť a miesto všeobecnej analýze obrazu ako aj interpretácii vo vzťahu ku konkrétnej osobe. Vedie ma k tomu myšlienka, že je dôležité učiť sa vnímať všetko (v sebe a okolo seba) hlbšie, ako zmysluplný kaleidoskop Univerza, ktorý každodenne adresuje nášmu vnímaniu množstvo správ, informácií, posolstiev, s cieľom, aby sme ich využili pre dobro svojho bytia. Ak človek začne tušiť, že všetko, čo tu je a deje sa, je len stelesnením určitej informácie, pravdy, prestane mať záujem o tzv. informácie z masmédií, ktoré sú úplne

chytený kus krásnej jesennej krajiny, ktorej dominantou je kopec s veľkým hradom na vrchole. Na pohľad celkom jednoduchý výjav má veľmi zaujímavý obsah, ak si všimneme aj menej výrazné prvky v ňom prítomné. V kompozičnej schéme je okrem centrálneho trojuholníka (kužeľa), ktorý spomenieme neskôr, rovnako významný veľký kríž vytvorený vertikálnou a horizontálnou osou obrazu. Na spodnom okraji obrazu na začiatku vertikály je skala. Leží na vrchole kopca, z ktorého vidíme celý výjav. Skala, balvan, predstavuje v psychickej rovine psychickú ztvrďlinu - osobnosť, ego. Na náprotivnom kopci, na hornom konci vertikály, je vznešený hrad. Vo všeobecnej symbolike kopca a stavby na kopci Vás odkazujem na analýzu prvého obrázku v

že stať materiálom na stavbu duchovného hradu na vrchole bytostného kužeľa (vzkriesený človek, nový Jeruzalem). Dva kopce predstavujú dva bytostné vrcholy. Prvý, na ktorom stojíme, je symbolom vývoja vedomia do stavu osobnosti, ega, ktorý je prvým vrcholom bytia a stavom potrebným na získanie špecifických skúseností. Druhým vrcholom je stav nadosobného vedomia, kozmického vedomia, stav Krista (predchádza mu smrť ega). Hrad na kopci je jeho symbolom. Ak teda vidíme hrad ako Krista, všimneme si, že po jeho ľavej ruke, na pravom konci horizontálnej osi, je mesto (človek) s množstvom hranatých, panelových budov, v ktorom nevidno vežu kostola. Po pravej ruke, na ľavom konci horizontálnej osi, je mesto so staršími budovami (sedlové strechy) a s kostolom uprostred nich. Svetlo prichádza zo strany mesta s kostolom, na druhej strane kopec vrhá tieň. Dualitu dvoch odlišných bytostných stavov na vertikálnej osi kríža vyjadrujú hrad a balvan, na horizontálnej osi kríža dve odlišné mestá. Tento existenciálny model vyjadrený „nenáboženským“ obrázkom si už sami spojte s „náboženským“ vyjadrením v Evanjeliu.

Toľko k samotnému obrázku. Ale to, že na Vás suggestívne pôsobí aj bez týchto poznatkov, spočíva v tom, že je to vlastne čistý archetyp vyjadrený obrazom. Preto silne zasahuje nevedomú oblasť psychiky vnímateľa. (Archetypy sú všeobecne platné psychicko-bytostné modely, vzorce, prítomné v bytostiach, sú na 99% v oblastiach nevedomia a aktivizujú sa len v prísluš-

ných životných situáciách, alebo pri duchovných snahách). Prudký vrchol kopca s takmer rozprávkovým hradom, ukončeným množstvom veží, strháva k sebe energiu celej okolitej krajiny i našu pozornosť a vystreľuje ju množstvom špicatých veží k nebu. Píšete, že na Vás pôsobí obrázok silne. Ak sa vedome stotožňujeme s týmto vizuálnym archetypom, ak s ním meditujeme, účinkuje cez naše nevedomie tak, že usmerňuje naše bytie (primárnu psychickú pozornosť) smerom „hore“, k vyšším kvalitám. Deje sa to spočiatku nebadane, akoby okľukou, ale celkom reálne a neskôr s tým výraznejšími účinkami, pretože nevedomie je pre náš život sférou príčin. V nej zasievame to, čo potom prežívame v oblasti denného vedomia. Nemusíte sa báť úplne sa do obrázku „ponoriť“, ale robte to v stave bdelého vedomia s potláčaním vznikajúcich predstáv či asociácií. To je dosť dôležité, pretože ste do určitej miery idealistický či romantický typ (ak nie navonok, tak určite vnútorne) a takú máte aj predstavu o živote, aspoň o tom, po ktorom túžite. To nám hovorí veľkolepá stavba na kopci, zvlášť keď ju porovnávame s inými jednoduchšími stavbami, ktoré sa zvykli stavať na vrchoch. V kontraste k bohato členenému hradu je veľká prázdna obloha bez sformovaných oblakov. Je pravdepodobné, že nehrá pre Vás dôležitú rolu, pretože pestrosť krajiny, stromov a hradu je fascinujúca tak, ako pestrosť života a všetkého stvoreného. Takúto oblohu ocení len ten, kto pozná hodnotu prázdna, alebo smeruje k Prázdnote. Ale

skreslenými interpretáciami skutočnosti, vyplývajúcimi z nesprávneho a negatívneho postoja k nej.

Hrad

Na farebnej fotografii je za-

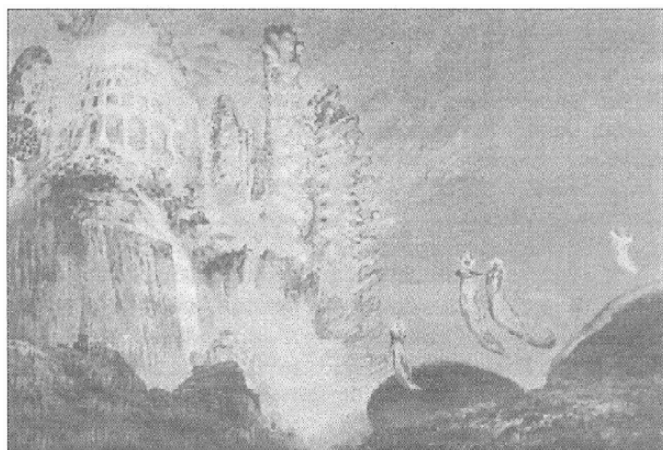
minulom čísle Sophie. Hrad na kopci teda predstavuje realizované duchovno. Uvedomme si však, kde stojíme. Balvan nášho bytia musí najprv zostúpiť dolu, prejsť najprv údolím mystickej smrti, a až potom sa mô-

koniec koncov, každé, aj najvyššie bytie vo sfére foriem nemusí nakoniec prejsť do vyššej oblasti bytia bez formy, tak ako na to poukazujú veže vznešeného hradu mieriace k veľkej Prázdnote (čistej Mysli). Celý výjav je jednoznačne pozitívny a zrkadlí Vašu dobrú životnú orientáciu, či už má náboženskú alebo nenáboženskú formu. Sú tu vyvážené prvky mužskej a ženskej dynamiky, ale asi máte bližšie k prírode, klasickému životnému prostrediu a jeho hodnotám ako k mestskému prostrediu, modernej civilizácii a jej hodnotám. Obrázok vyjadruje silnú zameranosť na vznešený cieľ, veľký priestor s horizontom strácajúcim sa v diaľke vyjadruje voľnosť a otvorenosť, takže Vám na záver môžem zaželať, aby ste sa čo najviac stotožnili s

celkom druhoradé, presnejšie povedané minimálne sformované, nevyhranené. Tmavé masy v dolnej časti sa zvažujú do temnej hlbiny, z ktorej práve vytryskol amorfný gejzír neurčitej mäkkej látky. Vyznačuje sa farebným zmätkom, je tam náznak akejsi architektúry, ale vcelku pripomína skôr svet vnútorností. Tak ako všetko na obrázku, i postavy sú neukotvené, neúplne sformované a vznášajú sa v priestore. V súvislosti s Vašou psychikou to znamená, že u Vás dominuje pocitová sféra a malá psychická stabilita. Pocitovosť je jednou z dvoch základných charakteristík, do ktorých môžeme psychiku ľudí zaradiť. Väčšinou sa pocitová dominancia kryje s fyzickou ženskosťou a racionálna dominancia s fyzickou mužskosťou. Vždy sa však majú vzájomne

mi. Hýbadlom Vášho života sú pocity, ktoré sa však bez spojenia s prvkami mužskej dynamiky môžu stať nebezpečnou cestou do zamotaných životných situácií a k závislosti na určitej astrálnej (psychickej) sfére. Neovládaný svet pocitov, v ktorom niet určitých racionálnych oporných a korigujúcich bodov, sa v konečnom dôsledku môže stať prepadliskom do temnej hlbiny psychiky (závislosti, vášne, duševné poruchy a choroby), tak, ako je to na obrázku. Myslím, že Vás pocity už viackrát v živote priviedli do ťažkých situácií. Teraz v záujme Vášho dobra celkom otvorene: Ak sa obraz skutočne zhoduje s Vaším vnútróm, potom Vás musím varovať, aby ste nepokračovali doterajším spôsobom vo svojej životnej ceste. Nie ste materialista, skôr lietate nad zemou a uznávate vyššie hľadiská. Ale zdá sa, že ste pri svojom odpútaní sa od „hlíny“ uviazli v najbližšej psychickej sfére. To, čo obrázok ukazuje, patrí do veľmi nízkej astrálnej sféry, vytvorenej príslušnými psychickými výronmi ľudí. Je to mátožný svet bez trvalejšej podstaty útvarov v ňom sa nachádzajúcich. Je plný lacných efektov a bytostí, ktoré sú len zosobnenia našich vitálnych energií. Postavy na obrázku sú bezpodstatné útvary, ktoré nemajú v sebe ani toľko vedomia, aby sa ich telo celé sformovalo. Nie sú to žiadne vznešené bytosti (aj keby mali anjelské krídla), ale energetické výrony podvedomia. Jedinou ich snahou je odčerpávať energiu, čím si predlžujú svoju mátožnú existenciu. Ideálnymi zdrojmi sú pre nich práve ľudia s neovládanou pocitovou zložkou svojej osobnosti. Akokoľvek pri-

jemne sa spočiatku môže pociťovať psychické a takmer vždy nevedomé naviazanie sa na túto astrálnu sféru, v konečnom dôsledku sa vždy ukáže kvalita tejto sféry ako kvalita dravca, ktorý sa zaujíma len o svoju potravu. Ak ste sa teraz trochu vystrašili, je to preto, aby sa vo Vás zmobilizovala chuť niečo urobiť. Urobiť určité zásahy do svojho prežívania prijatím niektorých prvkov mužskej dynamiky (v psychickej sfére). Ste pocitový typ a pokojne ním zostaňte! Vaša bytosť i cesta môže ostať pocitovou, ale spravte si z pocitov prostriedok svojho vývoja, rebrik do neba. Začnite vedome pracovať so svojimi pocitmi, ktoré Vás navštevujú a Vy im patríte. Začnite si ich uvedomovať, čo znamená psychicky ich uchopovať. A potom sa snažte svoje pocity si vyberať, rozhodovať sa pre určitý pocit a vôľou ho vytvárať, udržiavať. Nebude ľahké s tým začať, pretože rozlišovanie a vôľa je to, čo Vám chýba a čo si musíte vlastne vypestovať. Na druhej strane sú to práve tie prvky mužskej dynamiky, ktorých získaním sa zharmonizuje Vaša psychika a následne celé bytie. Vytváranie nepodmienených dobrých pocitov vo svojej bytosti je veľmi vhodnou duchovnou cestou pre človeka v našej civilizácii a spoločnosti. Zotrvávaním v pocitoch bezpríčinnej radosti a šťastia možno dospieť až do najvyšších sfér v rámci utváraného vesmíru. Držím Vám palce na ceste k vysokým pocitom šťastia a dobra, prajem Vám, aby sa čo najskôr z vlastnosti, ktorá Vás drží v zajatí, stala vlastnosť umožňujúca Vám stúpať k vyšším sféram, aby sa z vášho handicapu stala Vaša prednosť. **-fk-**

dynamickým obsahom obrázku a s pozitívnymi kvalitami v ňom vyjadrenými.

Astrálna krajina

Na obrázku je pestrofarebná fantastická krajina a niekoľko postáv. Všetky útvary sú neurčité, neúplne sformované, zo všetkého cítiť nestálosť, prchavosť. Dominantný je svet farieb, tvary sú

doplňovať a ide len o prevahu jednej z nich. Vo Vašom prípade však takmer úplne chýba mužský (racionálny, formujúci, konštruktívny) pól. Nedostatok mužskej dynamiky vo Vašom mikrokozme vytvára vo vizuálnej sfére taký svet ako je na obrázku a bytostne Vás život robí podobný loďke poháňanej vetrom pocitov často protichodnými smer-

SOPHIA * P.O.Box 151, 810 00 Bratislava 1 * Vydavateľka: Magdaléna Martišková, Jamnického 12, 841 05 Bratislava, tel.: 07 / 71 18 82 * Šéfredaktor: RNDr. Emil Páleš, CSc. * Grafická úprava: गअवदुपल * Tlač: LIFE LINE, Bratislava * Vychádza 4-krát do roka * Cena jedného výtlačku: 25.- Sk (Kč) * Ročné predplatné: 100.- Sk (Kč) * Rozširuje PNS, Mediaprint Kappa a súkromné kolportérske siete * Objednávky na predplatné vybavuje vydavateľstvo * Registračné číslo: MK SR 659/92 * MČ 497 08 * Podávanie novinových zásielok povolené Riaditeľstvom pošty Bratislava pod č. 615 zo dňa 23.2.1993

DUCHOVNÍ VÝZNAM KVĚTIN

RŮŽE

R ů ž e
jest sym-
bolem kvě-

tu lásky. Jest královnou kvě-
tin, nejušlechtlejší ze všech,
vznačující se líbeznou vůní,
která symbolizuje sladký
dech lásky. Růže jest zasvěcena
Slunci a Venuši. Vnoříme-li se do
skupinné duše růže stolisté, otevře se nám
sféra slunečních duchů Lásky. Pochopíme
zde moc duchovního světla, které dává růži
její libovonný dech a volí ji za nositelku
čistých éterických vibrací své úrovně. Skupinná duše růže
jest vznešeně krásná a ušlechtilá, plná horoucí něhy,
jemnosti a tiché oddané lásky ke všemu tvorstvu. Jest současně
obdařena královským majestátem, ve kterém však nechý-
bí andělská pokora a také mohutně vyzářující moc lásky
duchovní.

Lístky růží mají tvar srdcovitý, takže jasně mluví o lásce, jejíž
jsou symbolem. Nesou duši k sféře božské Lásky a naplňují
ji serafínskou vůní Lásky.

Dle barvy růže rozlišujeme její vnitřní význam a planetární
souvztažnosti.

Růže vede člověka ke spojení s duchovním světem, neboť
má sílu nejen na úrovni sluneční, nýbrž i na všech úrovních
planetárních. Dle barev se váže k různým úrovním.

Bílá růže vyjadřuje lásku nebeskou, andělsky čistou, jupi-
terskou lásku nadsmyslnou.

Růžová růže vyjadřuje všelásku, hlavně růže stolistá. Náleží
sílam Slunce.

Čihlově červená růže vyjadřuje lásku ohnivou, hýřivě
planoucí a spojuje se se silou marsickou, jástevní.

Žlutá čajová růže symbolizuje lásku naplněnou správným
myšlením, moudrou, toužící po osvícení a spojuje se se sí-
mi morálních impulsů merkurovských. Přináší poselství o du-
chovních paprscích bytostí, žijících ve Slunci věčné Lásky a
pochopení pro Světlo sv. Ducha.

Karminově červená růže vyjadřuje čistou lásku duchovní.

H.P.
Alma Excelsior

C o

platí pro mentální význam
okultních barev, platí i zde u
růže, o lásce, jejíž atribut vy-
jadřuje barva růže. Karminová
růže přináší impuls blíže-
necké Lásky Trůnů a sílu saturnskou.

Venušský aspekt přináší tmavočervená
barva **růže sametové**, která vyjadřuje
náboženskou Lásku duchovní.

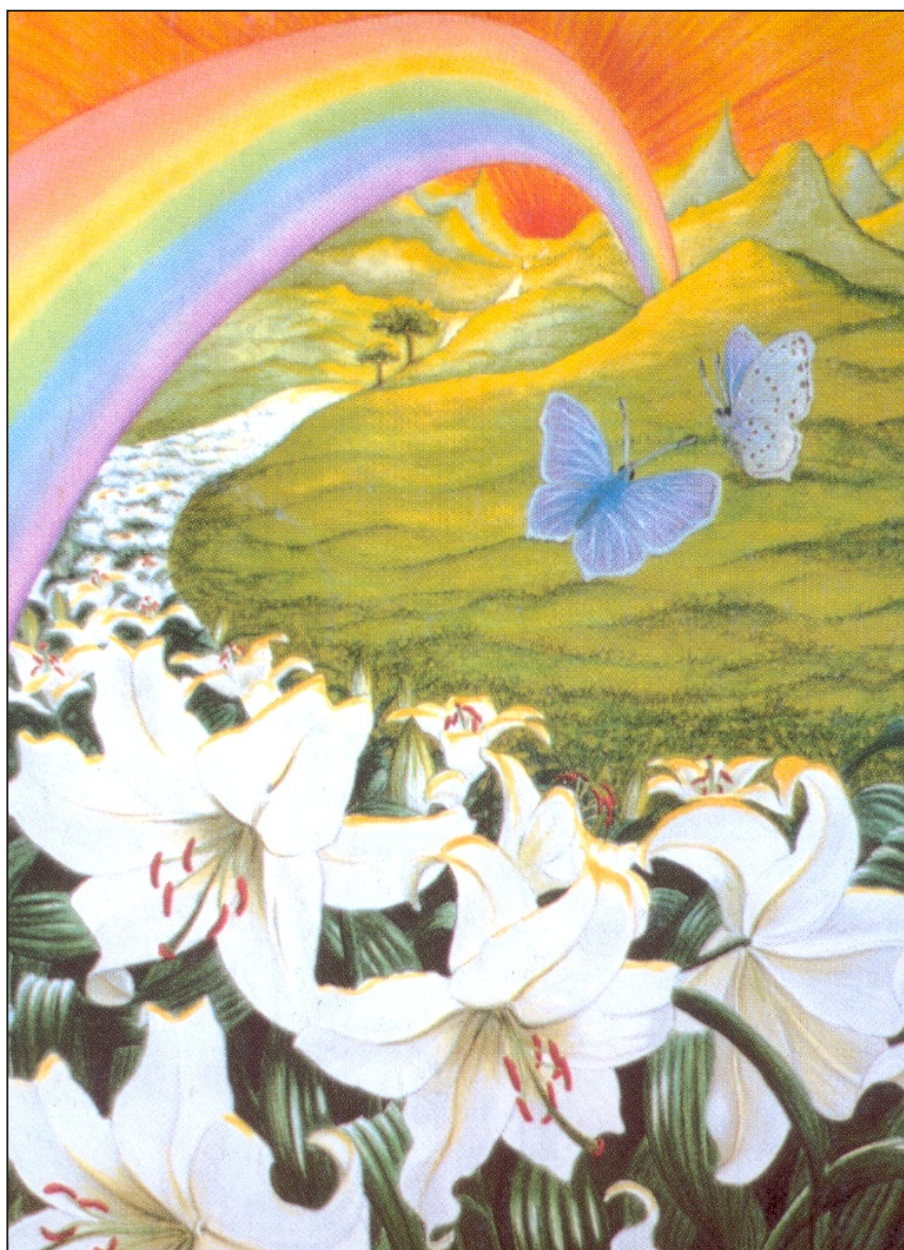
Různě pěstěné růže mají různé odstíny barev,

které nenesou již tak čistého aspektu. Jsou zabarveny hně-
dočerveně, jako láska materialistická, černě až k pudovosti,
symbolizující smyslnou lásku vášnivou. Tyto smíšené barvy
odpovídají astrálnímu pocítům říše měsíční.

Konečně nejvyšším symbolem kosmické síly růží jest planá
růže, na jejíž pěstění člověk neměl podílu. Vyrostla vlivem sil
duchů Moudrosti. **Šípková růže** vyjadřuje mystické síly Kris-
tovy Lásky, obětující se za lidstvo. Jejich pět lístků značí pět
ran Ježíše Krista a trny jeho tmovou korunu. Podkladem každé
lásky je schopnost sebeobětování. Proto všechny druhy růží
vyjadřujících síly Lásky, se roubují na tento kosmický
poklad, neboť pravá Lásky je vždy odleskem božských sil
kosmických.

Šípková růže má zvláštní magickou moc chrániti před upíry,
kteří provozují černou krevní magii. Sází se na hroby bytostí,
které nemají, jak se říká „klidu v hrobě“, kteří se zjevují jako
dvojníci a jsou přespříliš připoutáni k smyslovému světu. Planá
růže zamezuje, aby byla brána síla z dosud nesetlelého fy-
sického těla, ležícího v hrobě, a znemožňuje výstup upířských
sil a jejich působení ve zjevném světě. Pomáhá také proti
přízrakům a šalebným vidinám a všem zlým duchům.

Prostřednictvím shromážděných sil světa a slunce, které jsou
rostlinou proměňovány a jsou smíchány určitým podílem zem-
ských sil, jsou listy šípkové růže tak léčivé. Lidé, kteří jich
používají, přibírají do sebe zároveň něco ze síly a krásy děvů
růže.

Jedného dňa sa Krása a Ošklivosť stretli na brehu mora. I takto si riekli jedna druhej: poďme si zaplávať! Zoblíekli si šaty a šantili v prílive. Zakrátko vyšla Ošklivosť na breh, obliekla si rúcho Krásy a odišla. Keď Krása vystúpila z vln, nenašla než otrhané handry Ošklivosti a tak si ich prehodila okolo pliec a dala sa tiež svojou cestou.

A od tých čias ľudia Krásu a Ošklivosť zamieňajú. Ale sú takí, čo videli Kráse do tváre a poznajú ju, napriek jej zovňajšku. A sú ďalší, ktorí poznajú Ošklivosť a ani jej šat ju nemôže skryť pred ich očami.

Chalil Džibrán